JAARSTUKKEN 2022

Gemeente Ameland

Inhoudsopgave

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR 5

1. INLEIDING 7

2. JAARVERSLAG 9

2. PROGRAMMAVERANTWOORDING 11
Programma 1 Bestuur 13
Programma 2 Sociaal domein 19
Programma 3 Onderwijs 33
Programma 4 Fysieke leefomgeving 41
Programma 5 Toerisme en recreatie 57
Programma 6 Duurzame ontwikkeling 65
Programma 7 Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland 73
Overhead 77
Dekkingsmiddelen 79

2.2. PARAGRAFEN 87

2.2.1. Financiële positie 89
2.2.2. Lokale heffingen 91
2.2.3. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 99
2.2.4. Grondbeleid 109
2.2.5. Onderhoud kapitaalgoederen 117
2.2.6. Financiering 121
2.2.7. Bedrijfsvoering 125
2.2.8. Verbonden partijen 131
2.2.9. Rechtmatigheid 143

3.0. JAARREKENING 147

3.1 BALANS 149
3.2. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2022 153
3.3. TOELICHTINGEN BALANS EN PROGRAMMAREKENING 157
3.3.1. Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling 159
3.3.2. Toelichting balans 165
3.3.3. Toelichting programmarekening 174

3.4. OVERIGE TOELICHTINGEN 198
3.4.1. Gebeurtenissen na balansdatum 200
3.4.2. Recapitulatie per taakveld....202
3.4.3. Overzicht structurele en incidentele baten en lasten 206
3.4.4. EMU-saldo 212
3.4.5. WNT-Verantwoording 214

4. OVERIGE GEGEVENS 216

4.1. BESTEMMING REKENINGSALDO 218
4.2. CONTROLEVERKLARING 220

5.0. BIJLAGEN 222

5.1. Staat van activa 224
5.2. Staat van reserves en voorzieningen 244
5.3. Staat van langlopende geldleningen 250
5.4. Staat van salariskosten....252
5.5. SiSa 258

Samenstelling van het bestuur

Burgemeester Leo Pieter Stoel
Verantwoordelijk voor:



- Openbare Orde en Veiligheid
- Algemene en Bbestuurlijke zaken
- Dagelijks Bestuur De Waddeneilanden
- Personeel en Organisatie
- Dienstverlening
- Voorlichting en Communicatie
- Financiën
- Handhaving
- Landbouw en Natuur
- Onderwijs
- Veerverbinding

Wethouder Theo Faber (AmelandÉén)
Verantwoordelijk voor:



- Economie, Recreatie en Toerisme
- Infrastructuur en Vervoer
- Ruimtelijke Ordening en Vergunningen
- Grondzaken
- Huisvesting
- Gemeentelijk Woningbedrijf
- Algemeen Bestuur De Waddeneilanden
- Locoburgemeester

Wethouder Piet IJnsen (Algemeen Belang Ameland)
Verantwoordelijk voor:



- Duurzaamheid en Energietransitie
- Werk en Inkomen
- Sociaal Domein
- Gezondheid, Welzijn en Sport
- Jeugd en Jongeren
- Cultuur
- Milieu
- Water en Kustbescherming
- Algemeen Bestuur De Waddeneilanden
- 2e Locoburgemeester

Secretaris-directeur Iwan Valk
Verantwoordelijk voor:



- Secretaris college van burgemeester en wethouders
- Directeur ambtelijke organisatie

1. Inleiding

Indeling jaarstukken

Bij het opstellen van de jaarstukken wordt rekening gehouden met de inrichting van de begroting 2022; de verantwoording sluit daarmee zoveel mogelijk aan bij de voornemens en plannen die zijn vastgesteld in de begroting. De jaarstukken 2022 zijn dan ook gebaseerd op een andere indeling dan de meerjarenbegroting 2023-2026.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

In het BBV zijn de verslaggevingsvoorschriften opgenomen voor provincies en gemeenten. Het gaat hier om regels voor de indeling van jaarstukken (en begrotingsdocumenten), voor waardering, activering en afschrijven, voor het gebruik van hoofdstukken en taakvelden, hoe moet worden omgegaan met rente en overhead en dergelijke. De voorliggende jaarstukken 2022 zijn opgesteld met inachtneming van hetgeen bepaald in het BBV.

Overhead

Om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap te geven over die kosten, wordt voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht wordt opgenomen van de kosten van de overhead.
In de programma's zelf worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. De definitie van overheadkosten is in het Wijzigingsbesluit BBV aangegeven en in een notitie Overhead van de Commissie BBV is nog eens verduidelijkt welke kosten wel en niet tot overhead worden gerekend.

De overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van alle overige kosten, wat leidt tot een opslagpercentage van 23,29% (2021: 19.45%) op alle gemaakte kosten.
Een uitzondering op deze systematiek vormt het Gemeentelijk Woningbedrijf, waaraan vanuit bedrijfseconomische overwegingen een genormeerd bedrag wordt toegerekend.

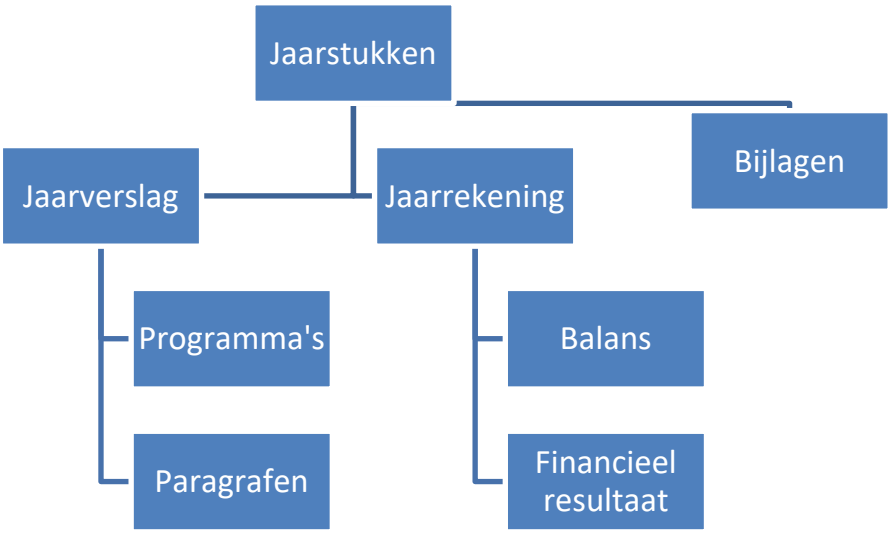
Verantwoordingsniveau

De gemeenteraad stelt een programmabegroting vast op het niveau van 'activiteitengroepen'. De raad stelt, met andere woorden, financiële middelen beschikbaar voor bijvoorbeeld de activiteitengroep Infrastructuur (als onderdeel van het programma Fysieke leefomgeving).

Het college legt in deze jaarstukken dan ook verantwoording af aan de gemeenteraad over 2022 op het niveau van activiteitengroepen. Binnen het totaalbudget, zoals dat geldt voor bijvoorbeeld de genoemde activiteitengroep Infrastructuur, kan het college middelen op een alternatieve wijze besteden, wanneer dat noodzakelijk is voor de realisatie van de door de raad aangegeven doelen en maatschappelijke effecten.

Leeswijzer

De opbouw van de jaarstukken wordt inbelangrijke mate voorgeschreven in het BBV en is als volgt:



Het **Jaarverslag** bevat:

- Een toelichting op de vastgestelde **programma's** op hetgeen gerealiseerd is van de beleidsmatige voornemens van 2021. Verder wordt in dit hoofdstuk per programma een overzicht van de cijfers per activiteitengroep gegeven. Een nadere toelichting op deze cijfers, gericht op opvallende verschillen tussen begroting 2022 en de werkelijke cijfers over dat jaar, wordt gegeven in paragraaf 3.3.3 Toelichting programmarekening.
- Een toelichting met beleidsverantwoording over de afzonderlijke **paragrafen**. Iedere paragraaf is een dwarsdoorsnede van de voorgaande programma's op verschillende beheersmatige aspecten.

De **Jaarrekening** bevat de financiële verantwoording over 2022. De jaarrekening bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een beschrijving van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling
- De balans inclusief een toelichting op de balans
- Een toelichting op de programmarekening
- Overige toelichtingen waaronder de gebeurtenissen na balansdatum, recapitulatie per taakveld, het overzicht voor structurele en incidentele baten en lasten en informatie in het kader van Wet normering Topinkomens (WNT)
- Bestemming van het rekeningsaldo
- Controleverklaring bij de jaarrekering

In de **Bijlagen** zijn diverse financiële overzichten opgenomen ter onderbouwing van de financiële en beleidsmatige verantwoording over 2022. Overzichten die zijn opgenomen in de bijlagen zijn onder ander de activastaat, de staat van geldleningen, de staat van reserves en voorzieningen en de Sisa-verantwoording over 2022.

2. Jaarverslag

2. Programmaverantwoording

Programma 1 Bestuur

Ameland staat voor duurzaam, ondernemend en sociaal.

In 2018 kreeg Ameland een geheel nieuw college van burgemeesters en wethouders, en daarmee ook een nieuw coalitieakkoord. De nieuwe coalitiepartijen sloten in 2020 een nieuw coalitieakkoord gebaseerd op de bestaande raadsagenda, er vond een wisseling van wethouders plaats en er werd een nieuwe burgemeester geïnstalleerd. Het akkoord geeft de hoofdlijnen weer van het voorgenomen beleid voor de raadsperiode 2018-2022.

De coalitie heeft vijf thema's geïdentificeerd als speerpunten van het beleid:

- Duurzaamheid;
- Economie en leefbaarheid;
- Ouderenzorg;
- Huisvesting;
- Bereikbaarheid van Ameland.

Samen willen we werken aan een aantrekkelijk en toegankelijk eiland, het behoud van natuurwaarden, de houdbare economische ontwikkeling en een vitale gemeenschap waarbinnen jongeren en ouderen zich op hun plaats voelen.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen



Wat willen we bereiken

Ameland is een zelfstandige en volwaardige gemeente, met een professionele organisatie en een betrokken, actiegericht bestuur. Behoud van een financieel gezonde positie is een vanzelfsprekendheid.

Toelichting

In ons handelen en ons beleid staat het belang van de Amelander gemeenschap centraal. Daarnaast is de bestuurlijke zelfstandigheid van het eiland een cruciaal uitgangspunt. Samenwerking met de andere Waddengemeenten, zowel nationaal als internationaal, is en blijft belangrijk. Ook zoeken we samenwerking met andere gemeenten of regio's wanneer dat effectief en/of efficiënt is.

Een kleine gemeente als Ameland biedt veel kwaliteit. Uit onderzoek blijkt dat kleine gemeenten vaak hoog scoren op belangrijke aspecten als leefbaarheid en sociale samenhang, zonder dat hier hoge kosten tegenover staan. Dat geldt ook voor Ameland. Onze inzet komt tot uitdrukking in de vijf beleidsthema's uit de raadsagenda 2018 – 2022, die tezamen de leefbaarheid op het eiland waarborgen: duurzaamheid, economie en leefbaarheid, ouderenzorg, huisvesting en bereikbaarheid. Uitgangspunt hierbij is: een leven lang op Ameland.

Wat gaan we daarvoor doen

- Het college en de raad bespreken periodiek de belangrijke dossiers;
- In Waddenverband werken we blijvend samen, met als belangrijk doel behoud en versterking van de leefbaarheid op de eilanden;
- We investeren blijvend in onze organisatie. Door opleiding en training van medewerkers, trainees en raadsleden, investering in werkplek, software en informatiebeveiliging, investering in een schoon en veilig werkklimaat blijft de organisatie voortdurend in ontwikkeling;
- De gemeente investeert in mensen: door goed management, goede arbeidsvoorwaarden en inhoudelijk interessant werk is de gemeente een aantrekkelijk werkgever;
- De gemeente investeert in goed werkgeverschap. Door middel van een talentenpool, het opleiden van trainees, uitwisselingen met andere organisaties en gerichte arbeidsmarktbenadering positioneert Ameland zich als aantrekkelijk werkgever;
- We zetten in op goede communicatie en participatie om doelgroepen bij het beleid te betrekken;
- We nemen effectieve maatregelen om de openbare orde en veiligheid te handhaven.

Wat hebben we bereikt?

- Het college en de raad hebben periodiek de belangrijke dossiers besproken, waarbij vooral de ontwikkeling van ouderenzorg (Stelp 2.0) en het toerismebeleid voorop stonden;
- Het Programma Waddeneilanden is in 2022 vastgesteld in de gemeenteraden van de vijf eilanden, de stuurgroep van de GR Waddeneilanden heeft ingestemd en het DB van de Waddeneilanden heeft er een definitief akkoord op gegeven. De aanvraag is 15 november 2022 ingediend bij het rijk. Het Rijk heeft de ingediende Regiodeal Programma Waddeneilanden inmiddels toegekend;
- In 2022 is gestart met het oplijnen van de uitvoeringsorganisatie bij het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden, bij de beide provincies en op de vijf eilanden om met een vliegende start te kunnen beginnen;
- In 2022 is door het management gestructureerd en met alle medewerkers individueel de HR-cyclus doorlopen. Het gaat hierbij om drie gesprekken per jaar, namelijk een plangesprek, een voortgangsgesprek en een beoordelingsgesprek. In enkele gevallen is maatwerk geleverd, zoals een gesprek meer of minder, afhankelijk van de persoonlijke situatie van de medewerker en de aard van de werkzaamheden;
- Onderdeel van de HR cyclus is standaard de persoonlijke- en de professionele ontwikkeling van de medewerkers. Sinds 2022 is het opleidingsbudget verhoogd naar 2% van de loonsom. In 2022 hebben we daarmee diverse opleidingen, trainingen en cursussen kunnen financieren. Activiteiten vonden zowel op organisatie- als op individueel niveau plaats. Het budget over 2022 is meer dan opgesoupeerd. Voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3;
- Er zijn diverse vacatures ontstaan en weer ingevuld. Het aantal vacatures lijkt toe te nemen. De krapte op de arbeidsmarkt laat zich ook op Ameland gelden. Daar waar vorig jaar alle vacatures nog zijn ingevuld, is dat in 2022 niet gelukt. Waar nodig zijn vacatures op een andere manier ingevuld, afhankelijk van de situatie, met externe inhuur, herverdeling van taken of andere oplossingen. Het kost de organisatie meer moeite dan voorheen vacatures in te vullen en er wordt de nodige creativiteit en doorzettingsvermogen ingezet om de personele invulling zo goed mogelijk te realiseren;
- Met instemming van de ondernemingsraad heeft de werkgever een nieuw personeelshandboek vastgesteld. Dit handboek is meer in overeenstemming gebracht met wet- en regelgeving en afspraken die op het niveau van de sector gemeenten zijn gemaakt. Daarnaast zijn er verbeteringen voor de medewerkers doorgevoerd, zoals de aanpassing van het bedrag en de termijn van fiets privé, verhoging kilometervergoeding zakelijke reizen analoog aan de verhoging van de bedragen door het rijk en de verbreding van de regeling verlof voor nevenwerkzaamheden;
- In de tweede helft van 2022 is een risico- inventarisatie en evaluatie uitgevoerd binnen de gehele organisatie. De risico's voor het welzijn en het welbevinden van medewerkers zijn inzichtelijk gemaakt. Dit heeft geleid tot een integraal plan van aanpak, dat de komende periode zal worden uitgevoerd. De Arbo commissie heeft een belangrijke rol bij de borging;

- We zijn van 1 naar 4 dorpscoördinatoren gegaan. De dorpscoördinatoren hebben ieder hun eigen werkgebied en zijn het eerste aanspreekpunt voor de besturen van het dorpsbelang;
- In 2022 is gestart met de participatievisie, die in 2023 wordt afgerond;
- De politiecijfers laten op verschillende onderdelen een daling zien ten opzichte van het jaar 2021. We zien echter ook enkele stijgers. In het uitvoeringsplan voor 2023, dat in 2022 is opgesteld, is er specifiek aandacht voor deze toename;
- Na twee jaar van vrijwel geen evenementen zijn er in 2022 weer veel evenementen doorgegaan. Los van het verlenen van de evenementenvergunningen, zijn er verschillende vooroverleggen en evaluatiegesprekken met organisatoren gevoerd. Hierbij is de bedoeling om het evenement zo goed mogelijk te laten verlopen, de overlast te beperken en naderhand te bespreken of er verbeterpunten zijn voor een volgende keer. In 2022 hebben de verschillende festiviteiten niet geleid tot een verstoring van de openbare orde;
- Er is gedeeltelijk uitvoering gegeven aan het plan van aanpak Ondermijning. Zo maakt Ondermijning inmiddels deel uit van het Veiligheidsoverleg, is er Bibob-beleid opgesteld en zijn we aangesloten bij Meld Misdaad anoniem en de Friese Norm.

Wat heeft het gekost

Bestuur				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.001.00	Raad en raadscommissies	213.175	217.680	184.755
6.001.05	Burgemeester en wethouders	472.458	344.434	343.763
6.001.07	Voormalig politiek ambtsdragers	0	134.110	152.436
6.001.10	Ambtswoning burgemeester	53.305	55.218	16.332
6.001.15	Commissie Bezwaar	6.250	6.250	5.064
6.001.20	Samenwerkings- en belangenorganisaties	18.200	19.700	21.974
6.001.25	De Waddeneilanden	721.519	341.519	325.656
6.001.26	De Waddeneilanden, dienstverlening	72.963	72.963	90.438
6.001.30	(Inter)nationale samenwerking	0	0	106.756
6.001.35	Griffie	122.180	124.137	120.331
6.001.40	Rekenkamer gemeenteraad	6.500	6.500	8.166
6.001.45	Programbegroting en jaarverslag	22.000	22.000	31.068
6.001.51	Auditcommissie	1.000	1.000	3.997
6.002.00	Burgerlijke stand	50.250	51.950	33.034
6.002.05	Bevolkingsadministratie	46.387	46.387	43.296
6.002.10	Rij- en reisdocumenten	31.650	31.650	21.304
6.002.15	Verkiezingen	8.300	9.800	9.712
6.530.05	Bijzondere subsidies: Ontwikkelingshulp, etc	5.500	5.500	5.804
6.540.15	Archiefbewaarplaatsen	20.000	20.000	20.484
Saldo		**1.871.636**	**1.510.797**	**1.544.371**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.001.10	Ambtswoning burgemeester	14.400	7.400	9.782
6.001.25	De Waddeneilanden	50.000	0	0
6.001.26	De Waddeneilanden, dienstverlening	0	85.000	112.873
6.001.30	(Inter)nationale samenwerking	0	122.000	124.003
Saldo		**64.400**	**214.400**	**246.658**
Resultaat Bestuur		**-1.807.236**	**-1.296.397**	**-1.297.713**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Bestuur			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	22,63	21,61
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	21,42	20,35
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2.439	2.477
Externe inhuur*	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	17,37%	16,13%
Overhead	% van totale lasten	21,22%	23,29%

* De externe inhuur bestaat uit 3 onderdelen in deze berekening:

Personeel derden	€ 295.601
Externe deskundigen	€ 940.667
Externe deskundigen sociaal domein	€ 85.649
Totaal inhuur	**€ 1.321.917**

Personeel derden betreft personeel dat wordt ingehuurd in verband met openstaande vacatures.

Externe deskundigen betreft taxateurs, fiscale adviseurs, buurtsportcoaches, welstandscommissie, TOZO-uitvoering, projectleider duurzaamheid, projectleider woningbouw, projectleider van de Stelp en de huisadvocaat.

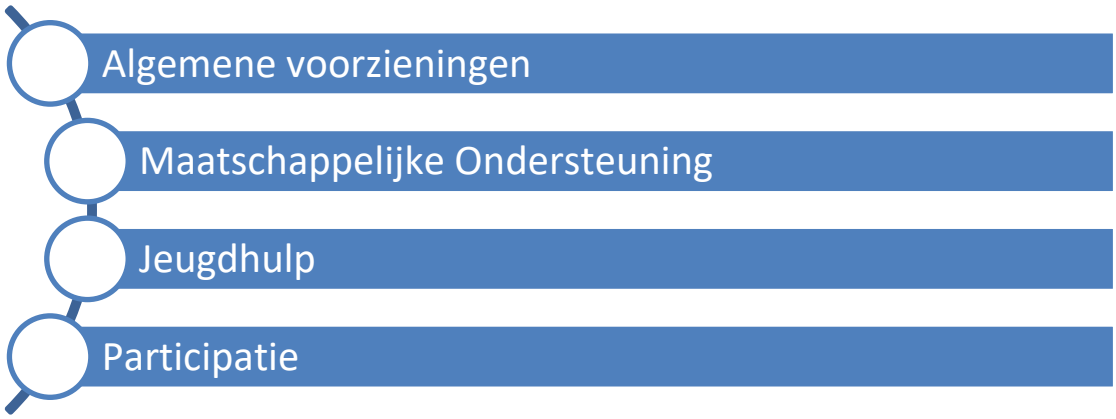
Externe deskundigen sociaal domein betreft de inzet van het Gebiedsteam, een bijdrage van de Veiligheidsregio voor jeugdgezondheidszorg en het advies/opstellen van de Toekomstvisie Welzijnswerk.

Programma 2 Sociaal domein

Iedereen doet mee.

De Rijksoverheid droeg per 1 januari 2015 een aantal sociale taken over aan gemeenten. Het uitgangspunt hierbij is dat gemeenten dichter bij hun inwoners staan en zorgen dat deze inwoners snel de juiste hulp krijgen bij zorg en ondersteuningsvragen. Gemeente Ameland is daarmee verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet. De gemeente wil deze taken zo doeltreffend mogelijk uitvoeren en zorgen voor meer samenhang en maatwerk in het aanbod van zorg en ondersteuning voor de inwoners.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen



Algemene voorzieningen

Wat willen we bereiken

Maatschappelijke deelname, zelfredzaamheid en participatie van de inwoners van Ameland.

Toelichting

De gemeente wil bevorderen dat inwoners gezond leven, zich ontwikkelen, sporten en bewegen, zich ontspannen, vermaken en sociale contacten hebben. De gemeente stelt hiervoor algemene voorzieningen beschikbaar waar alle inwoners laagdrempelig gebruik van kunnen maken zoals sportvoorzieningen, dorpshuizen en bibliotheken.

Wat gaan we daarvoor doen

- Afronden van de ontwerpfase en starten met de realisatiefase ouderenhuisvesting (kern + 1e schil), inclusief verbinding met andere maatschappelijke voorzieningen;
- Subsidiëren en huisvesten van verenigingen, stichtingen en instellingen gericht op ontwikkeling, zelfredzaamheid en participatie zoals het welzijnswerk, de bibliotheekvoorziening, de sportvoorzieningen en het maatschappelijk werk;
- Beschikbaar stellen van (huisvesting) voorzieningen voor sport, welzijn en cultuur;
- Zorgdragen voor de basis openbare gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg inclusief lokale speerpunten via de inzet van een aanvullend pakket en het programma ‘Kansrijke Start’;
- Afspraken maken met de aanbieders van voorschoolse educatie in peuter- en kinderopvang over de uitvoering, het toezicht en de subsidiëring;
- Actualiseren van het activiteitenplan Jeugdbeleid Ameland;
- Inzetten van combinatiefunctionarissen sport en bewegen en richten op de samenwerking met Gebiedsteam, welzijnswerk en sportverenigingen, inclusief het uitvoeren van het plan ‘Jongeren Op Gezond Gewicht’;
- Nader uitwerken en uitvoeren van het lokale Sportakkoord;
- Onderzoek verrichten naar toekomstige sportbehoefte in relatie tot gebruik van sportaccommodaties;
- Het inrichten van een nieuwe organisatie voor het welzijnswerk (professionalisering in de lijn van de vernieuwde visie) bij positieve besluitvorming over de opzet (onderzoek loopt).
- Uitvoeren van bibliotheekwerk, preventie van laaggeletterdheid en oriëntatie op integrale dienstverlening van bibliotheekwerk met scholen en andere organisaties;
- Gezamenlijke aanpak ‘Eén tegen Eenzaamheid’ op Ameland gestalte geven en uitvoeren.
- Afhankelijk van de resultaten van onderzoek een algemene voorziening dagbesteding inrichten in overleg met de zorgaanbieders en het gebiedsteam;

- Bieden van de mogelijkheid om de eigen woning voor ouderen met een ‘smalle beurs’ tegen beperkte kosten aan te passen c.q. te verbeteren, door middel van een stimuleringsfonds woningaanpassingen;
- Uitvoeren van het mantelzorg- en vrijwilligersbeleid;
- Opzetten van de lokale agenda inclusie;
- Mede inrichten van de geactualiseerde centrumregeling Sociaal Domein Friesland;
- Opstellen en monitoren van ondersteuningsplannen door middel van overleg tussen het Gebiedsteam en de inwoners.

Wat hebben we bereikt

- De ontwerpfase van de nieuwe Stelp, inclusief afspraken over realisatie, huur en gebruik, is in het vierde kwartaal van 2022 afgerond. In de vergadering van december 2022 heeft de raad besloten het krediet voor de realisatie van de nieuwbouw inclusief aanpassing omgeving en verwerving oude locatie De Stelp beschikbaar te stellen. In 2023 wordt gestart met de nieuwbouw (fase 1);
- Subsidies ter ondersteuning van activiteiten van verenigingen en stichtingen zijn verleend. Er is aan 21 Amelander verenigingen een subsidie verleend. Denk hierbij aan culturele-, muziek- en sportverenigingen en dorpsbelangen. Daarnaast hebben 15 professionele organisaties voor het organiseren van algemene voorzieningen, zoals de bibliotheek, het muziekonderwijs, het welzijnswerk en de peuteropvang, en 12 sport- en culturele evenementen een subsidie ontvangen;
- Voor het uitvoeren van de activiteiten sport, welzijn en cultuur zijn de beschikbare ruimten en voorzieningen aan de betreffende organisaties beschikbaar gesteld;
- Conform het basispakket algemene en openbare gezondheidszorg, het aanvullende pakket met lokale speerpunten jeugdgezondheidszorg en lokale afspraken over ‘Kansrijke Start’ zijn acties ingezet en uitgevoerd zoals pedagogische ondersteuning aan ouders, kinderen en beroepsopvoeders, prenatale voorlichting en prenatale huisbezoeken;
- Met de aanbieders van voorschoolse educatie in de peuteropvang zijn nadere afspraken gemaakt over de subsidieverlening, de uitvoering en het toezicht op het uitvoeren van de voorschoolse educatie;
- Het bestaande activiteitenplan jeugdbeleid is in 2022 geëvalueerd. Via deze evaluatie is duidelijk geworden welke activiteiten zijn of worden afgerond en welke worden gecontinueerd;
- De buurtsportcoaches hebben door verbinding met maatschappelijke organisaties en bepaalde doelgroepen, mede vanuit het project ‘Jongeren op gezond gewicht’, activiteiten georganiseerd en uitgevoerd. Daarnaast is het lokale Sportakkoord nader uitgewerkt met concrete activiteiten zoals het stimuleren en verbeteren van motorische vaardigheden van kinderen, bewegen in openbare ruimte en het voorbereiden van een gezondheidscampagne;

- Er is in overleg met beweegaanbieders een onderzoek uitgevoerd naar toekomstige sportbehoefte in relatie tot gebruik van sportaccommodaties. Op basis hiervan zijn een aantal aanbevelingen gegeven. Daarnaast is apart onderzoek uitgevoerd naar de toekomst van de voetbalaccommodatie tussen Buren en Nes (v.v. Geel-Wit);
- Voor het inrichten van de toekomstige organisatie 'welzijn breed' in het licht van de nieuwe visie welzijnswerk met betrekking tot professioneel sociaal werk, dorpshuisfunctie, kinder- en peuteropvang is aanvullend onderzoek gedaan en zijn verschillende scenario's benoemd. Het voorgenomen voorkeursscenario en een vernieuwde opzet van de dorpshuisfunctie is met alle betrokken maatschappelijke organisaties besproken. Voor het vervolg zal begin 2023 een definitief besluit worden genomen en een uitvoeringsplan worden opgesteld;
- Via de samenwerking tussen de Stichting Bibliotheken Noord Friesland en de VVV-Ameland is het bibliotheekwerk uitgevoerd. Vanuit de samenwerkingsovereenkomst tussen kinder- en peuteropvang op Ameland en de Stichting Bibliotheken Noord Friesland is er op verschillende manieren gewerkt aan het stimuleren van kijk- en leesgedrag bij jonge kinderen en het verhogen van ouderbetrokkenheid bij leesontwikkeling van hun kind. Voorts is de bibliotheek in Nes in 2022 heringericht en zijn voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) en het programma 'Gezinsaanpak' (talige thuisomgeving verrijken);
- In samenwerking met Thuiszorg het Friese Land, KwadrantGroep/de Stelp, Stichting Sociaal Cultureel Werk Ameland en Gebiedsteam Ameland is gericht aandacht geweest voor eenzaamheid via activiteiten in het kader van 'Positieve gezondheid'. Ook hebben diverse (vrijwilligers)organisaties op het eiland initiatieven uitgevoerd zoals 'Samen eten' en 'Doortrappen';
- Vanwege de werkzaamheden in het proces nieuwbouw Stelp en de voorbereidingen op de transitie van de organisatie van het welzijnswerk is het onderzoek naar de (mogelijke) opzet van een algemene voorziening dagopvang, waarbij o.a. de KwadrantGroep en SCW-Ameland betrokken zijn, niet uitgevoerd. Het streven is dit in tweede en derde kwartaal 2023 te doen;
- In 2022 is de de Verordening Fonds verduurzaming woningaanpassingen Ameland 2022 vastgesteld waarmee ouderen met een 'smalle beurs' de mogelijkheid geboden laagdrempelig en aantrekkelijk de eigen woning aan te passen c.q. te verbeteren. Begin 2023 worden nadere uitvoeringsafspraken gemaakt;
- De mantelzorgers in onze gemeente zijn op verschillende manieren ondersteund via het Gebiedsteam, Vrijwilligers Steunpunt Ameland cadeaukaart, Dag van de Mantelzorg en het Respijtweekend. Het Vrijwilligers Steunpunt Ameland heeft in opdracht van en met subsidie van de gemeente grotendeels uitvoering gegeven aan het vrijwilligersbeleid;

- In 2022 is een eerste concept van de Inclusie Agenda Ameland opgesteld. Het streven is samen met de betrokkenen te bepalen welke levensdomeinen, onderwerpen, doelstellingen en acties passend zijn bij Ameland en prioriteit hebben, en deze vervolgens vast te leggen;
- In overleg met de medewerkers en directie van Sociaal Domein Friesland (SDF) en collega's van de andere Friese gemeenten is invulling gegeven aan de geactualiseerde centrumregeling;
- De medewerkers Gebiedsteam hebben het gehele jaar door in overleg met inwoners ondersteuningsplannen (Wmo en Jeugdhulp) opgesteld, uitvoering van lopende plannen gevolgd en resultaten geëvalueerd;
- Gerelateerd aan de oorlog in Oekraine is organisatorisch, coördinerend en uitvoerend inzet gepleegd voor de opvang van vluchtelingen.

Wat heeft het gekost

Algemene voorzieningen				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.430.45	Peuterspeelzalen	136.192	111.192	86.530
6.510.00	Sportbeleid en activering algemeen	12.216	10.716	9.969
6.510.10	Buurtsportcoaches	85.000	95.000	79.329
6.510.15	Regeling sportakkoord	0	0	35.667
6.520.00	Accommodaties sport	255.154	315.277	292.808
6.520.10	Groene sportvelden en terreinen	129.188	116.804	125.326
6.530.10	Vormings- en ontwikkelingswerk	500	500	250
6.560.00	Bibliotheekvoorziening	135.700	135.700	148.090
6.560.05	Lokale omroep	966	966	601
6.610.00	Samenkracht en burgerparticipatie	166.975	197.055	204.433
6.610.15	Sociaal-cultureel werk	374.409	338.889	356.393
6.610.16	Administratie SCW	6.282	6.282	9.950
6.610.20	Buurt- en Clubhuizen	16.460	18.960	12.093
6.610.25	Jeugdbeleid	40.000	50.000	0
6.610.40	Mantelzorg / vrijwilligersbeleid	20.000	20.000	22.525
6.610.45	WMO overig	3.208.400	8.400	8.400
6.610.50	Noodopvang vluchtelingen	0	0	67.575
6.620.00	Coördinatie gebiedsgericht werken	28.509	28.509	32.990
6.620.05	Eerstelijns WMO en jeugd	66.100	66.100	68.766
Saldo		**4.682.051**	**1.520.350**	**1.561.695**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.430.45	Peuterspeelzalen	65.000	65.000	67.953
6.510.10	Buurtsportcoaches	10.000	17.500	17.624
6.510.15	Regeling sportakkoord	0	0	35.667
6.520.00	Accommodaties sport	0	0	164
6.560.00	Bibliotheekvoorziening	0	0	15.000
6.610.16	Administratie SCW	4.100	4.100	4.398
6.610.25	Jeugdbeleid	0	10.000	0
6.610.50	Noodopvang vluchtelingen	0	0	110.323
Saldo		**79.100**	**96.600**	**251.129**

Resultaat Algemene voorzieningen	**-4.602.951**	**-1.423.750**	**-1.310.566**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Maatschappelijke Ondersteuning

Wat willen we bereiken

Inwoners van Ameland kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen en deelnemen aan de samenleving.

Toelichting

Door maatschappelijke ontwikkelingen blijven mensen langer zelfstandig wonen en deelnemen aan sociale activiteiten. Wanneer mensen in hun dagelijks functioneren problemen ervaren, biedt de gemeente via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) hulp in de vorm van bijvoorbeeld woningaanpassingen, hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen begeleiding en huishoudelijk hulp. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is zelfredzaamheid, de toepassing van het eigen netwerk en het gebruik van algemene voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoeren verordening Wmo; preventief bieden van hulp/ondersteuning in de eerste lijn en bieden van maatwerkvoorzieningen in de tweede lijn (hulp bij het huishouden, begeleiding, dagbesteding, vervoer, hulpmiddelen, woningaanpassingen);
- Uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek;
- Invoeren van de nieuwe Wet Inburgering en indien aan de orde uitvoeren van het proces inburgering van gezinsmigranten.

Wat hebben we bereikt

- Medewerkers van het Gebiedsteam hebben door het jaar heen vraaggericht preventief zelf of in overleg met professionals in de eerste lijn hulp en ondersteuning geboden. Aanvullend zijn op basis van de ondersteuningsplannen in overleg met inwoners en in het verlengde van de inzet van algemene- en basisvoorzieningen, diverse maatwerkvoorzieningen (135) verstrekt. Dit betreft hulp bij het huishouden (35), begeleiding (20), dagbesteding (8), verstrekken van hulpmiddelen (21), woningvoorzieningen (17) en collectief vervoer (34);
- Er is een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder Wmo-cliënten. De respons was 54,39%. 92% van de respondenten gaf aan de hulp en ondersteuning van goede kwaliteit te vinden en 93% van hen gaf aan dat de hulp en ondersteuning paste bij de hulpvraag;
- Er is onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering. Uitgangspunt is dat eigen regie wordt gevoerd. Per jaar is er sprake van geen dan wel een beperkt aantal (1-2) inburgeringstrajecten. Voor het uitvoeren van een aantal activiteiten in het proces is bepaalde expertise nodig. Er loopt nog onderzoek hoe de expertise het beste kan worden ingekocht. Streven is om in het eerste kwartaal van 2023 hierover te besluiten.

Wat heeft het gekost

Maatschappelijke Ondersteuning				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.620.10	Eerstelijns WMO en Jeugd	110.000	110.000	111.155
6.660.00	Coördinatie en uitvoering WMO	30.112	30.112	11.503
6.660.05	Woningaanpassingen en hulpmiddelen	125.000	160.000	160.708
6.671.00	Maatwerk dienstverlening 18+ (WMO)	34.500	34.500	67.708
6.671.05	Persoonsgebonden budget WMO	36.000	38.000	51.061
6.671.15	Huishoudelijke hulp	260.000	260.000	268.953
6.671.20	Vervoer	60.000	60.000	43.993
6.671.25	Begeleiding en dagbesteding	155.000	110.000	119.551
6.681.00	Opvang en beschermd wonen	39.422	-30.578	-54.493
6.710.00	Openbare gezondheidszorg	46.000	46.000	28.554
6.710.10	Jeugdgezondheidszorg	136.858	136.858	155.740
Saldo		**1.032.892**	**954.892**	**964.432**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.660.05	Woningaanpassingen en hulpmiddelen	0	0	75
6.660.10	Diverse eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen WMO	15.000	15.000	22.686
6.671.15	Huishoudelijke hulp	0	0	27.960
Saldo		**15.000**	**15.000**	**50.721**
Resultaat Maatschappelijke Ondersteuning		**-1.017.892**	**-939.892**	**-913.711**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Maatschappelijke ondersteuning			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO()	Aantal per 1.000 inwoners	59	64

Jeugdhulp

Wat willen we bereiken

Jongeren op Ameland groeien veilig en gezond op tot volwassenen.

Toelichting

Voor het opgroeien en ontwikkelen van jongeren is een sterke samenleving nodig. De opvoeding vindt plaats binnen de gezinnen, het onderwijs en in de buurt. Wanneer er door omstandigheden geen sprake is van een gezonde en veilige ontwikkeling, kan basishulp worden geboden via huisarts of het gebiedsteam. Wanneer deze lichte ondersteuning niet volstaat, wordt gespecialiseerde jeugdhulp ingezet.

Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoeren verordening Jeugdhulp; preventief bieden van hulp/ondersteuning bij opgroeien en opvoeden in de eerste lijn en bieden van individuele voorzieningen (specialistische Jeugdhulp, dyslexiebegeleiding, pleegzorg, onder toezichtstelling) in de tweede lijn;
- Nader uitwerken, en in uitvoering nemen, van het plan preventie, toezicht en handhaving vermindering alcohol en drugsgebruik jongeren;
- Uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek;
- Opstellen van een preventieve aanpak begeleiding/ondersteuning bij vechtscheidingen.

Wat hebben we bereikt

- In 2022 zijn op basis van opgestelde ondersteuningsplannen 53 individuele voorzieningen Jeugdhulp verstrekt. Dit is aanvullend op de inzet van algemene- en basisvoorzieningen, in overleg met inwoners en via directe verwijzingen van de huisarts gedaan;
- In juli 2022 heeft de gemeenteraad het ‘Preventie en handhavingsplan alcohol Gemeente Ameland 2022-2026’ en de ‘Nota Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022 – 2026’ vastgesteld. Ook is er de Scanner Middelengebruik jongeren Ameland uitgevoerd en opgeleverd met speerpunten voor preventie van middelengebruik. Het streven is in de loop van 2023 speerpunten om te zetten in concrete acties;
- Er is een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder cliënten Jeugdhulp en hun ouders en verzorgers. De respons was 27,6%. Het gemiddelde cijfer met betrekking tot de aanvragen is een 7,58. Voor de kwaliteit van de hulpverlening is het gemiddelde cijfer 8,62;
- Ten behoeve van de preventieve aanpak begeleiding en ondersteuning bij vechtscheidingen hebben de medewerkers Gebiedsteam scholing gevolgd. De opgedane vaardigheden worden ingezet in de betreffende casussen en dragen in het proces richting de ouders positief bij.

Wat heeft het gekost

Jeugdhulp				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.672.00	Maatwerkvoorziening 18- (Jeugd)	31.650	31.650	19.650
6.672.05	Persoonsgebonden budget Jeugd	25.000	55.000	59.264
6.672.10	Individuele voorzieningen jeugd	405.000	425.000	429.043
6.682.00	Veiligheid, jeugdrecl.en opvang	32.416	32.416	38.750
Saldo		**494.066**	**544.066**	**546.707**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
Saldo		**0**	**0**	**0**

Resultaat Jeugdhulp	**-494.066**	**-544.066**	**-546.707**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Jeugdhulp			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Jongeren met een delict voor de rechter()	% 12 t/m 21 jarigen	0	0,0%
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	5,7%	7,3%
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,4%	1,5%
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	n.b.	n.b.

Participatie

Wat willen we bereiken

Mensen nemen naar hun mogelijkheden deel aan het arbeidsproces.

Toelichting

Wanneer mensen niet zelfstandig in staat zijn om het wettelijk minimumloon te verdienen, biedt de gemeente via de Participatiewet ondersteuning. Bij voorkeur wordt getracht om mensen regulier werk te bieden. Wanneer dit niet lukt, worden extra instrumenten zoals loonkostensubsidie, garantiebanen en beschut werk ingezet.

Als mensen niet via werk in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien wordt (tijdelijk) een uitkering verstrekt. Wanneer iemand langdurig moet rondkomen van een laag inkomen, zoals een bijstandsuitkering of alleen AOW, dan kan het zijn dat hij of zij onvoldoende middelen heeft voor noodzakelijke zaken. In dat geval wordt financiële steun geboden in de vorm van bijvoorbeeld bijzondere bijstand of kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Ter voorkoming van en begeleiding bij financiële problemen wordt financieel advies gegeven.

Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoeren van de Participatieverordening;
- Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar werk;
- Inzetten van loonkostensubsidies;
- Verlenen van bijstandsuitkeringen;
- Bieden van vangnetvoorzieningen (minima);
- Uitvoeren van de Wsw binnen de eigen gemeentelijke organisatie;
- Inzetten PING-loket en Kredietbank ter voorkoming van en ondersteuning bij schulden.

Wat hebben we bereikt

- Er is frequent overlegd met inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt en diverse werkgevers over het begeleiden van deze inwoners. Een aantal van deze inwoners is, deels in combinatie met een loonkostensubsidie, begeleid naar werk. Er werken nu ongeveer 15 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op het eiland met een loonkostensubsidie. Het aantal bijstandsuitkeringen is laag (gemiddeld over het jaar 3);
- De organisatie van de Wsw wordt vanaf 2014 door de gemeentelijke organisatie zelf uitgevoerd. Hierbij werken een aantal Wsw-ers met begeleiding in de buitendienst van de gemeente en bij andere organisaties, waaronder de STAM;
- Er zijn 5 kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen verleend;
- Vanuit preventief werken is er maandelijks zitting van het PING-loket in het gemeentehuis. Daarnaast is er regelmatig overleg met inwoners thuis. Er zijn ongeveer 40 huishoudens financieel begeleid in 2022. Het doel hiervan is het voorkomen van grotere betalingsachterstanden en indien nodig begeleiding bij schuldhulpverleningstrajecten;

- In 2022 is er aan ongeveer 200 huishoudens energietoeslag toegekend. Er is gekozen voor een ruimhartige toepassing van deze regeling, waarbij een zogenaamde ‘glijdende schaal’ is toegepast. Hierdoor ontving een grotere groep huishoudens een energietoeslag. De regeling wordt naar verwachting door het Rijk in 2023 gecontinueerd.

Wat heeft het gekost

Participatie				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.630.00	Inkomensvoorzieningen	42.374	42.374	40.457
6.630.10	Inkomensvoorziening participatiewet	115.000	60.000	57.246
6.630.20	Besluit bijstand zelfstandigen	0	17.000	16.883
6.630.25	Loonkostensubsidies op grond van participatiewet	85.000	125.000	125.845
6.630.30	Bijzondere bijstand	6.000	6.000	595
6.630.35	Gemeentelijk minimabeleid	15.000	215.000	231.495
6.630.40	Overige voorzieningen	5.000	5.000	5.769
6.630.60	Kwijtschelding afvalstoffen- en rioolheffing	3.200	2.800	1.651
6.640.00	Begeleide participatie	10.147	10.147	9.326
6.640.05	Sociale werkvoorziening	338.570	356.866	329.885
6.650.00	Arbeidsparticipatie	25.610	25.610	17.395
6.650.10	Participatiebudget	24.000	14.000	19.799
6.671.10	Schuldhulpverlening	12.000	21.000	18.943
Saldo		**681.901**	**900.797**	**875.291**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.630.10	Inkomensvoorziening participatiewet	180.000	223.000	223.267
6.630.20	Besluit bijstand zelfstandigen	0	2.100	1.702
6.630.40	Overige voorzieningen	0	0	7.719
Saldo		**180.000**	**225.100**	**232.688**

Resultaat Participatie	**-501.901**	**-675.697**	**-642.603**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

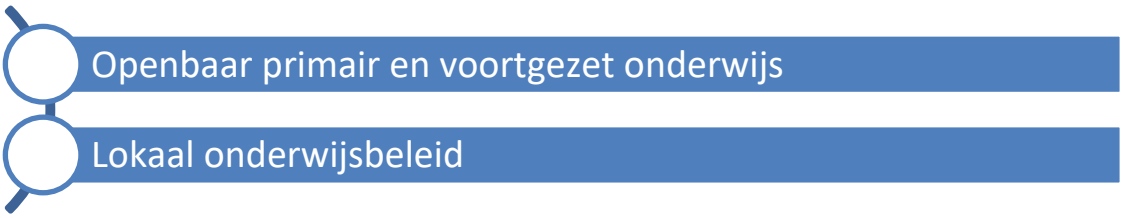
Participatie			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 74 jaar	787,5	814,2
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	69,6%	73,4%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	0,0%	5,0%
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	1,0%	1,0%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	260,9	114,2
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	44	43,6

Programma 3 Onderwijs

De Amelander jeugd kennis en vaardigheden aanreiken en laten vergaren om zich te ontwikkelen en voor te bereiden op hun deelname aan de samenleving.

De gemeente wil alle leerlingen op het eiland onderwijs aan kunnen bieden, afgestemd op hun niveau. Dit geldt zowel voor het primair als het voortgezet onderwijs. Het voortgezet onderwijs wordt op vmbo-niveau aangeboden. De eerste drie leerjaren kunnen ook op havo niveau worden gevolgd.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen



Openbaar primair en voortgezet onderwijs

Wat willen we bereiken

Bieden van administratieve en beleidsmatige ondersteuning aan het openbaar primair en voortgezet onderwijs op Ameland.

Toelichting

De kwaliteit van het onderwijs heeft grote invloed op de toekomst van onze jeugd. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt op basis van de wettelijke taak bij de schoolbesturen, de ouders, de leerlingen, de onderwijsinspectie en de minister van Onderwijs. Het college wil de scholen en het bestuur faciliteren en versterken waar dat effect heeft.

Wat gaan we daarvoor doen

- Administratieve en beleidsmatige ondersteuning bieden aan de directie en de bestuurscommissie voor het openbaar primair onderwijs en de directie van het voortgezet onderwijs;
- Administratie voeren van het openbaar primair en voortgezet onderwijs;
- We gaan het intern toezicht op het openbaar basis- en openbaar voortgezet onderwijs door de gemeenteraad (verder) verbeteren door een permanente commissie in te stellen, deze na de verkiezingen opnieuw te bemensen en eventuele nieuwe commissieleden te trainen voor deze taak.

Wat hebben we bereikt

Openbaar primair onderwijs

- De openbare basisscholen “de Schakel” en “’t Ienster” hadden op 1 oktober 2022 respectievelijk 33 en 27 leerlingen. Dat is 8 en 1 leerling minder dan op 1 oktober 2021. De bestuurscommissie heeft zich voorgenomen de inkomsten en uitgaven met elkaar in overeenstemming te blijven brengen;
- Er is een nieuwe meerjarenbegroting 2023-2026 voor het openbaar basisonderwijs ontwikkeld. Begin 2023 zal deze ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad;
- De zittingstermijn van de penningmeester is in 2022 verlengd, waardoor de bestuurscommissie volledig bezet blijft.

Openbaar voortgezet onderwijs

- De Burgemeester Walda Scholengemeenschap had op 1 oktober 2022 145 leerlingen. Dat zijn 10 leerlingen minder dan vorig jaar. Ten opzichte van 1 oktober 2020 zijn er 23 leerlingen minder. Per 31 december 2021 had de school op grond van het berekeningsmodel van het ministerie van O.C. en W. een bovenmatig eigen vermogen. Scholen met een bovenmatig eigen vermogen moeten dat afbouwen. Als gevolg van de leerlingendaling zullen de rijksinkomsten dalen en is de verwachting dat door negatieve exploitatiesaldi de komende jaren het eigen vermogen zal afnemen tot onder de grens. Het doel is om nu en in de toekomst een gezonde financiële huishouding te hebben, en gelijktijdig te voldoen aan de eisen die het ministerie stelt;
- In 2022 heeft de inspectie van het onderwijs een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd in de school en bij het bestuur. Daar werd geconcludeerd dat de sturing van het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de school en het toezicht erop niet op orde zijn en deze dragen onvoldoende bij aan de kernfuncties van het onderwijs. Er zijn geen risico's voor de onderwijskwaliteit. De basiskwaliteit is gewaarborgd en het bestuur kan aan financiële verplichtingen op korte en langere termijn voldoen. De bevindingen leiden tot het oordeel onvoldoende op de drie standaarden uit het kwaliteitsgebied, namelijk besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Het bestuur heeft hiervoor een herstelopdracht gekregen. Voor het voldoen aan deze herstelopdracht is externe expertise ingehuurd. Gezamenlijk met besturenorganisatie VOS – ABB is een plan van aanpak opgesteld, dat wordt uitgevoerd. In augustus 2023 beoordeelt de inspectie welke vervolgactiviteiten de inspectie gaat uitvoeren om de standaarden opnieuw te beoordelen.

Algemeen openbaar onderwijs

- Het aanbestedingsproces voor een nieuwe accountant voor het openbaar onderwijs is afgerond. Besloten is de werkzaamheden te gunnen aan Aksos accountants. Voor het eerst over het kalenderjaar 2022 zal deze organisatie de twee jaarrekeningen van het openbaar onderwijs controleren en van een accountantsverklaring voorzien. Inmiddels is de tussentijdse controle uitgevoerd en afgerond;
- Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 zijn nieuwe leden benoemd voor de commissie intern toezicht op het openbaar onderwijs. De commissie is gestart met haar werkzaamheden en er zijn inmiddels een aantal gesprekken met directies, leden van de bestuurscommissie en leden van medezeggenschapsorganen gevoerd. Begin 2023 worden de leden van de commissie getraind voor hun werkzaamheden en zal er ook voor het openbaar voortgezet onderwijs een toezichtkader worden op- en vastgesteld.

Wat heeft het gekost

Openbaar primair en voortgezet onderwijs				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.410.00	Exploitatie basisonderwijs	940.673	940.673	1.114.496
6.410.03	Bestuurscommissie OPO	11.700	13.700	13.445
6.410.05	Gemeentelijke ondersteuning openbaar basisonderwijs	22.764	20.764	19.539
6.410.06	Adminstratie OPO	20.294	20.294	23.148
6.430.00	Exploitatie voortgezet onderwijs	1.988.300	1.988.300	2.499.092
6.430.05	Gemeentelijke ondersteuning voortgezet onderwijs	5.798	5.798	9.504
6.430.06	Administratie VO	20.294	20.294	15.345
Saldo		**3.009.824**	**3.009.824**	**3.694.569**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.410.00	Exploitatie basisonderwijs	940.672	940.672	1.114.496
6.410.06	Adminstratie OPO	11.000	11.000	12.173
6.430.00	Exploitatie voortgezet onderwijs	1.988.300	1.988.300	2.499.092
6.430.06	Administratie VO	11.000	11.000	12.173
Saldo		**2.950.972**	**2.950.972**	**3.637.934**
Resultaat Openbaar primair en voortgezet onderwijs		**-58.852**	**-58.852**	**-56.634**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Lokaal onderwijsbeleid

Wat willen we bereiken

De eilander jeugd mogelijkheden bieden zich te ontwikkelen tot zelfstandige burgers, zodat ze in sociaaleconomisch en maatschappelijk opzicht op een goede wijze in onze samenleving kunnen functioneren.

Toelichting

De meeste jongeren vinden hun weg in het onderwijs. Sommige jongeren hebben daar echter moeite mee. Met lokaal beleid wil de gemeente hen ondersteunen en faciliteren met als doel schooluitval zoveel mogelijk te voorkomen. Als leerlingen zijn aangewezen op speciaal onderwijs aan de vaste wal, stellen we middelen beschikbaar voor het vervoer. Uitwonende scholieren en studenten kunnen op financiële ondersteuning rekenen voor de meerkosten van het uitwonend zijn. Dit is in aanvulling op het rijksbeleid en naar draagkracht. Als lokale overheid hebben we de taak om vorm en inhoud te geven aan de wettelijke taken, zoals onderwijshuisvesting en leerplicht. Daarnaast voeren we gericht beleid op onderdelen, zoals schoolbegeleiding en dyslexiezorg.

Wat gaan we daarvoor doen

- Preventief uitvoeren van de leerplicht;
- Stimuleren van de samenwerking tussen besturen en directies van de scholen voor primair onderwijs;
- Het ondersteunen en faciliteren van de schoolbesturen en directies in het primair onderwijs op West Ameland bij de voorgenomen bestuurlijke fusie;
- Uitvoeren van de verordening leerlingenvervoer;
- Uitvoeren van diverse financiële regelingen voor uitwonende studerenden;
- Uitvoeren van de educatieve agenda;
- Uitvoeren van een regionaal plan vroegtijdige schoolverlaters;
- Verdubbelen van het rijksbudget voor schoolbegeleiding;
- Ondersteunen en adviseren van directies, schoolbesturen en gemeenten van andere Waddeneilanden; Begin 2022 zal voor alle Friese Waddeneilanden een nieuwe verordening leerlingenvervoer en een nieuwe verordening voorzieningen huisvesting onderwijs worden opgesteld en ingevoerd;
- Bieden van administratieve en beleidsmatige ondersteuning aan de Samenwerkende Waddenscholen Primair Onderwijs (Swap) en Wad Voortgezet Onderwijs (Wad VO);
- Bieden van financiële en beleidsmatige ondersteuning van de gezamenlijke plusklas in het basisonderwijs met als doel dit permanent op te nemen in het aanbod van het basisonderwijs;
-

- Implementatie van het vastgestelde onderwijsachterstandenbeleid en de subsidieregeling peuteropvang inclusief het behandelen van de aanbevelingen die door de inspectie van het onderwijs zijn gedaan ten aanzien van de voor- en vroegschoolse educatie;
- Samen met de besturen en directies van de instellingen in het onderwijs gaan we een plan ontwikkelen en uitvoeren voor de inzet van de middelen die de gemeente krijgt in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs. Het doel is om deze middelen binnen de wettelijke kaders zo in te zetten dat de achterstanden die door corona en schoolsluitingen zijn opgelopen, zoveel als mogelijk weg worden genomen.

Wat hebben we bereikt

- De beide schoolbesturen voor basisonderwijs op West Ameland, de bestuurscommissie openbaar basisonderwijs en de vereniging tot bevordering van het Christelijk Nationaal Onderwijs doorlopen een bestuurlijk fusieproces. In 2022 is vastgesteld dat er geen belemmeringen zijn om de bestuurlijke fusie te realiseren. Beide schoolbesturen hebben het principebesluit genomen tot een bestuurlijke fusie te komen en ook de mogelijkheden voor samenwerking op schoolniveau zijn verder verkend. De beoogde ingangsdatum van de bestuurlijke fusie is 1 augustus 2023;
- Met de financiële middelen uit het gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid subsidieert en stimuleert de gemeente de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse (VVE) educatie in de gemeente. Als gevolg van een inspectiebezoek in 2020 zijn destijds diverse maatregelen getroffen om de kwaliteit te verbeteren, waarbij op dat moment aan de eisen werd voldaan. Het VVE beleid kon nog groeien. Het afgelopen jaar hebben we verdieping gegeven aan het VVE beleid en daardoor in goed overleg met de organisaties de kwaliteit verder verbeterd;
- In het basisonderwijs fungeert al enige tijd een bovenschoolse + klas op het eiland. Dit is een permanente klas, die financieel wordt ondersteund door de gemeente. De voorwaarden van de gemeente hierbij zijn dat alle scholen mee blijven doen en dat er voldoende leerlingen geplaatst worden. Vanwege gestegen kosten van deze voorziening is de bijdrage van de gemeente verhoogd;
- In navolging van het basisonderwijs is bij de BWS een vergelijkbare voorziening opgericht. Het doel is aan een selecte groep leerlingen die meer uitdaging en verdieping zoekt, structureel onderwijs te bieden. De voorziening is na het eerste schooljaar geëvalueerd en bijgesteld. Ook deze voorziening wordt mede gefinancierd vanuit de gemeente. Beide initiatieven worden onder voorwaarden duurzaam door de gemeente financieel ondersteund;

- In het kader van het nationaal programma onderwijs krijgt de gemeente via een specifieke uitkering financiële middelen van het Rijk in de periode van 1 juli 2021 tot en met 31 juli 2023. Het doel van deze uitkering is om corona effecten in het onderwijs te bestrijden. In het kader van deze regeling heeft de gemeente in overleg en overeenstemming met de scholen een plan ontwikkeld en in uitvoering gebracht. Er wordt zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande activiteiten. De middelen zijn en worden ingezet voor: extra kosten dyslexiebegeleiding, extra kosten logopedische screening, + klas primair- en voortgezet onderwijs en preventieve jeugdhulp voor jongeren;
- Eind 2022 is het convenant SWAP van rechtswege afgelopen. Dit is de overeenkomst tussen de 11 basisscholen op de Friese Waddeneilanden. Begin 2023 vindt evaluatie van de samenwerking plaats. Met ambtelijke ondersteuning van de gemeente Ameland wordt getracht tot een passende en aangepaste samenwerking voor de toekomst te komen.

Wat heeft het gekost

Lokaal onderwijsbeleid				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.420.00	Onderwijshuisvesting openbaar basisonderwijs Hollum	29.140	29.940	25.338
6.420.05	Onderwijshuisvesting openbaar basisonderwijs Ballum	27.784	28.684	19.572
6.420.10	Onderwijshuisvesting bijzonder basisonderwijs Hollum	16.609	17.609	12.085
6.420.15	Onderwijshuisvesting bijzonder basisonderwijs Nes	42.300	42.600	37.798
6.420.20	Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs	230.252	231.452	216.452
6.430.08	Gem. ondersteuning bijzonder basisonderwijs	12.100	12.100	13.268
6.430.09	Lokaal onderwijsbeleid	1.933	9.683	34.270
6.430.10	Onderwijsbegeleiding	49.900	49.900	43.004
6.430.15	Samenwerking Waddenscholen Primair onderwijs	1.933	1.933	1.910
6.430.20	Wad VO	0	0	753
6.430.25	Toelage uitwonende studerenden	25.282	30.282	27.524
6.430.27	Uitvoering verordening leerlingenvervoer	58.698	58.698	79.207
6.430.30	Overige voorzieningen t.b.v. onderwijs	11.500	11.500	12.241
Saldo		**507.428**	**524.378**	**523.423**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.420.20	Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs	35.000	37.000	38.514
6.430.09	Lokaal onderwijsbeleid	0	3.000	33.131
6.430.10	Onderwijsbegeleiding	18.800	18.800	19.051
6.430.15	Samenwerking Waddenscholen Primair onderwijs	2.500	2.500	1.764
6.430.27	Uitvoering verordening leerlingenvervoer	0	0	465
6.430.30	Overige voorzieningen t.b.v. onderwijs	400	400	498
Saldo		**56.700**	**61.700**	**93.424**
Resultaat Lokaal onderwijsbeleid		**-450.728**	**-462.678**	**-429.999**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Lokaal onderwijsbeleid			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5 – 18 jaar	0,0	0,0
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5 – 18 jaar	13	0,0
Vroegtijdig schoolverlaters totaal (VO + MBO)	% dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat	0,0%	0,0%

Programma 4 Fysieke leefomgeving

Ameland in fysiek opzicht netjes, schoon, heel en veilig houden.

Op Ameland is het goed wonen, werken en recreëren. Met inachtneming van de belangen van onze burgers en gasten wil gemeente Ameland de bijzondere leefomgeving in stand houden en ontwikkelen.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen



Infrastructuur

Wat willen we bereiken

We willen goede verbindingen op het eiland. Voor de gemeentelijke infrastructuur op het eiland streven we naar een behoud van het hoge kwaliteitsniveau.

Toelichting

Gemeente Ameland is als eigenaar of (mede)beheerder verantwoordelijk voor de kwaliteit en staat van onderhoud van de infrastructurele voorzieningen zoals wegen, openbare verlichting, riolering en havens. Deze werkzaamheden zijn gebaseerd op de beheer- en onderhoudsplannen. Naast de werkzaamheden voortvloeiende uit deze plannen, zijn er incidentele ontwikkelingen die extra planvorming vragen om toch het gewenste kwaliteitsniveau te halen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Wij zetten ons ambtelijk en bestuurlijk in voor een goede verbinding met het vaste land op korte en lange termijn. Wij blijven in gesprek met de regio en het Rijk over de nieuwe concessievoorwaarden gericht op het jaar 2029 wanneer de nieuwe concessieperiode start;
- De vervoersvisie Ameland ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad;
- Het vliegveld toekomstbestendig maken door het uitvoeren van een kwaliteitsimpuls;
- Grootonderhoud verrichten aan asfaltwegen. Dit betreft voornamelijk het buitengebied.
- Het beheerplan Wegen vernieuwen en digitaliseren;
- Opstellen en vervolgens uitvoeren van het Onderhoudsplan Havens;
- Uitvoeren van werkzaamheden volgend uit het Gemeentelijk Rioleringsplan, met name het verder afkoppelen en infiltreren van regenwater om het riool klimaatbestendig te maken;
- De openbare ruimte in het gebied rond dorpscentra, gekoppeld aan onderhoud, gefaseerd herstructureren (10-15 jarenplan) zodat deze goed functioneert en de gewenste uitstraling heeft (Reconstructie 2.0).
- Fietsveiligheid ouderen verbeteren met het programma Doortrappen.

Wat hebben we bereikt

- In 2022 zijn diverse wegen in onderhoud genomen.
- Het vernieuwen en digitaliseren van het beheerplan Wegen vindt plaats na de vaststelling van de Vervoersvisie;
- In 2022 is een groot deel van de vrijverval riolering gereinigd en geïnspecteerd. De gegevens worden verwerkt in een beheerbestand;
- In de zomer van 2022 is in de jachthaven een golfbreker geplaatst. Ook is een vuilwaterpompinstallatie geïnstalleerd en is het basaltstenen zetwerk geplaatst. De herinrichting van de jachthaven is daarmee afgerond;

- In 2022 is een start gemaakt met het beheerplan Havens. Dit wordt in de eerste helft van 2023 ter besluitvorming aangeboden;
- De vervoersvisie wordt in het eerste kwartaal van 2023 afgestemd met de vastgestelde toeristische visie. Vervolgens wordt de visie aangeboden aan de raad;
- Het onderzoek naar cementloos beton is afgerond en de bevindingen worden meegenomen in het wegenbeheerplan;
- Voor de wateroverlastlocatie bij het Noorderlicht is de uitvoering uitgesteld naar 2023. De wateroverlastlocaties rondom het Jan Roepespad en de Fenneweg zijn onderzocht. In 2023 worden de aanbevelingen behandeld;
- Vanaf het voorjaar van 2022 worden met behulp van onze inwoners verkeergegevens verzameld. Dit project wordt in 2023 verlengd;
- In 2022 zijn verschillende formele en informele gesprekken gevoerd met de betrokken partijen voor de veerverbinding. Het dossier van de veerverbinding is complex met vele verschillende belangen. De positie van de gemeente is beter in kaart gebracht.
- Als onderdeel van het ‘Verkeersmanifest -25% verkeerslachtoffers’’ heeft er verkeerseducatie plaatsgevonden;
- De gemeente Ameland is aangesloten bij het landelijke programma “Doortrappen – veilig op de fiets tot je 100e”. De gemeente heeft in 2022 een tweede doortraproute getest en geopend. In 2023 volgen meerdere projecten voor fietsveiligheid voor ouderen vanuit het sociaal domein.

Wat heeft het gekost

Infrastructuur				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.210.00	Wegen, straten, pleinen en (fiets)paden	1.107.221	1.168.428	993.813
6.210.10	Gladheidsbestrijding	5.000	8.000	8.162
6.210.15	Openbare verlichting	110.989	99.049	96.020
6.210.20	Abri's	400	400	13
6.210.25	Verkeersmaatregelen	46.725	51.725	146.943
6.210.35	Vliegveld (lasten)	216.254	216.625	261.525
6.210.45	Watergangen	35.100	45.100	46.622
6.220.00	Parkeerterreinen	13.941	16.741	8.268
6.230.00	Passantenhaven (lasten)	192.544	218.675	218.621
6.240.00	Veerdam (lasten)	118.544	146.293	127.580
6.330.00	Eigendommen (lasten)	25.295	30.645	20.440
6.330.10	Exploitatie landerijen/gronden (lasten)	1.308.318	1.312.818	1.166.423
6.720.00	Riolering	668.990	682.854	686.166
Saldo		**3.849.321**	**3.997.353**	**3.780.595**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.210.35	Vliegveld (lasten)	70.000	70.000	116.958
6.240.00	Veerdam (lasten)	2.100	2.100	0
6.720.00	Riolering	16.000	16.000	16.700
Saldo		**88.100**	**88.100**	**133.658**

Resultaat Infrastructuur	**-3.761.221**	**-3.909.253**	**-3.646.937**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Openbare ruimte

Wat willen we bereiken

Goed beheer van openbare ruimte en aanwezige gemeentelijke voorzieningen.

Toelichting

Gemeente Ameland is verantwoordelijk voor het beheer van grote delen van de openbare ruimte op het eiland. Variërend van groen in de dorpen en speeltoestellen over het hele eiland, tot strandovergangen en recreatiegebieden zoals De Aanleg en De Vleijen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Onderhoud van de openbare ruimte op basis van de beheerplannen;
- Onderhouden en vervangen van straatmeubilair en speel- en recreatieve voorzieningen volgens het onderhoudsplan;
- Realisatie en onderhoud van grote speelplaatsen onderzoeken, waaronder een pumptrackbaan;
- Realiseren van een meetnet leefbaarheid voor het verkrijgen van data met betrekking tot geluid, luchtkwaliteit en verkeer;
- Het terrein van de Buitendienst efficiënter inrichten;
- Opstellen kaders voor een gebiedsontwikkeling van recreatiegebied de Vleijen;
- Meewerken aan strandreinigingsacties;
- Vaststellen en uitvoeren van het groenplan “ruimte voor waardevol groen’.

Wat hebben we bereikt

- Een schone, aantrekkelijke en veilige openbare ruimte;
- Verschillende (speel)toestellen zijn vervangen en aan meerdere speeltoestellen is onderhoud gepleegd. De speeltoestellen voldeden in 2022 dan ook weer aan de veiligheidseisen;
- In de openbare ruimte zijn meerdere objecten vervangen of is onderhoud aan gepleegd aan onder andere afvalbakken, banken, fietsenstallingen etc.;
- In 2022 is gestart met het opstellen van een visie voor de speelplaatsen op Ameland, gevolgd door een locatieonderzoek voor een pumptrackbaan. De verwachting is dat de visie in het eerste kwartaal van 2023 ter besluitvorming wordt aangeboden en de besluitvorming voor de keuze en aanleg van de pumptrackbaan daarna volgt;
- In 2022 is er gestart met het opstellen van een gebiedsplan voor de Vleijen. Hierbij wordt gekeken naar de verbetering van de waterkwaliteit, de inrichting van het gebied en het type speeltoestellen dat in de (nabije) toekomst wenselijk is als vervanging. De verwachting is dat medio 2023 dit plan ter besluitvorming wordt aangeboden;
- Het terrein van de voormalige Kronkel is gesaneerd en er wordt in 2023 gewerkt aan de inrichting van het gehele terrein van de Buitendienst;
- De nieuwe zoutloods ten behoeve van de gladheidsbestrijding is gerealiseerd;
- Het meetnet voor verkeer verzamelt sinds maart/april op verschillende locaties structureel data. Het verkrijgen van gegevens voor geluid en luchtkwaliteit is nog niet gerealiseerd;

-

- Het plaatsen van unieke zitelementen in de natuur en omgeving van het Hagendoornveld zal in 2023 worden afgerond;
- In 2022 zijn er weer verschillende strandschoonmaakacties geweest, waaronder de Beachcleanup tour van Stichting De Noordzee;
- Het nieuwe digitale onderhoudsprogramma (Brutis) is gevuld met verschillende data (o.a. het bomenbestand).

Wat heeft het gekost

Openbare ruimte				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.570.00	Openbare ruimte en (openlucht)recreatie	1.138.839	1.151.157	1.000.853
6.570.15	De Vleijen	0	0	0
6.570.20	De Aanleg	0	0	0
6.570.25	Strandrecreatie	401.056	400.056	439.312
6.750.00	Begraafplaatsen	89.071	92.671	55.255
Saldo		**1.628.966**	**1.643.884**	**1.495.420**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.750.00	Begraafplaatsen	100	100	136
Saldo		**100**	**100**	**136**

Resultaat Openbare ruimte	**-1.628.866**	**-1.643.784**	**-1.495.284**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Wat willen we bereiken

In stand houden van een schone leefomgeving, waarbij kleinschalig historisch medegebruik en toegankelijkheid van natuurgebieden de uitgangspunten zijn van het gemeentelijk beleid. Afval wordt duurzaam ingezameld en verwerkt tot herbruikbare grondstoffen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Overleggen met andere beheerorganisaties op Ameland, waarbij continu wordt gezocht naar een evenwicht tussen natuurbehoud, landbouw en recreatie;
- Individueel of in het samenwerkingsverband De Waddeneilanden participeren in overlegstructuren gericht op het waddengebied;
- Handhaven van en toezien op milieutaken;
- Tegengaan zwerfafval;
- Bijdrage leveren aan extra openbaar toilet bij KNRM Ballumerbocht;
- Permanente aandacht voor de efficiëntie en verbetering van afvalinzameling en –verwerking;
- Afronding van de afspraken over herstructurering van de afvalinzameling op campings.

Wat hebben we bereikt

- De reguliere overleggen met beheersorganisaties zijn gevoerd;
- Er zijn het afgelopen jaar reguliere milieucontroles door de FUMO bij bedrijven uitgevoerd. Er is op het gebied van handhaving op milieutaken door de toezichthouders begonnen met een inhaalslag. Vanwege de benodigde inzet tijdens de coronapandemie is er een achterstand ontstaan;
- Samen met onze afvalverwerker Omrin wordt continu gewerkt aan optimalisatie van afvalscheiding;
- De KNRM heeft een openbaar toilet meegenomen in de planvorming voor de verbouw van de locatie Ballumerbocht;
- Er is veel aandacht geweest voor de herstructurering van afvalinzameling op campings, er hebben een aantal overleggen plaatsgevonden om tot overeenstemming te komen. Met enkele campings is overeenstemming bereikt maar met een aantal helaas nog niet.

Wat heeft het gekost

Natuur en milieu				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.330.20	Destructie	15.327	15.327	10.666
6.730.00	Afvalinzameling algemeen	452.454	467.451	475.116
6.730.05	Afvalinzameling oud papier	34.200	40.000	41.528
6.730.15	Afvalinzameling dorpen en vakantieonderkomens	542.441	543.491	482.188
6.730.20	Afvalinzameling vakantieonderkomens	0	0	0
6.730.25	Afvalinzameling campings	4.832	4.832	0
6.730.30	Afvalinzameling bedrijven (incl. campings)	265.147	275.468	292.528
6.730.40	Afvalinzameling glas	15.500	15.500	20.378
6.740.00	Milieubeleid, beheer en handhaving	308.339	308.339	287.394
6.740.10	Ongediertebestrijding	27.780	32.780	23.015
Saldo		**1.666.020**	**1.703.188**	**1.632.814**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.730.00	Afvalinzameling algemeen	77.000	154.000	138.777
6.730.05	Afvalinzameling oud papier	50.000	70.000	78.502
6.730.30	Afvalinzameling bedrijven (incl. campings)	5.400	5.400	5.074
6.740.10	Ongediertebestrijding	600	600	2.117
Saldo		**133.000**	**230.000**	**224.471**

Resultaat Natuur en milieu	**-1.533.020**	**-1.473.188**	**-1.408.343**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Natuur en milieu			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	1120,0	360,9

Wat willen we bereiken

Behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Hierbij zijn natuur, landschap en cultuurhistorie sterk bepalende elementen. De gemeente wil de duurzame kwaliteitsontwikkeling van de toeristische sector faciliteren en binnen de vastgestelde ruimtelijke kaders ontwikkelingen mogelijk maken. Sturen in de woonruimteverdeling en de samenstelling van de woningvoorraad via de “Huisvestingsverordening gemeente Ameland”.

Toelichting

In de Structuurvisie Ameland, de welstandsnota en verschillende andere beleidsnota’s worden de ruimtelijke kwaliteit en de bijbehorende waarden gedefinieerd. In bestemmingsplannen staan de kaders voor ontwikkelmogelijkheden. Gelet op de bijzondere woningmarkt op het eiland, beoogt de huisvestingsverordening op dit gebied de noodzakelijk geachte regulering. De wettelijke kaders op het gebied van de fysieke leefomgeving wijzigen de komende jaren. Gemeenten moeten zich voorbereiden op de nieuwe Omgevingswet en vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken. De nieuwe wet heeft als doel herziening en vereenvoudiging van het omgevingsrecht, waarbij in eerste instantie alle gebied gerelateerde regels uit de ruimtelijke ordening, het milieurecht, de natuuromgeving e.d. in één wettelijke regeling worden geïntegreerd.

Wat gaan we daarvoor doen

- Vervanging van de beheersverordening Buitengebied door een nieuw bestemmingsplan Buitengebied;
- Afronden actualisatie van de bestemmingsplannen ‘Recreatieterrein Ballum’ en ‘Recreatieterrein Nes’;
- Evalueren en vernieuwen van het horeca- en detailhandelsbeleid;
- Het realiseren van 40-50 huurwoningen, betaalbare koopwoningen en flexwoningen;
- Samen met diverse branches proberen om het knelpunt in de personeelshuisvesting op te lossen;
- Uitvoeren groot onderhoud aan ambtswoning;
- Afronden van het Luchthavenbesluit;
- Betrokken blijven bij de uitvoering van de ‘Gebiedsagenda Wadden 2050’;
- Implementeren van de Omgevingswet;
- Voorbereiden van een Omgevingsvisie Ameland.

Wat hebben we bereikt

- December 2022 is het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied voorgelegd aan de raad. Het voorstel is aangehouden omdat het wenselijk was dat er nader overleg met de agrarische bedrijven zou plaats vinden. De bevindingen van deze overleggen kunnen dan nog meegenomen worden bij het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. Enkele tussentijdse wijzigingen zouden dan ook nog vertaald kunnen worden. Het ontwerp bestemmingsplan Buitengebied zal in 2023 voorgelegd worden aan de raad. Vervolgens ligt het plan ter inzage en kunnen belanghebbenden een zienswijze indienen. Planning is dat het bestemmingsplan eind 2023 definitief kan worden vastgesteld;
- De bedoeling was dat de Omgevingswet per 1 januari 2023 zou worden ingevoerd. Er zijn en waren de nodige ontwikkelingen binnen de plangebieden die vertaald moesten worden in de bestemmingsplannen. Het was procedureel qua tijd niet meer mogelijk dit te kunnen realiseren voor de invoering van de wet (proceduretijd). De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024. Besloten is de bestemmingsplannen ‘Recreatieterrein Ballum’ en ‘Recreatieterrein Nes’ dit jaar (2022) niet te actualiseren;
- Het toeristisch beleid wordt in 2023 voorgelegd aan de raad ter vaststelling. De actualisatie van het horeca- en detailhandelsbeleid wordt nog opgepakt. Planning is dat dit beleid in het 3^{e} kwartaal van van 2023 kan worden vastgesteld;
- De geplande huurwoningen zijn in 2022 gerealiseerd en in gebruik genomen (17 + 26). De geplande flexwoningen moeten in 2023 qua procedure afgerond zijn. Planning is om in 2024 te starten met de bouw van de flexwoningen aan de Kwekerij te Nes;
- Er is een brede inventarisatie geweest naar de vraag naar personeelshuisvesting. Hierbij is ondersteuning en begeleiding gegeven bij aanvragen en is bemiddeld bij vraag en aanbod. Er is een pilot geïnitieerd met woonunits op gemeentegrond. Deze is stopgezet vanwege het ontbreken van draagvlak. Er is vanuit de gemeente ondersteuning voor bedrijven met problemen op het gebied van personeelshuisvesting;
- Aanvraag ligt bij de provincie om het luchtvaartbesluit op te stellen. Nader bekeken wordt of de eventuele nieuwbouwplannen wijzigingen met zich meebrengen m.b.t. het besluit. Als dit niet het geval is dan kan in het 3^{e} kwartaal een ontwerp besluit ter inzage gelegd worden;
- In 2022 is gestart met het opstellen van een archeologische verwachtingskaart. Met een archeologische verwachtingskaart kan beter worden ingeschat of een nader archeologisch onderzoek (voor initiatieven van burgers) noodzakelijk is. Dit wordt in samenwerking met de provincie opgesteld. Eind 2023 zal de concept kaart klaar zijn;

- De Omgevingswet zou per 1 januari 2023 worden ingevoerd maar in verband met onder andere problemen bij het digitale systeem DSO is dit uitgesteld en zal de inwerkingtreding 1 januari 2024 zijn. De gemeentelijke planning is bijgesteld m.b.t. de besluitvorming van onderdelen van de raad en de interne wijzigingen van procedures en werkwijzen afgestemd op de nieuwe wet. Werken aan de pilot omgevingsplan Hollum is gestart november 2022 en zal eind 2023 worden afgerond. In samenhang met de pilot wordt er ook al gewerkt aan het omgevingsplan Ameland dat in 2029 vastgesteld moet zijn. Eind 2022 is een start gemaakt met het opstellen van de Omgevingsvisie Ameland. Als eerste is gestart met het opstellen van een startnotitie die in 2023 zal worden voorgelegd aan de raad. Na vaststelling van de uitgangspunten zal verdere uitwerking plaatsvinden. Dit geldt ook voor enkele noodzakelijke 'uitvoeringsbesluiten' die de raad moet nemen.

Wat heeft het gekost

Bouwen en wonen				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.810.00	Bestemmingsplannen, ontwikkeling	302.272	323.272	233.344
6.810.05	Bestemmingsplannen, wijzigingen op verzoek (procedure WRO)	16.912	25.412	30.600
6.820.00	Plan Nes-Oost, De Tuun en Kwekerij	0	0	888
6.820.01	Plan Buren Paasduinweg	0	118.387	478.800
6.820.02	Plan Nes Miedeweg/Polderweg	0	33.379	237.234
6.820.03	Plan Nes Binnendieken	0	0	3.881
6.820.04	Plan Ballum Smitteweg	0	0	282.208
6.820.06	Plan Hollum Trapweg	0	661.622	1.529.969
6.820.07	Ballum Abehiem	0	0	12.250
6.820.15	Plan Buren Foppedunenweg	0	0	134.324
6.820.90	Grondexploitaties	9.906	9.906	3.382
6.830.00	Welstandstoezicht	30.000	40.000	38.939
6.830.10	Omgevingsvergunningen	311.955	261.955	276.531
6.830.25	Uitvoering Huisvestingswet	3.624	3.624	3.771
6.830.35	Monumentenzorg	4.708	4.708	2.338
6.830.40	Basisregistraties Adressen en Gebouwen	21.744	43.744	22.198
6.830.45	Stads- en dorpsvernieuwing	32.248	92.248	77.320
Saldo		**733.368**	**1.618.256**	**3.367.976**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.810.05	Bestemmingsplannen, wijzigingen op verzoek (procedure WRO)	5.000	11.000	10.629
6.820.00	Plan Nes-Oost, De Tuun en Kwekerij	0	0	888
6.820.01	Plan Buren Paasduinweg	0	0	393.960
6.820.02	Plan Nes Miedeweg/Polderweg	0	0	189.200
6.820.03	Plan Nes Binnendieken	0	0	3.881
6.820.04	Plan Ballum Smitteweg	0	0	329.858
6.820.06	Plan Hollum Trapweg	0	0	795.034
6.820.15	Plan Buren Foppedunenweg	0	0	134.324
6.830.25	Uitvoering Huisvestingswet	0	0	83
Saldo		**5.000**	**11.000**	**1.857.857**
Resultaat Bouwen en wonen		**-728.368**	**-1.607.256**	**-1.510.119**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Bouwen en wonen			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2,9	35,4
Demografische druk	% aantal personen van 0 tot 20 en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	76,7%	77,6%

Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken

Ameland is een gemeente waar iedereen zich prettig, veilig en beschermd voelt.

Toelichting

Op een toeristisch eiland als Ameland komen regelmatig veel mensen bij elkaar. Er zijn dan ook afspraken nodig over onder meer het gebruik van de soms beperkte ruimtes, het houden van evenementen, openingstijden en het gebruik van voorzieningen. Gelet op de eilandsituatie is het belangrijk dat de verschillende hulpdiensten in noodsituaties snel en gecoördineerd worden ingezet. Iedereen moet immers kunnen vertrouwen op adequate hulp bij ongelukken en calamiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen

- Actueel houden van rampenplannen;
- Trainen medewerkers voor rampenbestrijding;
- Deelnemen in bestuurlijke en ambtelijke werkgroepen op het gebied van openbare orde en veiligheid;
- Contract inzet lifeguards opnieuw aanbesteden;
- Acties ondernemen richting de Rijksoverheid bij onaanvaardbare gevolgen van het rijksbeleid;
- Actualiseren van het bestaande evenementenbeleid;
- Uitvoeren plan van aanpak voor het opgestelde ondermijningsbeeld;
- Uitvoeringsprogramma Integraal Veiligheidsplan realiseren;
- Uitvoering geven aan het toezichts- en handhavingsbeleid;
- Ons blijven inzetten voor (de gevolgen van) corona en meewerken aan de evaluatie.

Wat hebben we bereikt

- Ook in 2022 zijn de nodige uren gegaan naar de inzet rondom de coronapandemie. Begin dit jaar begonnen de versoepelingen na opnieuw een harde lockdown, maar waren er nog wel werkzaamheden op het gebied van booster- en vaccinatierondes (6 keer in totaal), toezicht op de coronamaatregelen die de eerste maanden nog golden, communicatie en scenario-denken rondom aankomende evenementen. Ook hadden we enkele coronabesmettingen onder de KNRM lifeguards waar snel gehandeld moest worden;

- In 2021 werd als gevolg van de coronamaatregelen relatief veel overlast ervaren door uitgaand publiek na 0.00 uur (verplichte sluitingstijd). In overleg met de nachthoreca is besloten om gezamenlijk beveiligers in te huren voor de nachtelijke uren in het hoogseizoen van 2022. Door het grote tekort van Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) en beveiligers in Nederland kon het geselecteerde bedrijf echter de afspraak niet nakomen en verviel deze inzet. Ondanks het niet aanwezig zijn van extra ogen en oren in het centrum, is het aantal overlastmeldingen in 2022 gedaald naar het niveau van 2019 en 2020;
- Eind februari werden we geconfronteerd met de oorlog in Oekraïne. We hebben vervolgens middels een structureel overleg de verschillende kwesties die op ons af kwamen proberen af te handelen. Er zijn opvanglocaties gezocht, contacten onderhouden met de eigenaren hiervan en ontheemden uit Oekraïne ondergebracht en begeleid. Tevens was er communicatie nodig en zijn er verschillende bijeenkomsten (van de VRF en VNG) bijgewoond;
- De deelplannen van het gemeentelijk crisisteam zijn ook in 2022 geactualiseerd. Voor de leiders CoWa zijn twee oefendagen gehouden waarbij is geoefend, processen zijn doorlopen en ervaringen zijn gedeeld. Ook zijn er verschillende inzetten geweest waarbij gemeentelijke inzet nodig was waaronder branden bij recreatiewoningen, onwel wording in zee, vermissingen en vogelgriep. In maart is de herhalingscursus voor BHV-ers gehouden en in november is voor het personeel de cursus reanimatie en gebruik AED aangeboden. Het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) heeft in oktober geoefend;
- In 2022 zijn op verschillende momenten (BOA's) ingezet op verkeersovertredingen;
- Er is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma van het VTH Beleid;
- De gegevens van de in 2021 uitgevoerde (en in 2022 ontvangen) Veiligheidsmonitor zijn meegenomen in het opgestelde Uitvoeringsplan van 2023. Los van de objectieve politiecijfers krijgen we op deze wijze inzicht in het subjectieve veiligheidsgevoel;
- Er is uitvoering gegeven aan het plan van aanpak Ondermijning. Zo maakt Ondermijning inmiddels deel uit van het Veiligheidsoverleg, is er Bibob-beleid opgesteld en zijn we aangesloten bij Meld Misdaad anoniem en de Friese Norm. Het restant van het plan wordt in 2023 uitgevoerd. Door met name benodigde inzet voor Oekraïne was er onvoldoende tijd om alles uit te voeren;
- De aanbesteding voor een nieuwe overeenkomst voor de inzet van lifeguards heeft plaatsgevonden;
- Met het opstellen van het Evenementenbeleid wordt gewacht tot de Toeristische Visie is vastgesteld;
- Begin december is een draaiboek geactualiseerd voor de jaarwisseling, waarbij het totale vuurwerkverbod in 2022 niet werd ingevoerd, carbidschieten zonder een maximale groepsgrootte mogelijk was en er op aangewezen locaties weer vreugdevuren toegestaan waren. Gedurende het overleg met de verschillende hulpdiensten zijn goede afspraken gemaakt en nummers van dienstdoende functionarissen uitgewisseld. Het aantal overlastmeldingen van zwaar vuurwerk lag een stuk lager dan in 2021. Tijdens de jaarwisseling zelf is het carbidschieten ordentelijk verlopen en was er nagenoeg geen schade aan straatmeubilair als gevolg van (zwaar) vuurwerk. Wel zijn er in met name Buren weer een aantal vreugdevuren op de openbare weg gemaakt, die hebben geleid tot schade aan het wegdek;

- Ook in 2022 hebben we voor de actualisatie van de Samenwerkingsregeling Bestrijding Kustverontreiniging van Rijkswaterstaat een ambtelijke bijdrage in de projectgroep geleverd.

Wat heeft het gekost

Openbare orde en veiligheid				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.110.00	Crisisbeheersing en brandweer	41.072	41.072	38.241
6.110.05	Huisvesting brandweer en ambulance	61.406	74.806	61.008
6.110.10	Brandpreventie	624.547	624.547	604.370
6.110.15	Crisisbeheersing	19.937	19.937	19.860
6.110.20	Sigma-team (crisisbeheersing)	18.450	18.450	15.416
6.120.00	Vergunningen horecea, APV en kansspelen (lasten)	79.717	79.717	71.268
6.120.10	Overige beschermende maatregelen/openbare orde	800	800	1.299
Saldo		**845.928**	**859.328**	**811.463**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.110.05	Huisvesting brandweer en ambulance	48.000	51.000	51.234
Saldo		**48.000**	**51.000**	**51.234**

Resultaat Openbare orde en veiligheid	**-797.928**	**-808.328**	**-760.230**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Openbare orde en veiligheid			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	0	20
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,0	1,1
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2,7	2,6
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	0,0	n.b.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	4,0	1,9

Programma 5 Toerisme en recreatie

Ameland profileren als familie-eiland waar men geniet van rust, ruimte en cultuur. Evenals sport- en gezondheidseiland.

Toerisme en recreatie zijn van levensbelang voor de Amelander economie. De vele honderdduizenden toeristen die jaarlijks de overtocht naar Ameland maken, zorgen grotendeels voor de inkomsten van de burgers en bedrijven op Ameland. Dit is nogmaals gebleken uit de coronacrisis van het afgelopen jaar. Gemeente Ameland wil promotionele activiteiten ondersteunen, waarbij de focus niet ligt op intensivering van toerisme, maar vooral op duurzaamheid, diversiteit en seizoenspreiding.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen

- Promotionele activiteiten
- Sport
- Musea en culturele voorzieningen

Promotionele activiteiten

Wat willen we bereiken

De bekendheid van Ameland (als vakantiebestemming) blijvend promoten.

Toelichting

Ondersteuning van promotionele activiteiten gericht op naamsbekendheid, uitstraling van het eiland, duurzaamheid, kwaliteit, diversiteit in doelgroepen en verbreding van het seizoen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Beschikbaar stellen van financiële middelen aan VVV Ameland voor gastheerschap en promotionele activiteiten;
- Uitvoering geven aan kortingsregeling voor toeristische jeugdgroepen met betrekking tot toeristenbelasting;
- Zowel het monitoren van, als het onderzoek doen naar toeristische ontwikkelingen;
- Ontwikkelen van nieuw, actueel en toekomstbestendig toerisme beleid;
- Evalueren (en voortzetten) van de communicatiecampagne ‘welkom in onze wereld’ ter promotie van het eiland en het creëren van bewustzijn onder gasten;
- Verhuren van materiaal voor evenementen.

Wat hebben we bereikt

- De financiële middelen voor gastheerschap en promotionele activiteiten zijn in 2022 beschikbaar gesteld. Bij de advisering voor ons toeristisch beleid is tevens een advies gevraagd voor de financiële relatie met het VVV. In 2023 zal dit verder worden uitgewerkt;
- Er is uitvoering gegeven aan de kortingsregeling voor toeristische jeugdgroepen met betrekking tot toeristenbelasting. Er is riant gebruik gemaakt van de regeling. De regeling zal in 2023 worden voortgezet;
- In 2022 is in samenwerking met een extern bureau het concept van het toeristisch beleid gereed gemaakt en ter inzage gelegd. Begin 2023 zullen de reacties worden beoordeeld en zal het plan voor definitieve vaststelling aan de raad worden voorgelegd;
- In 2022 is een opdracht gegeven om een gastenonderzoek uit te werken gezamenlijk met de andere Waddeneilanden. Naar verwachting zullen in de 2023 de gegevens beschikbaar komen;
- De campagne ‘Welkom in onze wereld’ wordt in medio 2023 geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten daarvan zal bekeken worden in hoeverre voortzetting gewenst is;
- Na de coronajaren zijn in 2022 weer de nodige evenementen geweest waardoor er weer gebruik gemaakt is van het evenementenmateriaal.

Wat heeft het gekost

Promotionele activiteiten				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.340.00	Toerisme	391.797	429.797	389.975
6.340.01	Evenementenmateriaal	0	2.000	1.163
Saldo		**391.797**	**431.797**	**391.138**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.340.00	Toerisme	0	10.000	10.000
6.340.01	Evenementenmateriaal	12.000	12.000	15.495
Saldo		**12.000**	**22.000**	**25.495**
Resultaat Promotionele activiteiten		**-379.797**	**-409.797**	**-365.643**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Sport

Wat willen we bereiken

De positie en het imago van Ameland als sporteiland versterken door het steunen van onder meer (grootschalige) sportevenementen.

Toelichting

Met onder meer de Tri-Ambla, de Adventurerun, het rugby- en beachvolleybaltoernooi worden er op Ameland al vele jaren grote sportevenementen gehouden. Daarnaast dragen ook de wandelevenementen Rondje Ameland en Tussen Slik en Zand bij aan de naam en het sportieve imago van Ameland. De gemeente denkt mee en participeert hierbij in werkgroepen en overlegstructuren.

Wat gaan we daarvoor doen

- Subsidiëren van grootschalige sportevenementen.
- Verzorgen van goed onderhouden sportvoorzieningen en terreinen op het eiland.

Wat hebben we bereikt

- De verhuur van accommodaties en materiaal heeft doorgang gevonden;
- Aan 7 organisatoren van grootschalige sportevenementen is subsidie verleend;
- Het noodzakelijke en gangbare beheer van en onderhoud aan de sportvoorzieningen en sportterreinen is uitgevoerd.

Wat heeft het gekost

Sport				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.510.05	Sportverenigingen (Sportevenementen)	14.000	14.000	11.855
Saldo		**14.000**	**14.000**	**11.855**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
Saldo		**0**	**0**	**0**

Resultaat Sport	**-14.000**	**-14.000**	**-11.855**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Sport			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Niet-wekelijkse sporters	% van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	61,5%	61,5%

Musea en culturele voorzieningen

Wat willen we bereiken

Behoud en expositie van het specifieke eilander cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke waarden.

Toelichting

Stichting Amelander Musea (STAM) exploiteert een aantal musea in gebouwen die ze van gemeente Ameland huurt. De Musea vormen een belangrijk onderdeel van het toeristische aanbod op het eiland. Onder het cultuurhistorisch erfgoed vallen ook historische kerken, begraafplaatsen en dergelijke. Daarnaast is de STAM nadrukkelijk betrokken bij onderzoeken en het behoud van de flora, fauna en de natuur op Ameland.

Wat gaan we daarvoor doen

- Verlenen subsidie aan STAM voor de exploitatie van de musea en de museale en natuurbelevingsactiviteiten op Ameland;
- Verlenen subsidie aan organisatoren van culturele evenementen.

Wat hebben we bereikt

- Aan de STAM is subsidie verleend voor de exploitatie;
- Voor de subsidieverlening vanaf 2023 is in overleg met de STAM een vernieuwde grondslag besproken. Deze bestaat uit drie pijlers:
  - Collectiebeheer van Amelander Kunstschatten en exposities;
  - Educatie met de focus op (eilander) scholen;
  - Dagelijkse Begeleiding van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Aan 5 organisatoren van culturele evenementen is een subsidie verleend.

Wat heeft het gekost

Musea en culturele voorzieningen				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.530.00	Culturele voorzieningen	62.300	66.300	62.858
6.540.05	Musea (incl. molens en vuurtoren)	351.617	384.202	351.641
6.830.20	Torens	12.582	13.082	11.835
Saldo		**426.499**	**463.584**	**426.333**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.530.00	Culturele voorzieningen	0	500	0
6.540.05	Musea (incl. molens en vuurtoren)	0	0	3.000
6.830.20	Torens	0	0	5.325
Saldo		**0**	**500**	**8.325**

Resultaat Musea en culturele voorzieningen	**-426.499**	**-463.084**	**-418.008**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

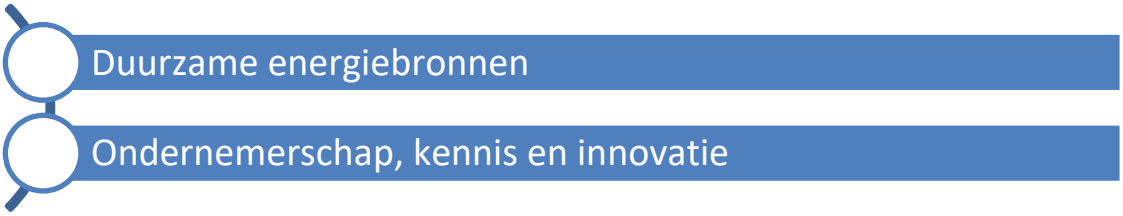
Programma 6 Duurzame ontwikkeling

Een toekomstbestendige en zelfvoorzienende samenleving.

Ameland heeft de ambitie om duurzaam zelfvoorzienend te zijn. Hierbij wil Ameland voorloper zijn en blijven op het gebied van de energietransitie door vorm en inhoud te geven aan duurzame energieoplossingen.

Een goed ondernemersklimaat en voldoende werkgelegenheid voor alle opleidingsniveaus zijn voor een duurzame en toekomstbestendige eilandereconomie van groot belang.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen



Duurzame energiebronnen

Wat willen we bereiken

Ameland wil koploper zijn en blijven in de energie-transitie. We willen samen met de andere Waddeneilanden een nieuwe gezamenlijke duurzaamheidsambitie realiseren in het kader van het Waddenprogramma.

Toelichting

Ameland heeft in 2007 samen met de andere Nederlandse Waddeneilanden een ambitiemanifest vastgesteld om in 2020 volledig zelfvoorzienend te zijn op het gebied van energie- en watervoorziening. Die doelstelling bleek te ambitieus, maar heeft wel geleid tot de realisatie van diverse duurzaamheidsprojecten, waarbij zowel energie werd bespaard als geproduceerd.
De gemeenteraad van Ameland heeft in 2019 besloten dat Ameland koploper wil zijn en blijven op het gebied van duurzame energie. Dit betekent dat er vorm en inhoud moet worden gegeven aan nieuwe duurzame energieoplossingen, zoals technische oplossingen of samenwerkingsvormen tussen inwoners, bedrijven, gemeente en partners van de vaste wal die dezelfde ambitie hebben.

Om succesvol te zijn moeten inwoners, bedrijven en instellingen op het eiland deze ambitie ook omarmen. Dit betekent dat het Convenant Duurzaam Ameland een verandering zal ondergaan en getransformeerd zal worden naar een organisatieopzet die past bij onze nieuwe ambitie en die partners voor langere termijn aan het eiland bindt. De bewoners van Ameland krijgen hierin een centrale rol met ondersteuning van de Amelander Energie Coöperatie, De Waddencampus en andere deskundigen en bedrijven.

Wat gaan we daarvoor doen

- Verduurzamen van gemeentelijke (nieuwe) gebouwen;
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor het budgetneutraal realiseren van de energierotonde Ballumerbocht (een hogedrukvergister, zonnepark, energieopslag en productie van waterstof);
- Opzetten van een passende netwerkorganisatie die de koploperspositie van Ameland ontwikkelt en borgt in de Amelander samenleving;
- Ondernemers en inwoners ondersteunen met advisering (Energieloket) en laten deelnemen in verschillende projecten op het eiland;
- Deelnemen in meer (inter)nationale eilander samenwerkingsvormen;
- Stimuleren van een verduurzamingsslag door inwoners van hun woning door middel van een stimuleringsfonds verduurzaming;
- Samen met de andere eilanden de themalijn “Duurzame Energie” van het Programma Waddeneilanden uitwerken in concrete projecten op de eilanden.

Wat hebben we bereikt

- De gemeente neemt deel in het KlimOp project. Dit is een project om van de grotere maatschappelijke gebouwen, waaronder de gemeentelijk gebouwen, een rapport te maken waarin het geheel CO2 neutraal maken per gebouw op geld gezet wordt met daarbij verschillende keuze scenario's. Deze rapportage zal voor de zomer van 2023 afgerond worden. Op basis van deze rapportage kan het bestuur dan een keuze maken over de mate van verduurzaming en het moment waarop dat wenselijk is per gebouw;
- Inmiddels is duidelijk geworden dat de realisering van de hogedruk vergister van Autogenerative High Pressure Digeston (AHPD) Ameland BV geen doorgang zal vinden. In 2023 wordt hiervoor een alternatief uitgewerkt en voorgelegd voor besluitvorming.
  In 2022 hebben Wetterksip Fryslân, de AEC en gemeente Ameland een intentieverklaring gesloten om een zonnepark met accupakket te realiseren in de Ballumerbocht. Hiervoor is Energiepark Ameland B.V. opgericht. De bestemmingsplanwijziging is afgerond en de vergunningprocedures worden afgerond in 2023. De planning is dat de bouw in 2023 start;
  In 2022 heeft in het kader van het Interreg H2Watt project een test met een brandstofcel met accupakket plaatsgevonden. Gedurende zes weken heeft deze brandstofcel op het terrein van de gemeentewerf in de Ballumerbocht gestaan en gedraaid. Doel van de proef was om op basis van echte gemeten energieverbruiken van woningen te monitoren of de pieken van dat energieverbruik met waterstof opgevangen konden worden. Er zijn ruim 200 belangstellenden komen kijken die een toelichting gekregen hebben;
- Duurzaam Ameland is een platform voor en van Ameland en ontwikkelt zich stap voor stap. Dat gebeurd door onze inwoners en bedrijven met ondersteuning van strategische partners en bedrijven van de vaste wal;
- In 2022 hebben ruim 70 Amelanders en Amelander bedrijven gebruik gemaakt van ons Energieloket;
- Naast het Programma Waddeneilanden (zie programma 1, Bestuur) nemen we ook deel in verschillende Europese projecten. In 2022 zijn de Interregprojecten SAVE (inwoners, overheid en bedrijven werken samen in de energietransitie) en H2Watt (waterstofmogelijkheden op Borkum en op Ameland) afgerond. De Horizon 2020 projecten IANOS (ontwikkelen van een slim, integraal eilandbreed energiesysteem door bestaande en nieuwe technieken aan elkaar te koppelen) en Green Hysland (ontwikkelen van een waterstofmodel en dat invullen/toetsen met Amelander cijfers) lopen nog door tot eind 2024. In 2022 zijn twee nieuwe Interreg projecten, NESSIE (versterking rol installateurs in de energietransitie) en PIROS (zichtbaarheid geven energie uit waterprojecten zoals de Tidalkite), aangevraagd. Voor de zomer van 2023 wordt de toekenning of afwijzing hiervan bekend;
- De gemeenteraad heeft het krediet voor het stimuleringsfonds voor verduurzaming van permanent bewoonde koopwoningen in 2022 vastgesteld. Uitvoering zal januari 2023 starten;

- Kortheidshalve wordt hierbij verwezen naar het in 2022 vastgestelde uitvoeringsprogramma van het Programma Waddeneilanden waar de themalijn Duurzame Energie deel van uitmaakt.

Wat heeft het gekost

Duurzame energiebronnen				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.740.04	SAVE	0	0	29.089
6.740.05	Duurzaamheid	285.973	290.973	251.753
6.740.06	IANOS project	0	0	46.947
6.740.07	H2Watt project	0	0	140.670
6.740.08	Administratie voor derden, duurzaamheid	4.832	4.832	2.240
Saldo		**290.805**	**295.805**	**470.700**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.740.04	SAVE	0	0	43.719
6.740.05	Duurzaamheid	0	40.000	40.000
6.740.06	IANOS project	0	0	90.028
6.740.07	H2Watt project	0	0	84.412
6.740.08	Administratie voor derden, duurzaamheid	5.000	5.000	5.267
Saldo		**5.000**	**45.000**	**263.426**

Resultaat Duurzame energiebronnen	**-285.805**	**-250.805**	**-207.274**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Duurzame energiebronnen			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Hernieuwbare elektriciteit	%	28,8%	26,4%

Wat willen we bereiken

Duurzame economische ontwikkeling waarbij meer kansen ontstaan voor (jonge) eilander ondernemers.

Toelichting

Voor de Amelander economie is de toeristische sector van zeer groot belang. Daarnaast bieden onder meer de techniek-, dienstverlenings-, landbouw-, en de transportsector de nodige werkgelegenheid. Om ook in de toekomst voldoende werkgelegenheid te bieden zijn duurzame ontwikkelingen en verbreding van het economisch aanbod van groot belang. Vernieuwing en innovatie zijn hierbij sleutelwoorden. Als gemeente willen wij het hiervoor noodzakelijke ondernemersklimaat stimuleren en waar mogelijk ontwikkelingen faciliteren en ondersteunen.
De Waddencampus is de (virtuele) plek voor kennisontwikkeling en -deling voor ondernemers, onderzoek, onderwijs, organisaties en omgeving.
Ondernemers en gemeente hebben elkaar nodig, maar spreken niet altijd dezelfde taal. Daarom is een paar jaar geleden een succesvolle bijeenkomst georganiseerd om ondernemers en ambtenaren met elkaar in gesprek te brengen om wederzijds begrip te krijgen. We willen dit graag herhalen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Professionaliseren en verzelfstandigen van de Waddencampus, mede door verstrekken subsidie aan de Waddencampus;
- Ondernemers faciliteren bij initiatieven die gericht zijn op vernieuwing en innovatie;
- Samen met de andere eilanden de themalijn “Circulaire Economie” van het Programma Waddeneilanden uitwerken in concrete projecten op de eilanden.
- Onderzoeken of de ondernemers/ambtenaren bijeenkomst opnieuw georganiseerd kan worden in 2022 en de jaren daarna, mogelijk samen met het ondernemersplatform Ameland.

Wat hebben we bereikt

- In de loop van 2021 is de Waddencampus officieel een zelfstandige organisatie geworden. 2022 was het eerste, volledige kalenderjaar dat de Waddencampus als zelfstandige organisatie heeft gewerkt. 2022 was daarmee ook het eerste jaar waarin de gemeente Ameland een structurele subsidie heeft verleend (eerder was het een projectsubsidie). De Waddencampus ziet zichzelf als spin in het web in het netwerk van ondernemers, het onderwijs en de overheid. Bij maatschappelijke vraagstukken brengt het partijen bij elkaar en maakt de koppeling met studenten van hogescholen. Wie zien dat het netwerk en het werkgebied van de Waddencampus steeds breder wordt. Waar eerdere jaren de nadruk lag op projecten uit het thema Duurzame energie zijn er in 2022 diverse projecten uitgevoerd uit het thema Goed wonen en leven. Ook voor 2023 staan er al projecten uit dit thema op de agenda;
- In samenwerking met installateurs worden ondernemers gefaciliteerd bij initiatieven die gericht zijn op vernieuwing en innovatie;
- Samenwerkingsverband De Waddeneilanden heeft het Programma Waddeneilanden verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Er zijn vijf programmalijnen waar Circulaire Economie er een van is. Voor de inhoud van de actielijnen en concrete inspanningen wordt verwezen naar het uitvoeringsprogramma;
- De bijeenkomst met ondernemers is wegens te weinig aanmeldingen geannuleerd. Vermoedelijk had dit te maken met timing. In 2023 proberen we het opnieuw.

Wat heeft het gekost

Ondernemerschap, kennis en innovatie				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.310.00	Waddencampus	35.000	35.000	36.218
6.310.05	Economische ontwikkeling	35.925	30.925	1.921
Saldo		**70.925**	**65.925**	**38.139**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
Saldo		**0**	**0**	**0**
Resultaat Ondernemerschap, kennis en innovatie		**-70.925**	**-65.925**	**-38.139**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

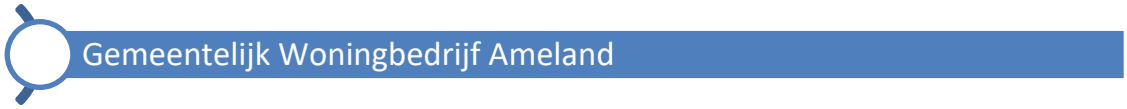
Ondernemerschap, kennis en innovatie			
		Begroot primitief	**Werkelijk**
Functiemenging	% van de verhouding tussen banen en woningen. Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	55,8%	56,4%
Vestigingen	Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 – 74 jaar.	197,8	252,1

Programma 7 Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland

Een professioneel, sociaal en duurzaam Woningbedrijf.

Het Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland (GWA) richt zich op het aanbieden van betaalbare huurwoningen aan inwoners met een inkomen tot de inkomensgrens zoals weergeven in de Circulaire Parameters huurtoeslag. Het GWA heeft in 2021 17 nieuwe BENG[1] sociale huurwoningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Eén van de afspraken uit de Woonvisie 2017 is het toevoegen van de groep woningzoekenden met een inkomen tussen de € 40.000 en € 60.000 per jaar. Het GWA voldoet hieraan door woningen aan te bieden aan huishoudens met een inkomen boven de inkomensgrens.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen



[1] Bijna Energie Neutrale Gebouwen.

Wat willen we bereiken

Ameland wil een professioneel, sociaal en duurzaam Woningbedrijf.

Toelichting

De Woonvisie 2017 biedt oplossingen voor groepen die voor een vitaal eiland van belang zijn en die zonder hulp van de gemeente Ameland niet of onvoldoende hun weg weten te vinden op de woningmarkt. Daarnaast dient de woonvisie als toetsingskader voor woningbouwinitiatieven en om nieuwe afspraken met de provincie Fryslân te maken over 'woningbouwruimte'. Ten slotte geeft de woonvisie richting aan het Strategisch voorraadbeleid en vastgoedsturing van het GWA.

Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoering geven aan de woonvisie Ameland 2017 'Investeren in vitale dorpen';
- Inschrijvings- en toewijzingsbeleid evalueren en bijstellen naar aanleiding van de herziene Huisvestingsverordening 2019 (gewijzigd 2021);
- Verder actualiseren van het meerjaren onderhoudsplan;
- Verder professionaliseren van het GWA, onder andere door aanschaf van een nieuwe softwaremodule;
- Actualiseren van het Strategisch voorraadbeleid 2017;

Wat hebben we bereikt

- In 2022 heeft het GWA 26 prachtige huurwoningen gerealiseerd aan Smitteweg in Ballum, Paasduinweg in Buren en Miedenweg in Nes, zg. fase 2. Deze woningen zijn energieneutraal en voorzien van zonnepanelen en een warmtepomp. In 2022 is daarnaast het besluit genomen voor het ontwikkelen van De Nieuwe Stelp in Hollum. Hier zullen 44 appartementen gerealiseerd worden voor wonen en wonen met zorg. Daarnaast heeft het GWA ook uitvoering gegeven aan het regulier beheren en verhuren van de overige woningen;
- In 2021 is het inschrijvings- en toewijzingsbeleid aangepast naar aanleiding van de herijking in 2021 van de huisvestingsverordening 2019. In 2022 waren er geen aanleidingen om deze beleidsnotities aan te passen. In 2023 zal de huisvestingsverordening 2019 herzien worden waarna vervolgens het inschrijvings- en toewijzingsbeleid aangepast dient te worden;
- Het huidige onderhoudsplan heeft nog een looptijd tot 2027. Dit onderhoudsplan is echter gedateerd en dient aangevuld te worden met de nieuw gerealiseerde woningen, nieuwe wet- en regelgeving en herijken of de eerder vastgestelde uitgangspunten nog steeds valide zijn. De keuze is gemaakt om de herijking van het meerjarenonderhoudsplan van de sociale huurwoningen parallel te laten lopen met het meerjarenonderhoudsplan van de gemeentelijke gebouwen. Deze werkzaamheden zullen in 2023/2024 verdere vorm en inhoud krijgen;
-

- Het GWA maakte al gebruik van een softwaremodule waarmee de huuradministratie werd uitgevoerd. Naast deze module heeft het GWA nu ook een onderhoudsmodule ingericht waarbij de reparatieverzoeken geregistreerd kunnen worden op adresniveau. Zo is eenvoudig en snel te volgen welke reparatieverzoeken door een huurder zijn gemeld;
- Het GWA heeft een werkplan voor 2023 opgesteld. In 2023 staat het opstellen van de Woonvisie geagendeerd waarna opnieuw gekeken moet worden naar de toekomstvisie (strategisch voorraad beleid) voor de GWA-woningen.

Wat heeft het gekost

Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.830.50	Woningbedrijf Ameland	2.771.571	2.563.798	2.409.643
Saldo		**2.771.571**	**2.563.798**	**2.409.643**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.830.50	Woningbedrijf Ameland	1.891.456	1.855.720	2.062.955
Saldo		**1.891.456**	**1.855.720**	**2.062.955**
Resultaat Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland		**-880.114**	**-708.077**	**-346.688**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Overhead

Algemeen

Op grond van artikel 8 BBV is in de jaarrekening een apart overzicht opgenomen van de kosten van overhead. In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten, gericht op de externe klant, bij het betreffende taakveld worden geregistreerd.
Onder overhead worden alle kosten verstaan die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Deze kosten worden verantwoord op het overzicht "Overhead", via voorgeschreven taakveld 0.4 Overhead. In de notitie Overhead van de Commissie BBV wordt nader toegelicht welke kosten tot overhead behoren. In ieder geval gaat het om de kosten van leidinggevenden aan het primaire proces, financiën, personeel en organisatie, juridische zaken, automatisering, facilitaire zaken, huisvesting en archief.

Gemeente Ameland

In de onderstaande tabel zijn de kosten van overhead van gemeente Ameland aangegeven.

Tabel overhead en toerekening				
		Primitieve begroting	**Begroting na wijziging**	**Jaarrekening 2022**
	Overhead, ondersteuning organisatie			
6.004.00	Bestuursondersteuning college	2.409.026	2.452.752	2.697.333
6.004.05	Automatisering	600.500	680.000	670.337
6.004.10	Personeelszaken	332.500	330.500	298.201
6.004.15	Huisvesting gemeentehuis	348.987	394.474	282.332
6.004.20	Huisvesting buitendienst	129.852	172.335	156.347
6.004.25	Ondersteunende activiteiten raad	5.399	5.399	11.195
6.004.30	Representatie	15.000	15.000	15.236
6.004.35	Communicatie	89.400	90.000	68.255
	Subtotaal overhead	**3.930.664**	**4.140.461**	**4.199.238**
683.050	Genormeerde toerekening GWA	**-161.593**	**-161.593**	**-161.593**
	Totaal nog toe te rekenen overhead	**3.769.071**	**3.978.868**	**4.037.645**
	Totale kosten begrotingsjaar	**29.768.623**	**27.603.633**	**31.597.277**
	correctie voor incidentele zaken	-5.662.408	-4.532.947	-7.816.696
	correctie voor overhead (zelf te verdelen)	-3.769.071	-3.978.868	-4.037.645
	correctie voor GWA (al genormeerd verwerkt)	-2.571.571	-2.563.798	-2.409.643
	Totale kosten om overhead over te verdelen	**17.765.573**	**16.528.020**	**17.333.293**
	Percentage overhead, als deel overige kosten	**21,22%**	**24,07%**	**23,29%**

In de berekening zijn de totale kosten over 2022 gecorrigeerd voor enkele bijzondere, incidentele posten, zoals de eenmalige tekorten op de bouw van huurwoningen.

Voor de eventuele berekening van tarieven, de toerekening van overhead aan specifieke activiteiten en de analyse van de mate van kostendekkendheid van bepaalde opbrengsten (zoals leges, rioolrechten en reinigingsheffingen) wordt de overhead berekend als een opslagpercentage over de voor die activiteit geraamde kosten. Een uitzondering op deze systematiek vormt het Gemeentelijk Woningbedrijf, waaraan een genormeerd bedrag wordt toegerekend.

Dekkingsmiddelen

Algemeen

Voor de uitvoering van de programma's die de gemeenteraad heeft vastgesteld, zijn financiële middelen nodig. Deze dekkingsmiddelen worden gevormd door rijksbijdragen, eigen gemeentelijke belastingen en retributies, huren, pachten en dergelijke.

Voor rijksmiddelen als de zogenaamde algemene uitkering uit het gemeentefonds en gemeentelijke belastingen gelden geen specifieke bestedingsdoelen.
Voor retributies (leges en dergelijke heffingen) geldt dat opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de bijbehorende kosten.

De gemeenteraad heeft geen invloed op het gemeentefonds. De gemeenteraad kan wel invloed uitoefenen op de hoogte van de lokale heffingen, zoals bedoeld in paragraaf 1, Lokale heffingen.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen



Algemene uitkering

De Rijksoverheid keert via het gemeentefonds geld uit aan Nederlandse gemeenten. Het gemeentefonds bestaat uit verschillende uitkeringscomponenten; de algemene uitkering, decentralisatie uitkeringen, integratie-uitkeringen (waaronder die voor sociaal domein) en de artikel 12-uitkering.

De algemene uitkering is één van de belangrijkste bekostigingsinstrumenten van de gemeente Ameland. Het ontvangen geld komt ten goede aan de algemene middelen, waardoor het geld, met inachtneming van wet- en regelgeving, naar eigen inzicht kan worden besteed.

Gemeente Ameland ontvangt geen artikel 12-uitkering. De artikel 12-uitkering wordt, op verzoek van gemeenten met grote financiële problemen, uitgekeerd door de Rijksoverheid. Om de uitkeringen te ontvangen dienen de gemeenten aan diverse voorwaarden te voldoen. Zo leveren gemeenten met een artikel 12-uitkering (een deel van) hun zelfstandigheid in. Daarnaast dienen de eigen inkomsten, via belastingverhoging, te worden gemaximeerd.

Wat heeft het gekost

Gemeentefonds				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
Saldo		**0**	**0**	**0**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.007.00	Uitkeringen gemeentefonds	8.545.539	9.259.841	9.450.314
Saldo		**8.545.539**	**9.259.841**	**9.450.314**
Resultaat Gemeentefonds		**8.545.539**	**9.259.841**	**9.450.314**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Belastingen

Gemeenten mogen belastingen heffen die zijn genoemd in de Gemeentewet. Zo heft gemeente Ameland onder meer onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting en forensenbelasting.

De gemeenteraad stelt jaarlijks de tarieven van de gemeentelijke belastingen vast door het vaststellen van belastingverordeningen. Er kan geen bezwaar worden gemaakt tegen de hoogte van de belastingtarieven.

Wat heeft het gekost

Belastingen				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.061.00	Heffing/invordering onroerende zaakbelasting woningen	65.505	70.505	121.903
6.062.00	Heffing/invordering onroerende zaakbelasting niet woningen	39.412	44.412	16.260
6.340.05	Heffing/invordering toeristen- en forensenbelasting	97.312	97.312	40.353
Saldo		**202.229**	**212.229**	**178.516**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.061.05	Onroerende-zaakbelasting eigenaren woningen	1.018.115	1.018.115	1.014.095
6.062.05	Onroerende-zaakbelasting eigenaren niet woningen	291.719	291.719	286.933
6.062.10	Onroerende-zaakbelasting gebruikers niet woningen	205.637	205.637	203.937
6.340.10	Toeristenbelasting op het bootkaartje	973.750	973.750	1.020.238
6.340.15	Toeristenbelasting passantenhaven	25.625	25.625	25.000
6.340.20	Toeristenbelasting vliegveld	3.569	3.569	3.557
6.340.30	Toeristenbelasting hotels/pensions nachtregister	280.000	303.000	284.904
6.340.40	Toeristenbelasting vakantieonderkomens nachtregister	1.100.000	1.200.000	1.325.785
6.340.45	Toeristenbelasting mobiele onderkomens met vaste standplaats	42.000	44.500	62.152
6.340.50	Toeristenbelasting mobiele onderkomens seizoenplaats	35.000	40.000	55.211
6.340.55	Toeristenbelasting mobiele onderkomens (tenten)	125.000	142.500	148.711
6.340.65	Toeristenbelasting kamerverhuur nachtregister	6.000	6.000	6.205
6.340.75	Toeristenbelasting kampeerboerderijen nachtregister	285.000	200.000	236.942
6.340.80	Forensenbelasting	1.679.000	1.679.000	1.924.521
Saldo		**6.070.415**	**6.133.415**	**6.598.190**
Resultaat Belastingen		**5.868.186**	**5.921.186**	**6.419.674**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Beleidsindicatoren

Belastingen			
		Begroot primitief	Werkelijk
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's	547	576
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's	652	673
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ-waarde (x € 1.000)	264	297,5

Retributies

Gemeenten mogen retributies heffen die zijn genoemd in de Gemeentewet. Zo heft gemeente Ameland onder andere rioolheffing, reinigingsheffingen en leges.

Wettelijk is bepaald dat de baten ten gevolge van de heffing van retributies de kosten niet mogen overstijgen.

Wat heeft het gekost

Retributies				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.002.30	Leges rij- en reisdocumenten	20.000	20.000	12.975
6.240.05	Veerdam	0	2.500	8.638
Saldo		**20.000**	**22.500**	**21.613**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.002.30	Leges rij- en reisdocumenten	35.000	35.000	30.619
6.002.31	Leges bevolkingsadministratie	4.000	4.000	3.120
6.002.32	Leges burgerlijke stand	22.000	19.000	19.339
6.120.05	Vergunningen horeca	31.000	31.000	29.581
6.210.40	Vliegveld	40.100	40.100	43.676
6.240.05	Veerdam	14.000	16.500	30.029
6.720.05	Rioolheffing gecombineerd	830.000	843.864	853.913
6.730.45	Afvalstoffenheffing dorpen en vakantieonderkomens	921.371	945.000	940.487
6.730.55	Reinigingsrechten bedrijven (incl. campings)	260.000	260.000	307.707
6.730.60	Reinigingsrechten campings	10.000	10.000	0
6.750.05	Begraafplaatsrechten	45.000	45.000	57.449
6.830.05	Leges i.v.m. welstandstoezicht	30.000	40.000	35.867
6.830.15	Leges omgevingsvergunningen	192.630	232.630	245.199
Saldo		**2.435.101**	**2.522.094**	**2.596.985**
Resultaat Retributies		**2.415.101**	**2.499.594**	**2.575.372**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Huren en pachten

Gemeente Ameland verpacht of verhuurt diverse eigendommen, waarbij de rechten en plichten zijn vastgelegd in privaatrechtelijke overeenkomsten.

Wat heeft het gekost

Huren en pachten				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.330.05	Eigendommen (baten)	0	1	0
6.520.05	Accommodaties sport	0	0	583
Saldo		**0**	**1**	**583**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.230.05	Passantenhaven (baten)	51.625	77.125	81.357
6.240.15	Losstoep Ballumerbocht	0	0	6.203
6.330.05	Eigendommen (baten)	45.000	390.053	384.686
6.330.15	Exploitatie landerijen/gronden (baten)	64.138	327.843	331.050
6.520.05	Accommodaties sport	96.800	86.800	107.970
6.520.15	Groene sportvelden en terreinen	3.700	6.000	3.781
6.540.10	Musea (incl. molens en vuurtoren)	60.000	60.000	67.029
Saldo		**321.263**	**947.821**	**982.075**

Resultaat Huren en pachten	**321.263**	**947.821**	**981.492**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

Overige inkomsten en uitgaven

Het gaat hier om posten die niet bij andere Activiteitengroepen kunnen worden ingedeeld.

Wat heeft het gekost

Overige inkomsten en uitgaven				
Lasten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.005.00	Nutsbedrijven	0	0	3.000
6.005.05	Overige financiële middelen	151	151	151
6.005.10	Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan 1 jaar	17.817	19.817	8.096
6.005.99	Rente	-33.019	-185.465	-196.361
6.008.00	Onvoorziene lasten en baten	7.500	36.900	104.040
6.008.05	Saldi van kostenplaatsen	-20.626	88.436	91.615
6.009.00	Vennootschapsbelasting	10.000	0	-8.649
6.010.00	Mutatie reserves	655.607	646.607	2.648.873
Saldo		**637.430**	**606.446**	**2.650.765**
Baten		Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
6.005.00	Nutsbedrijven	6.000	6.000	3.681
6.005.05	Overige financiële middelen	3.000	7.000	7.114
6.005.99	Rente	26.000	10.000	9.987
6.008.00	Onvoorziene lasten en baten	0	354.527	387.146
6.010.00	Mutatie reserves	6.704.115	2.925.152	4.071.972
6.330.25	Destructie	23.500	25.000	24.938
6.640.10	Sociale werkvoorziening	98.500	116.135	126.589
Saldo		**6.861.115**	**3.443.814**	**4.631.426**
Resultaat Overige inkomsten en uitgaven		**6.223.685**	**2.837.368**	**1.980.661**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar paragraaf 3.3.3, Toelichting programmarekening.

2.2. Paragrafen

2.2.1. Financiële positie

In de begroting wordt beleid uitgezet op basis van verwachte financiële mogelijkheden. Deze mogelijkheden worden mede bepaald door de gang van zaken in het lopende boekjaar, verwacht rijksbeleid, de inschatting van het weerstandsvermogen en de eigen toekomstvisie. Over 2022 werd na de laatste begrotingswijziging een positief saldo verwacht van € 592.844.

De jaarrekening 2022 sluit met een positief saldo van € 1.849.223. Ten opzichte van het begrote resultaat een voordeel van € 1.256.379. Het voordelige verschil betreft een combinatie van eenmalige en structurele voordelen. In de financiële toelichting op de jaarrekeningcijfers (paragraaf 3.3.3) wordt hier nader op ingegaan.

Zoals vastgelegd in de Nota reserves en voorzieningen 2021, wordt het rekeningsaldo standaard toegevoegd aan de Reserve projecten. Aan de gemeenteraad wordt bij 4.1 van deze jaarstukken dan ook voorgesteld om het voordelige rekeningsaldo toe te voegen aan de reserve projecten.

Uitgaande van een ‘normale gang van zaken’, worden voor de jaren 2023 - 2025 voordelige exploitatiesaldi verwacht. Het jaar 2026 wordt op grond van rijksbeleid beschouwd als een ‘ravijnjaar’ (forse korting op algemene uitkering). De in de meerjarenbegroting opgenomen stelpost ‘voorzien noodzakelijke uitgaven’ biedt de nodige ruimte en ook de structurele effecten van het rekeningsaldo over 2022 hebben een positief effect op toekomstige meerjarenbegrotingen.
Deze begrotingsuitkomsten, in combinatie met het weerstandsvermogen zoals geschetst in de paragraaf Weerstandsvermogen, leiden tot de conclusie dat er sprake is van een gezonde financiële positie.

2.2.2. Lokale heffingen

Algemeen

Gemeentelijke belastingen en retributies worden geheven op basis van door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordeningen. Dit hoofdstuk geeft een beeld van tariefontwikkelingen, lokale lastendruk, kwijtscheldingsbeleid en dergelijke.

Tariefontwikkeling

De stijgingspercentages voor de diverse heffingen in het afgelopen begrotingsjaar zijn de volgende:

Tariefontwikkeling diverse heffingen (%)			
	2021	Begroting 2022	2022
Ozb woningen	-4,8	0,0	-16,2
Ozb niet-woningen	0,0	0,0	-2,4
Forensenbelasting*	0,0	0,0	0,0
Toeristenbelasting	0,0	0,0	0,0
Reinigingsrechten**	0,0	0,0	0,0
Afvalstoffenheffing	0,0	0,0	0,0
Rioolheffing	0,0	0,0	0,0
Leges	0,0	0,0	0,0
* Voor forensenbelasting is vanaf 2022 een nieuwe groepsindeling			
voor de tarieven gemaakt.			
** Alleen het tarief voor restafval is in 2022 verhoogd met € 0,04 tot € 0,27 per kilo.			

Het tarief voor onroerendezaakbelastingen woningen is verlaagd in verband met de gestegen WOZ-waarden in 2022 ten opzichte van 2021. Voor woningen was de stijging ruim 19%. De waarden van niet woningen daalden iets.

Te onderscheiden heffingen

Onroerende zaakbelastingen

Onder de naam ‘onroerendezaakbelastingen’ worden voor de binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak (niet zijnde een woning) al dan niet krachtens eigendom, bezit, met beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft vanwege eigendom, bezit of beperkt recht.

Op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken wordt van elke individuele onroerende zaak de waarde vastgesteld, waarna het te betalen bedrag aan belasting wordt berekend en via een aanslag aan de belastingplichtige opgelegd.

In 2022 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengsten onroerendezaakbelastingen			
	Primitieve begroting	**Begroting na wijziging**	**2022**
Gebruikers niet woningen	205.637	205.637	203.937
Eigenaren woningen	1.018.115	1.018.115	1.014.095
Eigenaren niet woningen	291.719	291.719	286.933
	1.515.471	**1.515.471**	**1.504.965**

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van natuurlijke personen, die zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, hier meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zichzelf of voor hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

In 2022 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengst forensenbelasting			
	Primitieve begroting	**Begroting na wijziging**	**2022**
Forensenbelasting	1.679.000	1.679.000	1.924.521
	1.679.000	**1.679.000**	**1.924.521**

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die niet als ingezetene in de basisregistratie personen (BRP) staan ingeschreven. Belast wordt het verblijf houden binnen de gemeente al dan niet gevolgd door een overnachting. Degene die gelegenheid biedt tot het houden van verblijf wordt in het algemeen als belastingplichtige aangemerkt. De opbrengsten zijn gebaseerd op werkelijke aantallen overnachtingen, met uitzondering van mobiele kampeeronderkomens op vaste en seizoensplaatsen. Het tarief voor 2022 voor alle accommodaties is € 1,59 per overnachting.

In 2022 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengsten toeristenbelasting			
	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	2022
Bootkaartjes overtochten	973.750	973.750	1.020.238
Passantenhaven	25.625	25.625	25.000
Vliegveld	3.569	3.569	3.557
Hotels/pensions	280.000	303.000	284.904
Vakantieonderkomens	1.100.000	1.200.000	1.325.785
Mobiele onderkomens	202.000	227.000	266.075
Kamerverhuur	6.000	6.000	6.205
Kampeerboerderijen	285.000	200.000	236.942
	2.875.944	**2.938.944**	**3.168.705**

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven van degene die een eigendom (roerende of onroerende zaak) naar omstandigheden beoordeeld al dan niet krachtens eigendom, bezit of beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt.

In 2022 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengsten rioolrechten			
	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	2022
Vastrecht	581.136	595.000	594.057
Variabel recht (waterverbruik)	248.864	248.864	259.856
	830.000	**843.864**	**853.913**

Het saldo van de opbrengsten rioolheffing en de kosten van de activiteit riolering wordt vanaf 2020 toegevoegd aan de egalisatievoorziening riolering. De facto wordt hiermee bereikt dat de rioolheffing niet meer dan 100% kostendekkend is.

Het overzicht kostendekkendheid rioolrechten geeft het volgende beeld:

Kostendekkendheid rioolrechten				
	Taakveld	**Omschrijving taakveld**		
Kosten	7.2	Riolering	488.166	
Opbrengsten excl heffingen			-16.700	
Netto kosten taakveld			**471.467**	
Overhead	23,29%		113.714	
BTW			72.156	
Toe te rekenen kosten			**185.870**	
Mutatie egalisatievoorziening			**198.000**	
Totale kosten				**855.337**
Opbrengsten heffingen				**-853.913**
Dekkingspercentage				**99,83%**

Leges

Onder de naam ‘leges’ worden een aantal verschillende retributies geheven voor het genot van, door of vanwege de gemeente verstrekte diensten. Er wordt naar gestreefd de legestarieven in de loop der jaren (meer) kostendekkend vast te stellen.

Het overzicht kostendekkendheid leges geeft het volgende beeld:

Kostendekkendheid leges				
	Taakveld	**Omschrijving taakveld**		
Kosten	0.2	Burgerzaken	86.304	
Kosten	1.2	Openbare orde en veiligheid	7.190	
Kosten	8.3	Wonen en bouwen	276.531	
Netto kosten taakveld			**370.025**	
Overhead	23,29%		**86.194**	
Totale kosten				**456.219**
Opbrengsten heffingen	0.2	Burgerzaken	53.077	
Opbrengsten heffingen	1.2	Openbare orde en veiligheid	29.581	
Opbrengsten heffingen	8.3	Wonen en bouwen	245.199	
				327.857
Dekkingspercentage				**71,9%**

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

De afvalstoffenheffing wordt geheven voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Reinigingsrechten worden geheven van bedrijven.

In 2022 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengsten i.v.m. reiniging			
	Primitieve begroting	**Begroting na wijziging**	**2022**
Afvalstoffenheffing dorpen en vakantieonderk.	921.371	945.000	940.487
Reinigingsrechten bedrijven (incl. campings)	270.000	270.000	307.707
	1.191.371	**1.215.000**	**1.248.194**

Het overzicht kostendekkendheid afvalstoffenheffing en reinigingsrechten geeft het volgende beeld:

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en reinigingsrechten				
	Taakveld	**Omschrijving taakveld**		
Kosten	7.3	Afval	1.311.738	
Opbrengsten excl heffingen			222.353	
Netto kosten taakveld			**1.089.385**	
Overhead	23,29%		305.558	
BTW			133.677	
Toe te rekenen kosten			**439.235**	
Totale kosten				**1.528.620**
Opbrengsten heffingen				**1.248.194**
Dekkingspercentage				**81,7%**

Lokale lastendruk

De onderstaande tabel geeft een indruk van de lokale lasten voor enkele ‘gemiddelde huishoudens’:

Lokale lastendruk	2021	2022
Een meerpersoonshuishouden met eigen woning (€ 250.000,00) en een waterverbruik van 125 m³		
OZB - eigenaren	224,75	188,25
Afvalstoffenheffing	222,73	222,73
Rioolrecht vastrecht	115,60	115,60
Rioolrecht variabel	62,50	62,50
	625,58	**589,08**
Een eenpersoonshuishouden met eigen woning (€ 200.000,00) en een waterverbruik van 50 m³		
OZB - eigenaren	179,80	150,60
Afvalstoffenheffing	169,54	169,54
Rioolrecht vastrecht	115,60	115,60
Rioolrecht variabel	25,00	25,00
	489,94	**460,74**
Een meerpersoonshuishouden met huurwoning en een waterverbruik van 125 m³		
Afvalstoffenheffing	222,73	222,73
Rioolrecht vastrecht	115,60	115,60
Rioolrecht variabel	62,50	62,50
	400,83	**400,83**
Een eenpersoonshuishouden met huurwoning en een waterverbruik van 50 m³		
Afvalstoffenheffing	169,54	169,54
Rioolrecht vastrecht	115,60	115,60
Rioolrecht variabel	25,00	25,00
	310,14	**310,14**

Kwijtschelding

Indien een belastingplichtige niet, of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend.

Gemeente Ameland hanteert een kwijtscheldingspercentage van 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben van 100% van het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm) of lager, in aanmerking komen voor kwijtschelding.

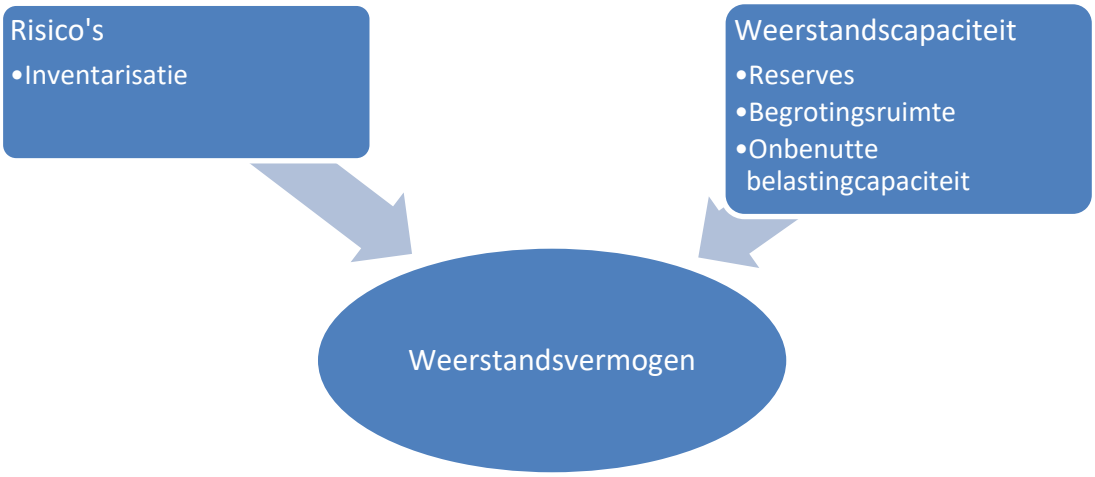
Kwijtschelding kan worden verleend voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. De overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten van kwijtschelding.

2.2.3. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelt de vraag in welke mate de financiële positie van gemeente Ameland toereikend is om de financiële gevolgen van risico's die de gemeente loopt op te kunnen vangen.
De relevante beleidskaders voor deze begrotingsparagraaf zijn gebaseerd op het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dat door het Rijk is vastgesteld en begrotingsrichtlijnen bevat voor decentrale overheden. Het BBV schrijft onder meer voor dat de begroting en jaarrekening een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat waarin wordt ingegaan op:

- De risico's die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie (inclusief de maatregelen die getroffen worden om deze risico's te beheersen);
- De weerstandscapaciteit, dat wil zeggen de middelen die gemeente Ameland beschikbaar heeft - of kan stellen - om financiële gevolgen van niet-begrote lasten (zoals risico's) op te kunnen vangen;
- Het weerstandsvermogen (het kengetal dat weergeeft in welke mate gemeente Ameland in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen).
- Schematisch ziet een en ander er als volgt uit:



De in deze paragraaf opgenomen kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Ze kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De kengetallen bieden (meer) inzicht in de financiële ruimte van de gemeente om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

In deze paragraaf worden risico's benoemd en gekwantificeerd. Vervolgens komt de weerstandscapaciteit van gemeente Ameland aan de orde, waarna een conclusie wordt getrokken over het weerstandsvermogen. Ten slotte worden diverse kengetallen weergegeven.

Risico's

Het begrip risico wordt gedefinieerd als 'de kans op het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie'. In deze definitie zijn twee elementen van belang:

1. De kans op het optreden van een gebeurtenis.
   Het gaat hier om een mogelijke gebeurtenis; als iets 100% zeker is, is het geen risico meer.
2. Negatief gevolg.
   Het gaat hier uitsluitend om de financiële gevolgen van gebeurtenissen.

Voor de beoordeling van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet, met de bijbehorende 'gekwantificeerde kans', worden vijf categorieën gehanteerd:

Klasse kansen gebeurtenissen		
Klasse	**Referentiebeelden**	**Kwantitatief**
1	< of 1 keer per 10 jaar	10%
2	1 keer per 5 - 10 jaar	30%
3	1 keer per 2 - 5 jaar	50%
4	1 keer per 1 - 2 jaar	70%
5	1 keer per jaar of >	90%

Per gebeurtenis wordt de maximale financiële impact of schade geschat als de gebeurtenis zich voor doet. In onderstaande tabel is vervolgens het netto financieel effect aangegeven, door de financiële impact te vermenigvuldigen met de kans van optreden.

Risicotabel					
	Risico	Financiele impact in euro's	Kans	Netto effect (structureel)	Netto effect (incidenteel)
1	Aansprakelijkheid schade	p.m.	30%		p.m.
2	Nadelige gevolgen exploitatie de Nieuwe Stelp	128.000	50%	64.000	
3	Nadelige gevolgen exploitatietekorten gesubsidieerde partijen (Sociaal Cultureel Werk, musea)	50.000	30%		15.000
4	Nadelige gevolgen exploitatietekorten gemeenschappelijke regelingen (Waddeneilanden, veiligheidsregio)	50.000	50%	25.000	
5	Fiscale consequenties onjuiste toepassing belastingwetgeving (loonbelasting, BTW)	40.000	30%		12.000
6	Terugloop in toerisme als gevolg externe oorzaak (natuurramp, ziekte, etc.)	1.500.000	10%	150.000	
7	Nadelige effecten rijksbeleid	1.500.000	30%	450.000	
				689.000	**27.000**

Een incidenteel effect komt één keer voor; van een structureel effect is sprake wanneer de nadelige effecten zich gedurende meerdere jaren voordoen.

Toelichting enkele risico's:

1. Aansprakelijkheid

Zo nu en dan wordt een gemeente aansprakelijk gesteld voor haar handelen, of juist niet. Wanneer een boom op een auto valt, kan een discussie ontstaan over de onderhoudssituatie van die boom. Wanneer een ongeluk of valpartij ontstaat door een gat in een weg, wordt gekeken of de wegbeheerder het onderhoud op orde had.
Omdat voor aansprakelijkheid een verzekering is afgesloten, wordt deze post op p.m. gesteld.

2. Nadelige gevolgen exploitatie de Nieuwe Stelp

De totale kosten van realisatie van de Nieuwe Stelp (44 intramurale en extramurale zorgappartementen) bedragen zo'n € 25 miljoen. Na afboeking van een groot deel van deze investering als 'onrendabel', resteert een rendabel deel van € 10 miljoen. De inschatting van baten en lasten in het eerste jaar, op grond van berekeningen uit de businesscase, komt op € 460.000 aan huuropbrengsten en € 180.000 voor kosten beheer en onderhoud. Wanneer beide ramingen 20% te hoog, respectievelijk te laag zijn, leidt dat tot een nadelig effect van € 128.000.
Omdat begin 2023 langlopende financiering voor deze investering is geregeld (leningen met een looptijd van 50 jaar bij de BNG), is er geen onzekerheid over de rentekosten die met deze investering samen hangen.

5. Terugloop toerisme als gevolg externe oorzaak

Een natuurramp, milieuramp of ander soort crisis kan grote en langdurige gevolgen hebben voor het toerisme. Voor gemeente Ameland kan dit een forse daling van de opbrengsten toeristenbelasting betekenen. De kans op een dergelijke gebeurtenis wordt als niet groot ingeschat en bovendien zullen rijks- en provinciale overheden vanuit hun verantwoordelijkheid altijd enige mate van ondersteuning bieden, waardoor financiële gevolgen fors kunnen zijn, maar niet onoverkomelijk.

6. Nadelige effecten rijksbeleid

In het licht van herijkingsoperaties van de Algemene uitkering, wordt op landelijk niveau al enige jaren gesproken over een herziening van het belastingstelsel. Het gaat daarbij om rijksbelastingen, maar in combinatie met verschuivingen en aanpassingen van gemeentelijke belastingen. Uit 'schetsen en verkennende documenten' komt de optie naar voren om kleine belastingen af te schaffen. Omdat hiertoe onder meer de forensenbelasting wordt gerekend, zou een dergelijke operatie voor onder meer gemeente Ameland tot bijzonder nadelige effecten kunnen leiden.

Weerstandscapaciteit

Bij weerstandscapaciteit gaat het om de middelen en mogelijkheden om onverwachte financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te vangen. Als eenmalig middel kan gemeente Ameland de Algemene reserve aanwenden. Deze wordt aangemerkt als vrij besteedbaar, maar wordt beschouwd als 'buffer' voor grote financiële tegenvallers. Op grond van de vastgestelde Nota reserves en voorzieningen 2021 bedraagt de hoogte van deze reserve € 2,5 miljoen.

Structurele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die eventueel aangeboord kunnen worden om tegenvallers op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit betreft de mogelijkheid om vanuit een verhoging van belastingen en leges structurele tegenvallers op te vangen.
Ook de mogelijkheden om te bezuinigen, dan wel het ambitieniveau iets neerwaarts bij te stellen, kunnen structurele compensatie bieden voor tegenvallers.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend voor de onroerendezaakbelastingen, door de maximale tarieven (artikel 12) te vergelijken met de door gemeente Ameland gehanteerde tarieven. Dit betreft de onbenutte belastingcapaciteit. Deze berekening ziet er als volgt uit:

Onbenutte belastingcapaciteit					
	inkomsten 2022	**tarief 2022**	**tarief artikel 12**	**verschil**	**onbenutte capaciteit**
eigenaren woningen	1.014.095	0,0753	0,1800	0,1047	1.410.036
eigenaren niet-woningen	286.933	0,1483	0,1800	0,0317	61.334
gebruikers niet-woningen	203.937	0,1187	0,1800	0,0613	105.319
	1.504.965				**1.576.689**

Naast deze onbenutte belastingcapaciteit is er in de meerjarenbegroting ruimte beschikbaar als structurele weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen

Volgens de risicotabel is de structureel noodzakelijke weerstandscapaciteit € 689.000. Gelet op de onbenutte belastingcapaciteit, en de beschikbare begrotingsruimte, lijkt gemeente Ameland in staat tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt.

De eenmalig noodzakelijke weerstandscapaciteit bedraagt volgens de tabel € 27.000.
Met een Algemene reserve van € 2,5 miljoen lijkt gemeente Ameland eveneens ruim voldoende in staat om incidentele tegenvallers op te vangen.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de exploitatie en/of de balans. Ze kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van gemeente Ameland. Deze kengetallen ondersteunen het beeld van de financiële ruimte waarover de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote wordt berekend door de netto schuld te delen door de baten (excl. mutaties reserves). Voor gemeente Ameland betekent dit het volgende:

$$Netto\ schuldquote = \frac{(A+B+C-D-E-F-G)}{H}\ x\ 100\%$$

		Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
A	Vaste schulden	21.822.333	31.904.333	25.381.000
B	Netto vlottende schulden	2.435.319	6.247.825	2.240.557
C	Overlopende passiva	1.430.620	800.000	1.405.101
D	Financiële activa	984.890	1.766.340	932.161
E	Uitzettingen < 1 jaar	1.521.063	2.233.686	2.007.097
F	Liquide middelen	266.531	1.888.187	2.181.011
G	Overlopende activa	4.459.178	4.050.000	4.630.542
H	Totale baten (excl. mutaties reserves)	27.128.593	23.067.446	29.374.528
	Netto schuldquote	**68,03%**	**125,78%**	**65,62%**

Zoals blijkt uit de tabel, is het gerealiseerde percentage van 65,62% veel lager dan het begrote percentage van 125,78%. Een aangetrokken geldlening voor een aanmerkelijk lager bedrag dan begroot, investeringen in de Nieuwe Stelp die nog niet hebben plaatsgevonden en onder meer een positief rekeningresultaat hebben alle een positief effect op de netto schuldquote.

De VNG beoordeelt een netto schuldquote tot 100% als ‘groen’, tussen de 100 en 130% geldt de oranjefase en boven de 130% is bijsturing gewenst (‘rood’).
De ‘waarde’ van dit oordeel lijkt echter enigszins bediscussieerbaar. De netto schuldquote geeft immers een indicatie van de druk van rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Hiervoor geldt dat aflossingen meer te maken hebben met financiering en niet van invloed zijn op de exploitatie. Bovendien maakt het nogal uit of de langlopende rente 5% is, of slechts 1%, of nog lager. Een hoog kengetal leidt dus niet per definitie tot een problematische financiële situatie.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan of gemeente Ameland in staat is om op korte en lange termijn aan haar betalings- en aflossingsverplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio verstaan we het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente

bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de Algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.
Voor gemeente Ameland gelden de volgende ratio's:

$Solvabiliteitsratio = (\frac{A}{B})$ x 100%				
		Jaarrekening 2021	**Begroting 2022**	**Jaarrekening 2022**
A	Eigen vermogen	20.668.498	12.891.831	21.525.058
B	Balanstotaal	47.816.205	53.947.714	52.533.912
	Solvabiliteitsratio	**43,22%**	**23,90%**	**40,97%**

Grondexploitatie

De laatste jaren bleek dat grondexploitaties een forse impact kunnen hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarden van grondposities zijn belangrijk omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij verkoop.
Voor gemeente Ameland gelden de volgende kengetallen:

$Kengetal\ grondexploitatie = \frac{(A+B)}{C}$ x 100%				
		Jaarrekening 2021	**Begroting 2022**	**Jaarrekening 2022**
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden	760.013	760.013	760.013
B	Bouwgronden in exploitatie	1.153.833	1.845.281	377.234
C	Totale baten (excl. mutaties reserves)	27.128.593	23.067.446	29.374.528
	Kengetal grondexploitatie	**7%**	**11%**	**4%**

Door de verkoop van grondposities en de overdracht van grond naar het Gemeentelijk Woningbedrijf in verband met de bouw van sociale huurwoningen, is dit kengetal logischerwijze gedaald. Omdat voor verwachte verliezen op individuele grondexploitaties een voorziening is gevormd, is de verwachting reëel dat de boekwaarden van deze bouwgronden kunnen worden terugverdiend.

Structurele exploitatieruimte

Bij de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. Bij incidentele baten of lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de Algemene uitkering en belastinginkomsten. Structurele lasten zijn bijvoorbeeld personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

Het onderscheid tussen structureel en incidenteel moet conform het BBV in de begroting en de jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij deze in evenwicht zijn, of waarbij de structurele lasten hoger zijn dan de baten.

Het kengetal voor structurele exploitatieruimte relateert het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves aan de totale baten. Onderstaande tabel laat zien dat 7,88% van de baten als een structureel voordeel kan worden gezien.

Kengetal structurele exploitatieruimte $= \left(\frac{((B-A)+(D-C))}{E}\right)$ **x 100%**				
		Jaarrekening 2021	**Begroting 2022**	**Jaarrekening 2022**
A	Structurele lasten	23.804.134	22.638.739	26.244.113
B	Structurele baten	26.306.102	22.830.568	28.559.814
C	Structurele toevoegingen aan reserves	0	655.607	0
D	Structurele onttrekkingen van reserves	0	1.650.095	0
E	Saldo van de baten	27.128.593	23.067.446	29.374.528
		9,22%	**5,14%**	**7,88%**

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit laat zien hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing). De kengetallen voor belastingcapaciteit geven het volgende beeld:

$Kengetal\ belastingcapaciteit = (\frac{E}{F})\ x\ 100\%$				
		Jaarrekening 2021	**Begroting 2022**	**Jaarrekening 2022**
	Gemiddelde WOZ-waarde	277.664,00	263.179,58	334.247,00
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	249,62	248,44	251,69
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	178,10	178,10	178,10
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	222,73	222,73	222,73
D	Eventuele heffingskorting	0,00	0,00	0,00
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C+D)	**650,45**	**649,27**	**652,52**
F1	Gemeentelijke woonlasten landelijke gemiddelde meerpersoonshuishouden, eigenaar-bewoner	811,00	781,00	904,00
F2	Gemeentelijke woonlasten landelijke gemiddelde meerpersoonshuishouden, huurder	p.m.	p.m.	424,00
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde	**80,20%**	**83,13%**	**72,18%**

Overall beoordeling kengetalen

De beschrijving van de bovenstaande kengetallen laat zien dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie. Deze is afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs hoeft geen negatieve invloed te hebben als er sprake is van een grote, structurele exploitatieruimte. Ook als een gemeente beschikt over voldoende ruimte in belastingcapaciteit is er ruimte om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden beoordeeld, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Het belangrijkste uitgangspunt voor gemeente Ameland is artikel 189, lid 2 van de Gemeentewet, waarin is aangegeven dat begroting structureel en reëel in evenwicht is, dan wel op lange termijn in evenwicht is. Bij de realisatie van jaarlijkse begrotingsdocumenten is daarvan tot dusver altijd sprake geweest.

Het jaarrekeningresultaat, aangevuld met de analyse van structurele en incidentele baten en lasten (opgenomen in de bijlagen), in combinatie met hetgeen in deze paragraaf wordt aangegeven over weerstandsvermogen, kengetallen en ratio’s leidt tot de conclusie dat er sprake is van een financieel gezonde gemeente.

2.2.4 Grondbeleid

Algemeen

Onder grondbeleid verstaan we het gehele instrumentarium dat de gemeente Ameland ter beschikking staat om ruimtelijke, recreatieve, economische en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Het grondbeleid heeft dan vaak ook invloed op en samenhang met doelstellingen van diverse programma's. Hierbij valt te denken aan activiteiten als:

- Woningbouw;
- Bedrijfsverplaatsing;
- Dorpsvernieuwing en reconstructieplannen;
- Het aanleggen of aanpassen van infrastructurele voorzieningen;
- De realisatie van recreatieve of culturele voorzieningen.

Gemeente Ameland heeft geen apart grondbedrijf. Uitvoering van het grondbeleid gebeurt door de gemeentelijke organisatie en binnen de financiële exploitatie van de gemeente als geheel. Gemeente Ameland geeft de voorkeur aan het voeren van een actieve grondpolitiek. Dat wil zeggen dat de gemeente, waar dat mogelijk of noodzakelijk wordt geacht, voor eigen rekening en risico grond aankoopt, deze grond eventueel bouwrijp maakt en vervolgens tegen kostprijs verkoopt, of inbrengt om andere programma's te realiseren.

Situatie gemeente Ameland

Gemeente Ameland heeft meer dan 310 hectare grond in bezit. Hiervan is een groot gedeelte bestemd, dan wel in gebruik voor wegen (131 ha.), landerijen (80 ha.) en als onderdeel van gemeentelijke gebouwen. Ongeveer 70 hectare wordt momenteel verpacht.

Daarnaast zijn in voorgaande jaren actief grondposities aangekocht, met als doel de realisatie van woningbouw. Voor de diverse locaties zijn inrichtingsschetsen gemaakt met een indeling van vrij te verkopen bouwkavels of kavels die geschikt zijn voor sociale woningbouw (lees: woningen voor Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland).
De gemeenteraad heeft deze grondexploitatiecomplexen en de bijbehorende grondprijzen in juli 2020 vastgesteld.

Vanaf 2020 is gestart met het bouwrijp maken van diverse locaties in alle vier de dorpen op Ameland (wegen, riolering, grondwerk) en met de noodzakelijke procedures om daadwerkelijk tot gronduitgifte en de bouw van woningen te kunnen komen.

In 2021 zijn bouwkavels verkocht aan particulieren en overgedragen aan het Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland, voor de bouw van gemeentelijke huurwoningen. De grondexploitaties voor de locaties Abehiem in Ballum, Foppedunenweg in Buren en Tussen Dijken / Blieneweg in Hollum zijn daarmee administratief en financieel afgerond.

In 2022 zijn 22 bouwkavels verkocht aan particulieren. Daarnaast zijn 26 kavels overgedragen aan het Gemeentelijk Woningbedrijf, voor de bouw van gemeentelijke huurwoningen.

Administratief verloop grondexploitaties

De wijze waarop een gemeente administratief met grondposities omgaat is uitvoerig vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en de notitie “Grondbeleid in begroting en jaarstukken” van de commissie BBV. Wanneer de gemeenteraad grondexploitaties heeft vastgesteld, zijn vooral de bepalingen rond de verantwoording van toekomstige en reeds gerealiseerde winsten en verliezen sterk bepalend voor het jaarlijkse resultaat van deze grondexploitaties.

In de onderstaande tabel is het verloop van de balanspositie van de diverse exploitaties weergegeven:

Administratieve balans grondexploitatie 2022				
Naam	**1-1-2022**	**Mutatie**	**31-12-2022**	**Toelichting**
Binnendieken	73.075	3.881	76.956	Uit te geven 1.885 m2
Foppedunenweg	0	134.324	134.324	Uit te geven 600 m2
Kwekerij	15.990	888	16.878	Uit te geven 300 m2
Miedenweg	37.840	-121.610	-83.770	
Paasduinweg	262.457	-384.238	-121.781	
Smitteweg	160.170	-11.093	149.077	Uit te geven 2.288 m2
Trapweg	604.302	-811.265	-206.963	Uit te geven 1.450 m2
	1.153.834	**-1.189.113**	**-35.279**	

De mutatie per complex betreft de in 2022 gemaakte kosten om de locaties bouwrijp te maken (wegen, riolering, grondwerk), kosten procedures (bestemmingsplan, diverse onderzoeken), rentetoerekening en dergelijke, verminderd met eventuele opbrengsten uit verkopen. In het onderdeel *Financiële gevolgen grondexploitaties,* hierna, wordt enige toelichting gegeven op de mutaties per complex.

Het verloop van het beschikbare aantal m2 per locatie is als volgt:

Beschikbaar aantal m2				
Naam	**1-1-2022**	**verkoop**	**correctie**	**31-12-2022**
Binnendieken	1.885	0	0	1.885
Foppedunenweg	0	600	0	600
Kwekerij	300	0	0	300
Miedenweg	2.500	-1.892	-608	0
Paasduinweg	3.322	-3.090	-232	0
Smitteweg	5.157	-2.019	-850	2.288
Trapweg	6.282	-4.291	-541	1.450
	19.446	**-10.692**	**-2.231**	**6.523**

Naast de verwerking van verkochte grond, heeft een correctie plaatsgevonden om de nog uit te geven grond per locatie juist aan te geven. Uit deze correctie blijkt dat de oorspronkelijk uit te geven hoeveelheden bouwgrond op diverse locaties te positief werden ingeschat.

Financiële gevolgen grondexploitaties

In de hierna volgende tabellen wordt per exploitatie in hoofdlijnen aangegeven hoe het financiële verloop is in 2022. In algemene zin gelden daarbij uitgangspunten die de raad heeft vastgesteld, zoals de inrichting van een gebied, te verkopen percelen, aan het Woningbedrijf over te dragen percelen voor de bouw van sociale huurwoningen en de te hanteren grondprijzen.

Voor te verkopen percelen is dan ook een prijs van € 185 per m2 gehanteerd, waarbij voor enkele specifieke percelen een hogere prijs geldt van € 215 per m2 (alle excl. BTW). Voor de prijs van kavels voor sociale woningbouw geldt € 100 per m2.

Binnendieken	**€**	**Toelichting**
Voorraad 1 januari 2022	**73.075**	
Kosten	2.785	
Rente	1.096	
Opbrengst verkopen	0	
Realisatie winst/verlies	0	
Voorraad 31 december 2022	**76.956**	

Foppedunenweg	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2022	**0**	
Kosten	807	
Rente	0	
Opbrengst verkopen	133.517	Terugkoop 600 m2
Realisatie winst/verlies	0	
Voorraad 31 december 2022	**134.324**	

Omdat de koper van een perceel aan de Foppedunenweg er niet in slaagde om tot de daadwerkelijke bouw van een woning te komen, heeft de gemeente (in goed overleg) de grond in 2022 weer teruggekocht. In 2023 zal de grond (opnieuw) worden verkocht. Deze operatie verloopt voor de gemeente budgettair neutraal.

Kwekerij	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2022	**15.990**	
Kosten	0	
Rente	888	
Opbrengst verkopen	0	
Realisatie winst/verlies	0	
Voorraad 31 december 2022	**16.878**	

Miedenweg	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2022	**37.840**	
Kosten	111.601	
Rente	4.023	
Opbrengst verkopen	-189.200	Overdracht 1.892 m2 aan Gemeentelijk Woningbedrijf
Realisatie verlies	-48.034	Verlies deel 2022 in jaarrekening
Voorraad 31 december 2022	**-83.770**	

In 2022 zijn kosten gemaakt voor houw- en woonrijp maken van deze locatie; afronding vindt plaats in 2023. Voor de bouw van 11 huurwoningen heeft de administratieve overdracht plaatsgevonden van 1.892 m2 bouwgrond aan het Gemeentelijk Woningbedrijf.
Door kostenontwikkelingen komt het verwachte verlies op deze grondexploitatie hoger uit dan eerder ingeschat. Dit aanvullende verlies van € 48.034 vormt een kostenpost in de jaarrekening.

Paasduinweg	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2022	**262.458**	
Kosten	87.309	
Rente	7.253	
Opbrengst verkopen	-393.960	Verkoop 991 m2 bouwgrond; overdracht aan GWA 2.017 m2.
Realisatie verlies	-84.840	Verlies deel 2022 in jaarrekening
Voorraad 31 december 2022	**-121.780**	

De gemaakte kosten betreft kosten van bouwrijp maken en de aanleg van een waterberging. Het bouw- en woonrijp maken wordt afgerond in 2023.
In 2022 heeft de verkoop van 991 m2 grond plaatsgevonden, om de bouw van twee vrije sector woningen mogelijk te maken. Daarnaast is ruim 2.000 m2 grond overgedragen aan het Gemeentelijk Woningbedrijf, voor de bouw van 9 huurwoningen.
Voor Paasduinweg geldt eveneens de verwachting dat het verlies op deze locatie hoger uitkomt dan eerder begroot. Een aanvulling van € 84.840 op de bestaande voorziening is dan ook noodzakelijk.

Smitteweg	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2022	**160.170**	
Kosten	223.002	
Rente	464	
Opbrengst verkopen	-282.208	Verkoop 937 m2 bouwgrond; overdracht aan GWA 1.082 m2.
Realisatie winst	47.650	Winst deel 2022 in jaarrekening
Voorraad 31 december 2022	**149.078**	

De kosten in 2022 betreft kosten voor bouwrijp maken.
Aan de Smitteweg zijn in 2022 zes bouwkavels verkocht en zes bouwkavels overgedragen aan het Gemeentelijk Woningbedrijf; de totaal uitgegeven oppervlakte bedraagt 2.019 m2.
Omdat voor deze locatie een positief exploitatiesaldo wordt verwacht, is voorgeschreven dat naar rato van de verkochte m2 een deel van dat resultaat in de jaarrekening wordt verantwoord.
Volgens de hiervoor geldende calculatiemethode wordt dan ook een bedrag van € 47.650 als bate in de jaarrekening opgenomen.

Trapweg	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2022	**604.301**	
Kosten	708.104	
Rente	10.600	
Opbrengst verkopen	-795.034	Verkoop 4.291 m2 bouwgrond
Realisatie verlies	-734.935	Verlies deel 2022 in jaarrekening
Voorraad 31 december 2022	**-206.964**	

In 2022 zijn kosten gemaakt voor bouwrijp maken en het plaatsen van een gemaal.
Na aanbesteding van deze werkzaamheden, blijken de te maken kosten voor deze grondexploitatie fors hoger uit te komen dan eerder aangenomen. Als gevolg hiervan zal het verlies op deze exploitatie aanzienlijk hoger uitkomen, wat in 2022 een extra toevoeging aan de voorziening voor dit verlies noodzakelijk maakt van € 734.935. De stand van deze voorziening bedraagt daarmee € 837.312.
In 2022 is 4.291 m2 grond verkocht voor de bouw van 14 woningen.

In de jaarrekening over 2022 zijn resumerend de volgende verlies- of winstbedragen per complex verantwoord:

Realisatie verlies en winst in 2022			
Naam	**Winst**	**Verlies**	**Saldo**
Binnendieken			
Foppedunenweg			
Kwekerij			
Miedenweg		-48.034	
Paasduinweg		-84.840	
Smitteweg	47.650		
Trapweg		-734.935	
	47.650	**-867.809**	**-820.159**

Financiële verwachting grondexploitaties

Op basis van actuele doorrekeningen van de nog lopende grondexploitaties worden in onderstaande tabel de verwachte resultaten weergegeven:

Verwachte resultaten per complex		
Naam	**Winst**	**Verlies**
Binnendieken	55.217	
Foppedunenweg		0
Kwekerij		-43.182
Miedenweg		-278.401
Paasduinweg		-305.923
Smitteweg	308.974	
Trapweg		-837.312
	364.191	**-1.464.818**

Ten gevolge van de voorgeschreven administratieve verwerking, is het totaal gecalculeerde verlies van € 1.464.818 via de jaarrekeningen 2021 en 2022 al verwerkt in de balanswaarde van de nog beschikbare voorraden. Dit verlies is, met andere woorden, al verwerkt in de cijfers.
Van de verwachte winsten op twee complexen is voor Smitteweg in 2021 en 2022 al een deel van de winst als bate verwerkt in de respectievelijke jaarrekeningen. Het gaat hier totaal om € 176.880, waardoor een nog te realiseren winst resteert van € 132.094.
Samen met de verwachte winst op de locatie Binnendieken (€ 55.217), zal dit in toekomstige jaren leiden tot niet begrote meevallers van zo'n € 187.000.

Overige grondposities

In 2020 is 10.863 m2 grond aangekocht aan de Hoge Eggenweg in Nes. Voor deze locatie is nog geen grondexploitatie vastgesteld, dus de grond is opgenomen onder de materiële vaste activa (in plaats van onder de voorraden bouwgrond in exploitatie).

2.2.5. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Ameland is een waddengemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Gemeente Ameland wil deze bijzondere leefomgeving in stand houden en de kwaliteit van het voorzieningenniveau op het eiland op peil houden.

Deze kwaliteit is grotendeels afhankelijk van de kwaliteit en het onderhoudsniveau van gemeentelijke kapitaalgoederen, zoals wegen, riolering, openbaar groen en verlichting.
Een goede kwaliteit van deze kapitaalgoederen sluit bovendien incidenten (schades, klachten) en de eventueel hieruit voortvloeiende aansprakelijkstelling van gemeente Ameland grotendeels uit.
Door het uitvoeren van onderhoud geven we invulling aan de verschillende zorg- en inspanningsverplichtingen die vanuit wet- en regelgeving opgelegd zijn.

Beleidskader

Het beleid van de gemeente Ameland voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in een aantal plannen:

- Onderhoudsplan Wegen (2016 – 2031);
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP, periode 2020 - 2025);
- Onderhoudsplan recreatieve voorzieningen (2016 – 2025);
- Onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (2018 – 2027);
- Onderhoudsplan Woningbedrijf (2017 - 2025).

Doorrekeningen en financiële consequenties van de diverse onderhoudsplannen . worden doorgaans verwerkt in de jaarlijkse (meerjaren) begroting. Voor wegen en gemeentelijke gebouwen werkt gemeente Ameland met een onderhoudsreserve waar jaarlijks een vast bedrag aan wordt toegevoegd. De werkelijke onderhoudskosten in enig jaar komen ten laste van die reserves. De kosten van overige onderhoudswerkzaamheden worden verwerkt in de jaarlijkse exploitatierekening, ten laste van het betreffende product.

In 2023 zal een onderhoudsplan voor havens worden afgerond, evenals een onderhoudsplan buitensportvoorzieningen.
In 2022 heeft een beoordeling plaatsgevonden voor de kunstwerken. Het benodigde onderhoud is of wordt de komende periode uitgevoerd.

Te onderscheiden onderhoudswerken

Wegen

De gemeente Ameland beheert ongeveer 90 km aan verharde en onverharde wegen en 55 km aan (recreatieve) fietspaden. In 2016 is een investerings- en onderhoudsplan voor deze wegen en fietspaden vastgesteld door de raad.

Omdat dit plan op diverse punten niet meer actueel is, is in 2022 gestart met een vernieuwd plan. Een extern bureau is ingehuurd om kwaliteitstoetsen uit te voeren, teneinde onderhoudsopgaven in beeld te brengen. De gegevens worden verwerkt in een beheermodule. Hieruit volgt een nieuw meerjarenonderhoudsplan, als basis voor de uitvoering van het wegenbeheer. De verwachting is dat dit in het najaar van 2023 aan de raad aangeboden wordt.

Omdat van een aantal wegen al bekend is dat er onderhoudsmaatregelen noodzakelijk zijn, worden deze voor 2023 ingepland, vooruitlopend op het nieuwe plan.
Aan het college wordt een jaarplan 2023 voorgelegd, voor zover dit past binnen de onderhoudsreserve. Wanneer onderhoud wordt uitgevoerd in combinatie met kwaliteitsverbeteringen, zullen kredietaanvragen worden voorgelegd aan de raad net als wanneer eventueel de reserve onvoldoende zou blijken gevuld.

Riolering en water

In 2020 is het nieuwe GRP door de gemeenteraad vastgesteld. In 2022 is volgens planning een deel van het leidingstelsel visueel geïnspecteerd en gereinigd. In 2023 wordt een deel van de drukriolering gereinigd en waar nodig vervangen.

Sinds 2020 is de voorziening ‘Investeringen Riolering’ vervangen door een egalisatievoorziening. Het jaarlijkse saldo van baten en lasten op de activiteit riolering wordt verrekend met deze voorziening.

Voor dagelijkse onderhoudskosten werd tot en met 2022 jaarlijks een vast bedrag van € 100.000 toegevoegd aan een afzonderlijke onderhoudsvoorziening riolering. Het gaat hierbij om allerlei kosten van storingen reiniging & inspectie, onderzoek en herstel van gebreken in het stelsel die ten laste van deze voorziening worden gebracht. Bij de programmabegroting 2023-2026 is door de gemeenteraad besloten deze voorziening per eind 2022 op te heffen, waardoor de jaarlijkse onderhoudskosten vanaf 2023 onderdeel zijn van de activiteit Riolering in de begroting.

Recreatieve voorzieningen

Voor het onderhoud van speelvoorzieningen en dergelijke in de recreatiegebieden zoals De Vleijen en De Aanleg heeft de raad in 2016 een onderhoudsplan vastgesteld. Ook de strandovergangen die eigendom zijn van de gemeente zijn in dit plan opgenomen.

Periodiek wordt het plan intern geactualiseerd, om een goed beeld te houden van de onderhoudsstatus en de met onderhoud samenhangende kosten. Hierbij wordt tevens een inschatting gemaakt van vervangingsmomenten van voorzieningen. De hiermee samenhangende kosten zijn verwerkt in de meerjarenbegroting.

In 2022 is dit plan tegen het licht gehouden in verband met nieuwe ambities (zoals de pumptrackbaan). In het eerste kwartaal van 2023 gaat er een visie over spelen op Ameland ter besluitvorming naar de raad. De verwachting is dat de pumptrackbaan in het najaar wordt aangelegd. Ook wordt er in 2023 gewerkt aan een gebiedsplan voor de Vleijen.

Gebouwen

De gemeente heeft ongeveer 35 gebouwen in eigendom. Deze gebouwen vertonen onderling een grote diversiteit. Van gemeentehuis, scholen, de vuurtoren tot aan kerktorens. In 2021 zijn de museale gebouwen in erfpacht overgegaan naar de STAM.

Het onderhoudsplan gebouwen vormt de basis voor het onderhoud van de (gemeentelijke) gebouwen. Het huidige onderhoudsplan heeft een looptijd tot 2027 en de financiële consequenties van dit plan zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. Binnenkort zal dit plan geactualiseerd moeten worden.

Huurwoningen

Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland heeft op dit moment 265 woningen in eigendom en er zijn 26 nieuwe woningen gebouwd die ook in eigendom zijn gekomen van het GWA (291).

Het onderhoudsplan GWA vormt de basis voor het onderhoud van de gemeentelijke woningen. De financiële consequenties van dit plan zijn verwerkt in de meerjarenbegroting. Het huidige onderhoudsplan heeft een looptijd tot 2025 en zal binnenkort geactualiseerd moeten worden.

Havens

In 2016 is er een overeenkomst gesloten tussen Rijkswaterstaat en gemeente Ameland, waarbij de veerdam gedeeltelijk is overgedragen aan de gemeente.

In de loop van 2023 zal een onderhoudsplan voor de veerdam, de jachthaven en de losstoep in de Ballumerbocht ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. Dat plan zal de basis vormen voor het uit te voeren onderhoud. Het wordt aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Openbaar Groen

De gemeente Ameland bezit zo'n 80 hectare aan openbaar groen. Het onderhoud hiervan vindt planmatig plaats, op basis van inventarisaties van de verschillende groencomponenten. Bermen, hagen en plantsoenen binnen de bebouwde kommen worden in eigen beheer onderhouden, op basis van werkplanningen.

Voor onderhoud aan onder meer sloten zijn afspraken gemaakt met externe bedrijven.

De ruim 2.400 laanbomen op Ameland zijn geïnventariseerd. Kenmerken als leeftijd, omvang, vitaliteit en dergelijke zijn vastgelegd. Deze overzichten dienen als basis voor beheerwerkzaamheden, maar tevens als hulpmiddel bij aansprakelijkheidskwesties ten gevolge van schade.

Begin 2022 is het Groenplan 'Ruimte voor waardevol groen' door de raad vastgesteld. De klankbordgroep die naar aanleiding van dit plan is opgericht, komt ook in 2023 weer bijeen. Doelstelling van deze groep is het maximaliseren van de biodiversiteit en het vergroten van het draagvlak voor het maaibeleid.

Sportvoorzieningen

De gemeente Ameland kent verschillende gemeentelijke sportterreinen. In Hollum liggen bij de sporthal twee tennisbanen en twee voetbalvelden. In Nes liggen bij de sporthal twee tennisbanen en tussen Nes en Buren liggen drie voetbalvelden, waarvan één een kunstgrasveld is. Een onderhoudsplan voor de sportterreinen wordt in 2023 aangeboden ter vaststelling, waarna dit de basis zal vormen voor de planning en uitvoering van onderhoudswerkzaamheden.

2.2.6. Financiering

Algemeen

De paragraaf financiering biedt op hoofdlijnen (gekwantificeerd) inzicht in de risico's die de gemeente loopt in de financieringsfunctie. En hoe het risicobeheer effectief vorm krijgt.

Het is belangrijk onderscheid te maken tussen financiering en dekking. Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente aan haar financiële middelen komt. Een investering kan bijvoorbeeld worden gefinancierd via een lening. Bij dekking gaat het om de vraag hoe de gemeente aan middelen komt om de begroting sluitend te houden. Een investering leidt tot afschrijvingslasten, die bijvoorbeeld kunnen worden gedekt door een verhoging van de onroerendezaakbelasting (OZB).

In deze paragraaf wordt ingegaan op de activiteiten van gemeente Ameland in 2022 op het gebied van financiering, oftewel het voorzien in voldoende liquide middelen om uitvoering te geven aan de activiteiten die in de begroting zijn opgenomen. Vervolgens wordt kort aandacht besteed aan de begrippen 'kasgeldlimiet' en 'renterisiconorm'. Tenslotte komt rente en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan activiteiten in deze paragraaf aan de orde.

Langlopende geldleningen

Voor de gemeente Ameland is de volgende situatie van toepassing:

Langlopende geldleningen		
	2021	**2022**
Saldo 1 januari	17.199.800	21.822.333
aflossingen	-1.377.467	-1.441.333
aantrekken langlopende geldleningen	6.000.000	5.000.000
Saldo 31 december	**21.822.333**	**25.381.000**

In de begroting werd uitgegaan van een per medio 2022 aan te trekken geldlening van € 9,3 miljoen. In werkelijkheid is er begin december 2022 een langlopende lening aangetrokken van € 5 miljoen.

Kasgeldlimiet

Belangrijk uitgangspunt van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van gemeenten. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot één jaar) is in de Wet fido een kasgeldlimiet opgenomen.

Voor gemeente Ameland is de volgende situatie van toepassing:

Kasgeldlimiet 2022 (bedragen * € 1.000)		
	2021	**2022**
Omvang jaarrekening	30.758	33.446
Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	**2.614**	**2.843**
Vlottende schuld:		
Crediteuren en overlopende passiva	3.866	3.646
Kasgeldleningen	0	0
Totaal vlottende schuld	3.866	3.646
Vlottende middelen:		
Vorderingen en overlopende activa	5.980	6.638
Tegoeden in rekening courant	267	2.181
Totaal vlottende middelen	6.247	8.819
Netto vlottende schuld	**-2.381**	**-5.173**
Ruimte / tekort (-)	**4.995**	**8.016**

Binnen de kasgeldlimiet streeft Gemeente Ameland er naar de financieringsbehoefte zoveel mogelijk te dekken via kortlopende leningen (looptijd minder dan een jaar). Dit betekent feitelijk roodstand in rekeningcourant, of het aantrekken van kortlopende kasgeldleningen. Is het structureel onmogelijk zo te voldoen aan de geldende limiet, dan vindt consolidatie plaats door het aantrekken van een langlopende geldlening.

Mede gelet op de ontwikkeling van rentetarieven, is eind 2022 besloten om kasgeldleningen te vervangen door een langlopende geldlening.
Uit de tabel blijkt dat de kasgeldlimiet niet wordt overschreden.

Renterisiconorm

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente, ook weer omdat het uitgangspunt van de Wet financiering decentrale overheden is dat gemeenten grote fluctuaties in de rentelasten vermijden.

Het doel van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (looptijd langer dan één jaar). Dit kan door het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal.
Voor gemeente Ameland is de volgende situatie van toepassing:

Renterisico (bedragen * € 1.000)		
	2021	**2022**
Renteherzieningen	0	0
Aflossingen	1.377	1.441
Renterisico	**1.377**	**1.441**
Omvang jaarrekening	30.758	33.446
Renterisiconorm (20%)	**6.152**	**6.689**
Ruimte onder norm	**4.774**	**5.248**
Overschrijding norm	--	--

Uit de tabel blijkt dat de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Rente en rentetoerekening

In artikel 13 BBV is voorgeschreven dat de paragraaf Financiering mede inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De Commissie BBV heeft daarnaast een notitie Rente 2017 opgesteld met richtlijnen ter bevordering van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente (harmonisering), ter stimulering dat gemeenten werkelijke rentekosten opnemen in de begroting en in de jaarstukken en om er voor zorg te dragen dat gemeenten op een eenduidige wijze inzichtelijk maken op welke wijze met rente is omgegaan (transparantie). Gemeente Ameland volgt deze richtlijnen.

Belangrijke regels en aanbevelingen op het gebied van rente en rentetoerekeningzijn:
- verplichte rentetoerekening aan taakvelden;
- werkelijke rentekosten als basis voor berekening omslagrentepercentage;
- geen differentiëring in toe te rekenen rentepercentage per taakveld;
- de basis voor de toerekening van rente is de boekwaarde op 1 januari van de vaste activa die bij een taakveld horen;

- het (voor)gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond;
- rentelasten, rentebaten en toegerekende rente worden begroot en geboekt op het taakveld Treasury;
- advies om een voorgeschreven renteschema op te nemen in de paragraaf Financiering.

Het renteschema ziet er voor gemeente Ameland als volgt uit:

Renteschema				
		Primitieve begroting	**Begroting na wijziging**	**2022**
a.	Rentelasten lange financiering	570.157	414.467	388.057
	Rentelasten GWA	2.408	2.408	7.663
	Rentelasten korte financiering	25.000	25.000	2.915
b.	Rentebaten	-26.000	-10.000	-9.987
	Saldo rentelasten en rentebaten	571.565	431.875	388.649
c1.	Rente toe te rekenen aan grondexploitaties	-27.568	-24.324	-24.324
c2.	Rente van projectfinanciering	0	0	0
c3.	Rentebaten doorverstrekte leningen	0	0	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	543.997	407.551	364.325
d1.	Rente over eigen vermogen	0	0	0
d2.	Rente over voorzieningen	0	0	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**543.997**	**407.551**	**364.325**
e.	Aan taakvelden toegerekende rente	**603.016**	**603.016**	**570.672**
	(renteomslag 1,5%)			
f.	Renteresultaat	-59.019	-195.465	-206.347

2.2.7. Bedrijfsvoering

Algemeen

Ameland is een zelfstandige en volwaardige gemeente en wil dat blijven: autonoom en betrokken!

Om ook in de toekomst aan de kwaliteitsmaatstaven te blijven voldoen, moet de organisatie blijven ontwikkelen. We willen resultaten behalen om een optimaal leef- en verblijfklimaat op het eiland in stand te houden. En we willen integraal en transparant ons gemeentebestuur van advies dienen. We doen dat met lef, in goede samenwerking en integriteit staat hoog in ons vaandel.

De gemeentelijke organisatie concentreert zich op de prioriteiten die het bestuur stelt. Zij heeft een proactieve houding en werkt goed samen met burgers, bedrijfsleven en andere overheden. De samenwerking in “waddenverband” speelt hierbij een belangrijke rol. Van belang hierbij is het convenant dat de Waddeneilanden, provincies Fryslân en Noord-Holland en het Rijk tekenden. Dit convenant onderstreept de unieke positie van de eilandgemeenten en de opgaven die deze positie stelt aan het gemeentebestuur.

Een goede samenwerking en actieve afstemming tussen provincies en gemeenten moet de kwaliteit en toekomstbestendigheid van de gemeentelijke dienstverlening aan bewoners en bezoekers verhogen. In het convenant is afgesproken dat provincie en gemeenten werken aan een integrale en gebiedsgerichte benadering van beleidsvorming en regelgeving, afgestemd op de specifieke situatie van de Waddeneilanden. In 2019 is het convenant geëvalueerd.

Uit de evaluatie bleek dat de visie op de samenwerkingsorganisatie bijstelling behoefde. In 2020 en 2021 is vernieuwing ingezet. De bedrijfsvoering van het Waddenkantoor in Harlingen is heroverwogen en er is een Waddenprogramma opgesteld.

Voor de lokale gemeentelijke organisatie blijft het benutten van de kwaliteit van de mensen een permanent aandachtspunt. Uitgangspunt is een flexibele en omgevingsbewuste organisatie. Dit vraagt ook om duidelijkheid rondom rollen, taken en bevoegdheden. Door de veranderende samenleving en de daarbij veranderende rol van de overheid heeft dit organisatie brede aandacht.

De organisatie

Het vorenstaande is doorlopend vertaald in de speerpunten voor de organisatieontwikkeling:

1. Organisatiestructuur:
    - Uitgangspunt is een platte organisatie: verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn zo laag mogelijk in de organisatie belegd;
    - Taken en verantwoordelijkheden zijn duidelijk omschreven en gericht op een integrale, flexibele en extern georiënteerde manier van werken;
    - Werkprocessen zijn effectief en efficiënt ingericht;
      De leidinggevenden hebben primair een coachende en begeleidende rol, de secretaris/directeur draagt in het bijzonder zorg voor het optimaal invullen van de relatie tussen de organisatie en het politieke bestuur.

2. Wijze van werken/ gedrag:
    - Medewerkers gedragen zich professioneel: ze leveren ‘waar voor hun geld’ en stellen zich samenwerkend en dienstverlenend op;
    - Integriteit staat hoog in ons vaandel: er wordt niet over elkaar gesproken maar met elkaar. Uitgangspunt hierbij is respect voor elkaars opvattingen en het nakomen van gemaakte afspraken;
    - Meer dan tot nu toe wordt er ‘van buiten naar binnen’ gedacht en gewerkt, dit wil zeggen: er wordt ‘met lef’ gedacht, in kansen en mogelijkheden;
    - Het management draagt zorg voor een veilige werkomgeving, waarbij ‘plezier in het werk’ belangrijk is.

3. Ontwikkeling van de medewerkers:
    - Iedere medewerker is bereid om te investeren in zijn of haar ontwikkeling, dit wordt gefaciliteerd met een aantal centrale trainingen en via individueel maatwerk waar nodig vanuit het verhoogde opleidingsbudget;
    - Met medewerkers worden individuele afspraken gemaakt over ontwikkeling, dit gebeurt via de jaargesprekkencyclus waarbij elke medewerker jaarlijks een aantal ‘formele’ gesprekken met de leidinggevende voert;
    - Uitgangspunt is dat verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie liggen, medewerkers zijn zelf verantwoordelijk voor de eigen groei: de organisatie faciliteert hierbij.

Specifieke aandachtspunten

Automatisering en informatievoorziening
De samenwerking met SSC Leeuwarden loopt goed, het meedenken over de ontwikkelkant van de diensten van SSC wordt in goed overleg met Leeuwarden verder verbeterd. Operationeel is een grote klus geklaard door de nieuwe werkplek uit te rollen waarmee plaats onafhankelijk kan worden gewerkt. Het social intranet voor de medewerkers is gerealiseerd en voor de verbetering van de dienstverlening is een nieuwe website gerealiseerd. De uitrol van Teams is vanwege het ontbreken van benodigde functionaliteit uitgesteld tot 2023.
Door nieuwe wetgeving is het steeds meer verplicht om koppelingen te realiseren met landelijke systemen zoals DROP en het omgevingsloket.

Zaakgericht werken is een manier om processen op orde te krijgen, efficiënt en digitaal te werken en de dienstverlening transparant te maken. Het is een doorlopende ontwikkeling. Het goed opleiden van medewerkers en een persoonlijke aanpak zijn hierbij van groot belang voor het laten slagen van het invoeren van zaakgericht werken. Er wordt gestandaardiseerd gewerkt, informatie wordt hergebruikt en is beschikbaar in één systeem. Zaakgericht werken vergt een organisatieontwikkeling, investering in digitale vaardigheden en een reorganisatie van het informatielandschap.
In 2022 is een plan van aanpak opgesteld om toe te groeien naar een papierloze organisatie. De efficiëntie van de werkprocessen zal hiermee nog verder worden doorgevoerd in de organisatie.

Een ander spoor is het verder aansluiten op de architectuur van Shared Service Centrum Leeuwarden. Doel hiervan is (op termijn, middels gezamenlijke aanbestedingen) kostenverlaging (of beperking van kostenstijging voor bijvoorbeeld beveiliging). Dit kan door aan te sluiten op bestaande infrastructuur en risicobeheersing en door gebruik te maken van de brede kennis en kunde van het Shared Service Centrum. In 2022 is de nieuwe HRM-applicatie opgeleverd, met verlaging van structurele kosten binnen het totale ICT-budget.

Informatiebeveiliging

De basis staat
Op dit moment worden belangrijke maatregelen op het terrein van informatieveiligheid regelmatig getoetst en bijgesteld. Inmiddels hebben we introductie van de nieuwe veiligheidsstandaard (BIO) per 2020 gerealiseerd en is het nieuwe informatieveiligheidsbeleid vastgesteld. Voor de medewerkers is een programma gestart voor het verhogen van de bewustzijn van informatieveiligheid.

De omgeving verandert

Waar nodig worden verdere maatregelen ingevoerd. Bijvoorbeeld vanwege het wijzigen van wet en regelgeving (zoals AVG en BIO) en het dreigingsbeeld dat de gemeente via de Informatiebeveiligingsdienst Gemeenten en andere kanalen ontvangt. Blijvend wordt overwogen op welke manier het meest efficiënt kan worden voldaan aan de auditeisen die steeds scherper worden. We kiezen ervoor om de focus altijd eerst op de praktische werking van de maatregelen te leggen.

Informatieveiligheid blijft

- Het onderwerp informatieveiligheid zal actueel blijven als belangrijke pijler voor een betrouwbare overheid.
- Samenwerking op het gebied van informatieveiligheid zal steeds belangrijker worden om zowel efficiency als compliance te borgen.
- Het maatregelenkader van de gemeenten is herzien in het nieuwe normenkader BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid).
- Kennis, kunde en alertheid van medewerkers blijven de sleutels voor een werkzame informatiebeveiliging.

Organisatieontwikkeling

In het afgelopen jaar hebben we samen met de ondernemingsraad een evaluatie uitgevoerd omtrent functioneel leidinggeven. Het gaat hierbij om de constructie en de rol van coördinatoren, projectmanagement, de aansturing in de buitendienst en andere wijzen van afstemming in de organisatie. Naar aanleiding van deze evaluatie zijn besluiten genomen over de structuur van de organisatie, de formatie en de personele invulling.

Het verhoogde opleidingsbudget is volledig opgesoupeerd. Er zijn diverse opleiding- en ontwikkelingsactiviteiten op organisatie-, team-, cluster- en individueel niveau uitgevoerd.
Het voor het jaar 2022 vastgestelde organisatieplan is vrijwel volledig uitgevoerd. Enkele activiteiten hebben een langere doorlooptijd nodig. Eén van de uitgevoerde activiteiten is dat er een risico- inventarisatie en evaluatie binnen de gehele organisatie is gehouden. Op basis van deze inventarisatie en evaluatie is er een plan van aanpak opgesteld dat de komende periode zal worden uitgevoerd. Het mandaatregister is geactualiseerd en er is een nieuwe budgethoudersregeling vastgesteld en geïmplementeerd.

Er zijn diverse vacatures ontstaan en weer ingevuld. Het aantal vacatures lijkt toe te nemen. En de krapte op de arbeidsmarkt laat zich ook op Ameland gelden. Daar waar in 2022 alle vacatures nog zijn ingevuld, is dat in 2023 niet de verwachting. Daar waar nodig gaan we de vacatures op een andere wijze proberen in te vullen, afhankelijk van de situatie, met externe inhuur, herverdeling van taken of andere oplossingen. Het kost de organisatie meer moeite dan voorheen om vacatures in te vullen en er wordt de nodige creativiteit en doorzettingsvermogen ingezet om de personele invulling zo goed mogelijk te realiseren.

De vastgestelde formatie bedroeg in 2022 83,65 fte. De bezetting bedroeg eind 2022 101%. In 2022 is door het management gestructureerd en met alle medewerkers individueel de HR-cyclus doorlopen. Het gaat hierbij om drie gesprekken, namelijk een plangesprek, een voortgang sgesprek en een beoordelingsgesprek. In enkele gevallen is maatwerk geleverd, zoals een gesprek meer of minder, afhankelijk van de persoonlijke situatie van de medewerker en de aard van de werkzaamheden.
In het kader van organisatie ontwikkeling hebben we in 2021 voor de medewerkers een boekje gemaakt: “nieuwe kijk op onze organisatie”. In beelden is onder andere opgenomen hoe we samenwerken, hoe de organisatie er uit ziet en wat onze kernwaarden zijn en hoe dat er dan uit ziet. In 2022 is dit opgevolgd door een organisatie ontwikkel kwartet. Ook dit is gebaseerd op de kernwaarden van onze organisatie.

Tenslotte hebben we via een gezamenlijk aanbestedingsproces met een aantal andere overheidsorganisaties in 2022 een nieuw, integraal HRM systeem in gebruik genomen. Met dit nieuwe pakket hopen we de kwaliteit te verhogen en de kwetsbaarheid te verminderen. In de komende periode zal dit systeem, na de projectfase, en in overleg met de partners worden uitgebreid.

2.2.8. Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf zijn de ‘verbonden partijen’ opgenomen. Dit zijn organisaties waarbij gemeente Ameland financieel, dan wel bestuurlijk is betrokken. Omdat deze organisaties soms taken uitvoeren die in het verlengde liggen van gemeentelijke doelstellingen, en omdat er in het algemeen sprake is van financiële en budgettaire consequenties, is het belangrijk de aard van de relatie en de mate van betrokkenheid helder weer te geven.

Wanneer bekend, zijn de financiële gegevens over 2022 weergegeven. Wanneer deze niet bekend zijn, worden de gegevens over 2021 genoemd.

De volgende verbonden partijen zijn hierna weergegeven:

Gemeenschappelijke regelingen:

- De Waddeneilanden;
- Fryske Útfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO);
- Hûs en Hiem;
- Veiligheidsregio Fryslân.

Naamloze vennootschappen:

- Afvalsturing Friesland;
- Bank Nederlandse Gemeenten;
- Stedin Groep N.V.;
- Fryslân Miljeu;
- Kabeltelevisie Noord Oost.

Besloten vennootschap:

- Zonnepark Ameland;
- Energiepark Ballumerbocht.

Gemeenschappelijke regelingen

De Waddeneilanden

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats: Harlingen

Doelstelling:

1. De behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten;
2. Het uitdragen van het standpunt van de deelnemende gemeenten richting andere betrokken overheden; Overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids-, en beheersaspecten;
3. Samenwerking en ondersteuning ten aanzien van specifieke uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten;
4. Het voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van gemeenschappelijke beleidskaders.

Programma: 1. Bestuur en dienstverlening
Deelnemende partijen: Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Vlieland
Bestuurlijk belang: Algemeen bestuur en dagelijks bestuur
Financieel belang: De bijdrage voor 2022 aan de GR bedroeg € 199.420

Financiële gegevens:

	31-12-2021	31-12-2020
Eigen vermogen	268.180	226.950
Vreemd vermogen	413.801	281.479
Financieel resultaat	-131.140	167.254

Risico's:
Geen bijzonderheden.

Ontwikkelingen:
Begin 2023 is het Meerjarig Programmaplan 2023-2026 vastgesteld, waarin brede welvaart één van de inhoudelijke samenwerkingsonderwerpen is. De Waddeneilanden trekken samen op in kennisuitwisseling, beleidsontwikkeling en -beïnvloeding en werken in de uitvoering van dit Programmaplan samen. Financiering zal grotendeels plaats kunnen vinden uit de toegekende Regio Deal (bijdragen van Rijk, provincies Friesland en Noord-Holland en de Waddeneilanden).

Fryske Utfieringstjinst Miljeu en Omjouwing

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats: Grou

Doelstelling:
Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in ruime zin in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder. Daarnaast voert de FUMO-taken uit op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
Deelnemende partijen: Provincie Fryslân, Wetterskip en alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang: Algemeen Bestuur
Financieel belang: De bijdrage voor 2022 bedroeg € 78.120

Financiële gegevens:

	31-12-2021	31-12-2020
Eigen vermogen	1.422.044	1.626.448
Vreemd vermogen	5.280.240	5.572.137
Financieel resultaat	120.916	325.320

Risico's:
Geen bijzonderheden.

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Hûs en Hiem

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
De gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van ‘de bouwkunstige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid’ in de provincie Friesland.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
Deelnemende partijen: Alle gemeenten in Friesland m.u.v. Tytsjerksteradiel
Bestuurlijk belang: Algemeen Bestuur
Financieel belang: De bijdrage voor 2022 bedroeg € 38.771

Financiële gegevens:

	31-12-2021	31-12-2020
Eigen vermogen	454.558	350.189
Vreemd vermogen	136.383	80.906
Financieel resultaat	96.369	8.294

Risico’s:
Geen bijzonderheden.

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Veiligheidsregio Fryslân

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
Binnen Veiligheidsregio Fryslân werken de Friese gemeenten, Brandweer Fryslân, GGD Fryslân en andere partners samen aan publieke gezondheidszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
2. Sociaal Domein
Deelnemende partijen: Alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang: Algemeen Bestuur
Financieel belang: De bijdrage voor 2022 bedroeg € 775.255

Financiële gegevens:

	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen	9.526.798	9.753.104
Vreemd vermogen	81.044.780	87.723.842
Financieel resultaat	893.759	2.985.062

Risico's:
Geen bijzonderheden.

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Naamloze Vennootschappen

Afvalsturing Friesland (Omrin)

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
Afvalsturing doet de verwerking van afval voor ongeveer 800.000 huishoudens en vele bedrijven. Hierbij wordt getracht om uit afval zoveel mogelijk grondstoffen terug te winnen en duurzame energie te produceren. Afvalsturing wil kringlopen tot stand brengen.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
Deelnemende partijen: Vrijwel alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang: AVA
Financieel belang: Aandeelhouder (dividend over 2021 € 26.505)

Financiële gegevens:

* (€ 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen	70.303	64.757
Vreemd vermogen	119.141	128.437
Financieel resultaat	7.870	4.936

Risico's:
Beperkt tot aandeelhouderskapitaal.

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Bank Nederlandse Gemeenten

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: ‘s-Gravenhage

Doelstelling:
Het behoud van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publieke en semipublieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders.

Programma: 8. Dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen: Der Staat der Nederlanden, provincies, gemeenten en een hoogheemraadschap
Bestuurlijk belang: AVA
Financieel belang: Aandeelhouder (dividend over 2022, uit te keren in 2023: € 7.800)

Financiële gegevens:

* (€ 1 miljoen)	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen	4.615	5.062
Vreemd vermogen	107.459	143.995
Financieel resultaat	300	236

Risico’s:
Beperkt tot aandeelhouderskapitaal.

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Stedin Groep N.V.

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: Rotterdam

Doelstelling:
Stedin Groep N.V. heeft als netbeheerder de taak een veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening te realiseren.

Programma: 8. Dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen: 53 Nederlandse gemeenten
Bestuurlijk belang: Indirect vertegenwoordigd in AVA
Financieel belang: Aandeelhouder
Financiële gegevens:

* (€ 1 miljoen)	31-12-2021	31-12-2021
Eigen vermogen	3.342	3.270
Vreemd vermogen	5.178	4.912
Financieel resultaat	43,6	21,0

Risico's:
Geen bijzonderheden, de aandelen zijn op de balans niet gewaardeerd.

Ontwikkelingen:
Eneco Holding N.V. is per 31 januari 2017 opgesplitst in de regionale netbeheerder Stedin N.V. en het productie- en leveringsbedrijf Eneco Group N.V. De aandelen Eneco zijn in 2020 verkocht, hetgeen tot een eenmalige bate van ruim € 4,1 miljoen heeft geleid.
In verband met de energietransitie en de grote maatschappelijke opgaven die hierbij komen kijken heeft Stedin de komende jaren te maken met forse investeringen in het bestaande netwerk.

Om deze investeringen mogelijk te maken is het dividendbeleid aangepast, wordt vreemd vermogen aangetrokken en wordt het eigen vermogen versterkt. De eerste stap hiervoor is de uitgifte van € 200 miljoen aan cumulatief preferente aandelen. In 2021 heeft de Gemeente Ameland geïnvesteerd in de uitgifte van € 200.000 van deze cumulatief preferente aandelen.

Fryslân Miljeu (Omrin)

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
Het komen tot een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde uitvoering van milieu- en reinigingsraken.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
Deelnemende partijen: De aandelen van NV Fryslân Miljeu zijn in handen van 17 Friese gemeenten en 2 Groningse gemeenten.
Bestuurlijk belang: AVA
Financieel belang: Aandeelhouder (dividend over 2021 € 45.494)

Met ingang van 2014 is de gemeente Ameland aandeelhouder van Fryslân Miljeu, met 3.246 aandelen serie B in het kapitaal van de vennootschap, met een nominaal bedrag van € 4,54. De uitgifteprijs bedroeg tien euro en vierenvijftig eurocent (€ 34.050,54).

Financiële gegevens:

	31-12-2021	31-12-2020
Eigen vermogen	11.485.000	9.426.000
Vreemd vermogen	25.342.000	20.976.000
Financieel resultaat	2.834.000	1.348.000

Risico's:
Beperkt tot aandeelhouderskapitaal.

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Kabeltelevisie Noord Oost

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: Dokkum

Doelstelling:
Noordoost Friesland voorzien van televisie, breedband internet en telefonie.
De N.V. bestaat uit: Kabelnet Noord B.V. (infrastructuur), Kabel Noord B.V. (ongerichte diensten) en Kabelservice Noord B.V. (gerichte diensten). Vanuit de N.V. worden de infrastructuren ongerichte dienstenactiviteiten uitgeoefend, de zogenaamde nutsvoorzieningen.

Programma: 8. Dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen: Noardeast-Fryslân, Ameland, Schiermonnikoog.
Bestuurlijk belang: RvC en AVA
Financieel belang: Aandeelhouder

Financiële gegevens:

	31-12-2021	31-12-2020
Eigen vermogen	13.243.941	12.046.269
Vreemd vermogen	36.115.362	30.180.269
Financieel resultaat	1.197.675	601.810

Risico's:
Beperkt tot aandeelhouderskapitaal, aandelen op de balans niet gewaardeerd.

Ontwikkelingen:
Door grootschalige investeringen in het glasvezelnetwerk wordt er geen dividend uitgekeerd. De bedragen worden toegevoegd aan de reserve om investeringen mogelijk te maken.

Besloten Vennootschappen

Zonnepark Ameland B.V.

Rechtsvorm: Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats: Ameland

Doelstelling:
Het bevorderen, verbreden en verdiepen van het gebruik-, de toepassing-, de productie-, de levering- en de verdere ontwikkeling van duurzame energie en duurzame mobiliteit en derhalve ook het bevorderen van de transitie naar het gebruik en de toepassing van duurzame energie, de bevordering van het doelmatige energieverbruik en mitsdien het beperken van dit energieverbruik en aldus besparen van energie.

Programma: 6. Duurzaamheid
Deelnemende partijen: Gemeente Ameland, Amelander Energie Coöperatie U.A. en Eneco Solar B.V.
Bestuurlijk belang: AVA
Financieel belang: Aandeelhouder voor 33%

Financiële gegevens:

	31-12-2021	31-12-2020
Eigen vermogen	1.107.976	1.020.219
Vreemd vermogen	2.670.980	2.962.032
Financieel resultaat	87.757	-50.690

Risico's:
Beperkt tot aandeelhouderskapitaal.

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Energiepark Ballumerbocht.

Rechtsvorm: Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats: Ameland

Doelstelling:
Het bevorderen, verbreden en verdiepen van het gebruik-, de toepassing-, de productie-, de levering- en de verdere ontwikkeling van duurzame energie en duurzame mobiliteit en derhalve ook het bevorderen van de transitie naar het gebruik en de toepassing van duurzame energie, de bevordering van het doelmatige energieverbruik en mitsdien het beperken van dit energieverbruik en aldus besparen van energie.

Programma: 6. Duurzaamheid
Deelnemende partijen: Gemeente Ameland, Amelander Energie Coöperatie U.A. en Wetterskip Fryslân Deelnemingen B.V.
Bestuurlijk belang: AVA
Financieel belang: Aandeelhouder voor 33%

Financiële gegevens:

	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen	n.b.	0
Vreemd vermogen	n.b.	0
Financieel resultaat	n.b.	0

Risico's:
Beperkt tot aandeelhouderskapitaal.

Ontwikkelingen:
Energiepark Ballumerbocht B.V. is eind oktober 2022 opgericht.

2.2.9. Rechtmatigheid

Algemeen

Met ingang van 1 januari 2004 is voor gemeenten (en provincies) een wijziging opgetreden in de accountantscontrole. Het per die datum in werking getreden Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) schrijft naast het getrouwheidsoordeel ook een oordeel voor over de rechtmatigheid van inkomsten en uitgaven. De wetgever beoogt hiermee een versterking van de controlerende taak van de raad.

Op 20 december 2021 heeft de gemeenteraad het “Controleprotocol 2021 – 2024” vastgesteld. Hierin zijn de door de externe accountant (IPA-ACON) te hanteren ‘toleranties’ aangegeven voor de jaarrekeningcontrole. Deze toleranties bepalen de mate van nauwkeurigheid die de accountant moet toepassen bij de uit te voeren controlewerkzaamheden. De raad heeft de toleranties vastgesteld conform de minimumeisen van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). Bovendien heeft de raad het “Normenkader 2021” vastgesteld, het overzicht met de relevante interne en externe wet- en regelgeving die getoetst wordt in het kader van de rechtmatigheid.

Over het jaar 2022 dient de externe accountant een oordeel te geven over de aspecten ‘getrouwheid’ en ‘rechtmatigheid’ van de jaarrekening. Dit oordeel is gebaseerd op de in de organisatie toegepaste systemen van administratieve organisatie en de toetsing van de werking van deze systemen via interne beheersingshandelingen (AO en IB).
Het college is verantwoordelijk voor deze AO en IB, want op grond van het gestelde in de Financiële verordening van de gemeente Ameland draagt het college in algemene zin zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen, dit alles ten behoeve van het getrouwe beeld en de rechtmatigheid van de jaarrekening.

Tot voorgaande jaren werden deze interne toetsingswerkzaamheden, via zogenaamde verbijzonderde interne controles, weliswaar planmatig en gestructureerd uitgevoerd, maar zonder vastlegging in een plan. In oktober 2021 heeft het college een intern controleplan vastgesteld, als basis voor de uit te voeren interne controlewerkzaamheden.

Bij rechtmatigheid gaat het om de volgende 9 rechtmatigheidscriteria:

1. Calculatiecriterium: zijn de bedragen juist berekend en vastgesteld?
2. Valuteringscriterium: is het tijdstip van betaling en de verantwoording juist?
3. Adresseringscriterium: heeft de juiste rechthebbende geld ontvangen?
4. Volledigheidscriterium: zijn alle opbrengsten ook volledig verantwoord?

5. Aanvaardbaarheidscriterium: past de betaling in het kader van de activiteiten van de gemeente en is er in relatie tot de kosten een aanvaardbare tegenprestatie overeengekomen?
6. Leveringscriterium: is de overeengekomen tegenprestatie (levering) juist ontvangen?
7. Begrotingscriterium: passen de financiële beheershandelingen binnen het kader van de geautoriseerde begroting?
8. Voorwaardencriterium: zijn de voorwaarden die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen nageleefd?
9. M&O-criterium (misbruik en oneigenlijk gebruik: zijn de door derden verstrekte gegevens op juistheid en volledigheid getoetst?

De criteria 1 tot en met 6 bestaan al langer en worden afgedekt door de bestaande accountantscontrole (getrouwheidsoordeel).

De criteria 7 tot en met 9 worden expliciet getoetst in het kader van de rechtmatigheidscontrole.

Conclusies Jaarrekening 2022, onderdeel getrouwheid

Het college is van mening dat de interne processen zodanig zijn gestructureerd, dat uitkomsten hiervan en de bijbehorende financiële vastlegging in jaarrekening 2022 aan de getrouwheidscriteria (1 tot en met 6) voldoen.

Via de goedkeurende accountantsverklaring bij deze jaarrekening wordt deze mening bevestigd.

Conclusies Jaarrekening 2022, onderdeel rechtmatigheid

In samenwerking met IPA-ACON is over het jaar 2022 de (financiële) rechtmatigheid van de gemeentelijke processen getoetst. Geldende regelgeving is geïnventariseerd en er is getoetst in hoeverre rechtmatig is gehandeld.

Uit dit onderzoek komt naar voren dat er een goedkeurend oordeel mogelijk is betreffende de rechtmatigheid van de jaarrekening.

Een specifieke opmerking betreft de begrotingsrechtmatigheid.
Zoals aangegeven in de Financiële verordening 2020 van gemeente Ameland (artikel 5) autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de baten en lasten per activiteitengroep, evenals de in de begroting opgenomen nieuwe investeringen. Bij dreigende overschrijdingen kan het college de raad voorstellen om de begroting op onderdelen bij te stellen.

In de jaarrekening 2022 is alleen voor de volgende activiteitengroepen sprake van zeer minimale begrotingsoverschrijdingen:

Activiteitengroepen	Begroting 2022 na wijz.	Jaarrekening 2022	Verschil
Bestuur	-1.296.397	-1.297.713	-1.316
Sociaal domein: Jeugdhulp	-544.066	-546.707	-2.641
Totaal	**-1.840.463**	**-1.844.420**	**-3.957**

Ter toelichting hierop geldt het volgende.

Bestuur

Qua hoogte betreft dit een verwaarloosbare overschrijding. Onder meer de pas bij het opstellen van de jaarrekening blijkende extra toevoeging aan het fonds politieke ambtsdragers is al oorzaak van zo'n niet voorzienbare overschrijding.

Sociaal domein: Jeugdhulp

Zoals ook al is aangegeven bij punt 3.3.3, Toelichting op de programmarekening, zijn onder meer enkele specifieke kostensoorten die via de centrumgemeente Leeuwarden worden afgerekend (zoals kosten gecertificeerde instellingen, crisishulp, jeugdhulp hoogspecialistisch) iets hoger dan begroot. Omdat dit kosten zijn die passen binnen het bestaande beleid, maar niet tijdig konden worden gesignaleerd, is hier geen sprake van een ongeautoriseerde begrotingsoverschrijding.

Resumerend is er geen sprake van niet geautoriseerde begrotingsoverschrijdingen.

In de jaarrekening 2022 is daarnaast voor de volgende investeringen sprake van niet geautoriseerde begrotingsoverschrijdingen:

Investeringen	(Rest)krediet	Jaarrekening 2022	Verschil
Hekken tennisbaan	15.000	20.209	-5.209
Top-air beluchter sportvelden	14.500	16.680	-2.180
Totaal	**29.500**	**36.889**	**-7.389**

Ter toelichting hierop geldt het volgende.

Hekken tennisbaan

De kosten van afvoer oud materiaal (ruim € 2.700) en de wat hoger dan begrote prijs voor de nieuwe hekken leiden tot deze overschrijding.

Top-air beluchter

Ook hier blijkt de aanschafprijs hoger dan begroot, waardoor er sprake is van een kleine overschrijding is van het beschikbare krediet.

Met het vaststellen van de jaarrekening kan de raad achteraf besluiten de hiervoor genoemde overschrijdingen goed te keuren, waarmee alsnog aan het begrotingscriterium wordt voldaan. Gelet op aard en hoogte van de diverse overschrijdingen, stellen wij voor om aldus te besluiten.

3.0. Jaarrekening

3.1 Balans

Activa

Activa	31-12-2021	31-12-2022
Vaste activa	**40.378.001**	**43.304.539**
Immateriële vaste activa	**649.087**	**957.020**
Automatisering	0	0
Voorbereidingskosten projecten	649.087	957.020
Materiele vaste activa	**38.744.024**	**41.415.359**
Met economische nut	25.457.890	28.759.838
Met economische nut; waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	4.312.503	4.032.262
Met maatschappelijk nut	8.973.631	8.623.263
Financiële vaste activa	**984.890**	**932.161**
Deelnemingen	578.507	578.507
Hypothecaire geldleningen	406.383	353.653
Vlottende activa	**7.438.204**	**9.229.373**
Voorraden	**1.191.433**	**410.722**
Gronden in exploitatie	1.153.833	377.234
Overige	37.599	33.488
Uitzettingen korter dan een jaar	**1.521.063**	**2.007.097**
Openbare lichamen	1.153.823	1.367.671
Overige vorderingen	367.240	639.426
Overlopende activa	**4.459.178**	**4.630.542**
Nog te ontvangen van of vooruitbetaald aan overheidslichamen	246.484	54.518
Overige nog te ontvangen bedragen	4.192.393	4.527.382
Overige vooruitbetaalde bedragen	20.300	48.643
Liquide middelen	**266.531**	**2.181.011**
Bank Nederlandse Gemeenten	-395.871	-254.915
Liquide middelen SVn	430.000	820.000
Overige banksaldi	232.402	1.615.926
Totaal activa	**47.816.205**	**52.533.912**

Passiva

Passiva	31-12-2021	31-12-2022
Vaste passiva	**43.950.266**	**48.888.254**
Eigen vermogen	**20.668.498**	**21.525.058**
Algemene reserve	2.500.000	2.500.000
Rekeningsaldo (te bestemmen)	2.199.504	1.849.223
Bestemmingsreserves	15.968.994	17.175.835
Voorzieningen	**1.459.435**	**1.982.196**
Vaste schulden	**21.822.333**	**25.381.000**
Langlopende leningen	21.822.333	25.381.000
Vlottende passiva	**3.865.939**	**3.645.658**
Schulden korter dan een jaar	**2.435.319**	**2.240.557**
Kasgeldleningen	0	0
Overige schulden	2.435.319	2.240.557
Overige overlopende passiva	**1.430.620**	**1.405.101**
Nog te betalen aan of vooruit ontvangen van overheidslichamen	963.687	933.411
Overige vooruit ontvangen	1.865	4.865
Overige nog te betalen	465.068	466.825
Totaal passiva	**47.816.205**	**52.533.912**

Voor een toelichting op de balans wordt verwezen naar paragraaf 3.3.2.

3.2. Overzicht van baten en lasten 2022

Totaal programma's			
Programma	Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
202201 Bestuur			
Lasten	1.871.636	1.510.797	1.544.371
Baten	64.400	214.400	246.658
Saldo	-1.807.236	-1.296.397	-1.297.713
202202 Sociaal domein			
Lasten	6.890.910	3.920.105	3.948.124
Baten	274.100	336.700	534.538
Saldo	-6.616.810	-3.583.405	-3.413.586
202203 Onderwijs			
Lasten	3.517.252	3.534.202	4.217.991
Baten	3.007.672	3.012.672	3.731.358
Saldo	-509.580	-521.530	-486.633
202204 Fysieke leefomgeving			
Lasten	8.723.604	9.822.010	11.088.269
Baten	274.200	380.200	2.267.355
Saldo	-8.449.404	-9.441.810	-8.820.913
202205 Toerisme en recreatie			
Lasten	832.296	909.381	829.326
Baten	12.000	22.500	33.820
Saldo	-820.296	-886.881	-795.506
202206 Duurzame ontwikkeling			
Lasten	361.730	361.730	508.839
Baten	5.000	45.000	263.426
Saldo	-356.730	-316.730	-245.413
202207 Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland			
Lasten	2.771.571	2.563.798	2.409.643
Baten	1.891.456	1.855.720	2.062.955
Saldo	-880.114	-708.077	-346.688
Subtotaal programma's 1 tot en met 7	**-19.440.170**	**-16.754.830**	**-15.406.453**

	Begroting 2022	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2022
Overhead			
Lasten	3.939.965	4.140.435	4.199.237
Baten	9.300	22.300	47.401
Saldo	**-3.930.665**	**-4.118.135**	**-4.151.836**
Subtotaal overhead	**-3.930.665**	**-4.118.135**	**-4.151.836**
Dekkingsmiddelen			
Lasten	204.052	194.568	202.604
Baten	17.529.318	19.381.833	20.187.018
Saldo	**17.325.266**	**19.187.265**	**19.984.414**
Subtotaal dekkingsmiddelen	**17.325.266**	**19.187.265**	**19.984.414**
Resultaat voor bestemming	**-6.045.569**	**-1.685.701**	**426.124**
Stortingen in reserves -/-	655.607	646.607	2.648.873
Onttrekkingen aan reserves +/+	6.704.115	2.925.152	4.071.972
Resultaat na bestemming	**2.939**	**592.844**	**1.849.223**

3.3. Toelichtingen balans en programmarekening

3.3.1 Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling

Presentatie

- De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn opgenomen.

Balans

Algemeen

- Voor zover niet anders vermeld zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vaste activa

- Artikel 35 BBV onderscheidt investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Op grond van artikel 59 BBV worden alle investeringen geactiveerd.
- De immateriële activa bestaan uit geactiveerde voorbereidingskosten van projecten. Bij realisatie van de betreffende projecten, dan wel beëindiging hiervan worden deze kosten onderdeel van de investering, dan wel als eenmalige kosten afgeboekt ten laste van de exploitatie.
- De materiële activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs of aanschafprijs, verminderd met afschrijvingen, eventuele investeringsbijdragen en eventuele beschikkingen over reserves. Afschrijving vindt lineair plaats, op basis van verwachte economische levensduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op gronden wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.
- Een subsidiebijdrage aan de Stichting Amelander Musea voor de nieuwbouw van twee musea, is onder de materiële activa opgenomen als “bijdrage aan activa in eigendom derden”. De bijdrage wordt in 40 jaar afgeschreven, hetgeen vooral is bepaald door de bijzondere eigendomssituatie van de twee gebouwen.
- De financiële activa betreffen kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen of gemeenschappelijke regelingen en verstrekte langlopende geldleningen. De waardering vindt plaats op basis van verkrijgingprijs (deelnemingen), respectievelijk nominale waarde.

Voorraden en onderhanden werk

- Voorraden grond (nog niet afgewikkelde bouwterreinen) en overig onderhanden werk worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, vermeerderd met toe te rekenen kosten en verminderd met verwachte opbrengsten wegens verkopen, dan wel de lagere marktwaarde. Een uitgebreide specificatie van de voorraden grond is weergegeven in paragraaf 2.2.4 Grondbeleid.
- De overige voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs.

Overlopende activa

- Onder deze post is de vordering opgenomen op particulieren inzake de aanleg van de Duinlandseweg in Buren. Deze post is gewaardeerd op verkrijgingprijs, vermeerderd met vervaardigingkosten en andere toe te rekenen kosten, en verminderd met bijdragen van derden.

Algemene reserve

- De Algemene reserve wordt aangemerkt als vrij besteedbaar, maar wordt beschouwd als ‘buffer’ voor grote financiële tegenvallers. Op grond van de vastgestelde Nota reserves en voorzieningen 2021 bedraagt de hoogte van deze reserve € 2,5 miljoen.

Bestemmingsreserves

- Bestemmingsreserves bestaan uit door de raad voor een specifiek doel bestemde middelen, of fondsen op grond van regelgeving.
- Aan de onderhoudsfondsen voor wegen en gebouwen liggen onderhoudsplannen ten grondslag. Jaarlijks wordt een vast bedrag gedoteerd; de werkelijke kosten in het boekjaar komen ten laste van dit fonds.
- De hoogte van het fonds 'Politieke ambtsdragers' wordt jaarlijks herrekend, op basis van actuariële berekeningen. Uitgaande van de noodzakelijke stand per einde boekjaar vindt de jaarlijkse dotatie plaats. De werkelijke uitgaven in het boekjaar komen ten laste van dit fonds.
- De Reserves OBO en BWS betreffen specifieke middelen die in het kader van het basis- en voortgezet onderwijs beschikbaar zijn.
- De ‘Reserve Programma de Wadden’ betreft gelabelde middelen voor cofinanciering van programmakosten.
- De reserves ‘Nieuwbouw De Stelp’ en Nieuwbouw GWA’ zijn bedoeld ter dekking van onrendabele delen van de bouwkosten van deze projecten.
- De Reserve projecten geldt als vrij besteedbaar; het jaarlijkse exploitatiesaldo wordt normaliter verrekend met deze reserve.

Voorzieningen

- De voorziening Onderhoud diversen riolering was tot en met 2022 bedoeld voor zowel dagelijkse als bijzondere onderhoudswerkzaamheden. Aan dit fonds is jaarlijks een vast bedrag gedoteerd; er ligt geen onderhoudsplan aan ten grondslag. De werkelijke kosten in het boekjaar zijn ten laste gekomen van deze voorziening. Per eind 2022 is deze voorziening opgeheven, zoals ook vermeld in paragraaf 2.2.5 Onderhoud Kapitaalgoederen.
- De Egalisatievoorziening riolering is bedoeld om jaarlijkse baten uit rioolheffingen en lasten van riolering te egaliseren.
- De Voorziening verliezen grondexploitaties is een verplichte voorziening ter compensatie van negatieve boekwaarden van een aantal grondexploitaties.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

- Per balansdatum zijn er geen leningen van derden meer waarvoor gemeente Ameland garant staat.

Exploitatierekening

Algemeen

- Baten en lasten worden toegerekend aan de perioden waarop ze betrekking hebben. Lasten/verliezen worden verantwoord wanneer deze bekend of voorzienbaar zijn, baten/winsten worden verantwoord indien deze zijn gerealiseerd.
- Activering van uitgaven vindt in het algemeen plaats wanneer sprake is van een zeker nut voor de organisatie, gedurende meerdere jaren en wanneer het gaat om investeringen vanaf een bedrag van € 5.000. Is hiervan geen sprake, dan vindt verantwoording plaats ten laste van het begrotingsjaar.

Rentekosten

- De werkelijke rentekosten zijn opgenomen onder activiteitennummer 600.599, onder het taakveld Treasury; de verdeling over de diverse programma's (*activiteiten*) vindt plaats op basis van een gecalculeerd rente(omslag)percentage van 1,5%.
- Over de fondsen van het onderdeel Woningbedrijf (Algemene bedrijfsreserve) wordt een rentevergoeding berekend van 1%; deze vergoeding komt ten gunste van de exploitatie van het Woningbedrijf. Vanaf 2023 wordt geen rente meer vergoed.

Rentebaten

- Over de verstrekte hypothecaire geldleningen aan ambtenaren worden de contractueel bepaalde jaarlijkse rentebedragen ontvangen.

Afschrijvingen

- Activa worden lineair afgeschreven, in een aantal jaren overeenkomend met de economische levensduur, dan wel gebruiksduur van het actief.

- Afschrijving vindt voor het eerst plaats in het jaar van aanschaf c.q. realisatie van een actief. Voor de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de tabel op de volgende pagina.

Afschrijvingstermijnen gemeente Ameland		
Soort actief	**Termijn in jaren**	**Eventuele restwaarde**
Gebouwen		
Woningen	50	36.000
Vuurtoren	50	
Gebouwen traditioneel gebouwd	40	
Gebouwen niet-traditioneel gebouw	20-25	
Installaties en apparatuur		
Afhankelijk van levensduur	8 - 20	
Automatiseringsapparatuur	4	
Bekabeling e.d.	10	
Inrichting		
Meubilair	15	
Keukeninrichting	10	
Vloerbedekking	10	
Materiaal / Materieel		
Investering < € 100.000	5 - 15	
Investering ≥ € 100.000	5 - 15	10%
Weg- en waterbouwkundige werken		
Rioolstelsel	50	
Tuinaanleg, sportvelden, enz.	25	
Kunstwerken	25	
Wegen, fietspaden e.d. (eerste aanleg)	25	
Betonnen wegen, fietspaden e.d. (idem)	30	
reconstructies wegen, fietspaden e.d.	20	
Plankosten	planperiode	

Subsidies

- Subsidies zijn gebaseerd op een subsidieverordening, eventueel aangevuld met specifieke uitvoeringsregelingen. Het subsidieplafond voor de uit te keren subsidies is vastgelegd in de begroting.
  In sommige specifieke gevallen is er geen sprake van een verordening of regeling. De hoogte van het subsidiebedrag wordt in dat geval eveneens bepaald door het in de begroting opgenomen bedrag. Op de volgende pagina zijn de uitgegeven subsidies voor 2022 weergegeven.

Subsidieplafonds		
Regeling	**Begroting 2022**	**Rekening 2022**
Stads- en dorpsvernieuwing	25.000	5.945
Bibliotheekvoorziening	135.700	139.825
Buurt- en clubhuizen	8.930	3.500
Museaal werk en cultuur erfgoed	278.836	248.836
Welzijnswerk	268.928	266.928
Ontwikkelingshulp	5.500	5.804
Sportevenementen	14.000	11.855
Culturele evenementen	33.500	32.971
Amateuristische kunstbeoefening	11.000	5.085
Muziekonderwijs	15.500	15.500
Sportclubs	6.800	6.669
Dorpsbelangen	4.000	4.000
Toeristische jeugdgroepen	50.000	58.853
Fracties lokale democratie	1.500	1.610
Passantenhaven	40.000	41.711
Waddencampus	35.000	35.000
Cofinanciering Streekagenda	45.000	27.059
VVV	200.000	200.000
Landschap- en natuurbescherming	500	500
Onderwijsbegeleiding	45.000	38.103
Stelp	8.400	8.400
Peuterspeelzalen	106.360	80.441
Algemeen maatschappelijk werk	66.100	68.766
Vorming- en ontwikkelingswerk	500	250
	1.406.054	**1.307.611**

3.3.2 Toelichting balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De onderstaande tabel geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa:

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Boekwaarde 31 december
Voorbereiding De Stelp	625.793	290.565	916.359
Voorbereidingskosten woonstudio's / flexwoningen	23.294	17.368	40.662
	649.087	**307.933**	**957.021**

Ultimo 2022 bedraagt de boekwaarde van de immateriële activa € 957.021.

In 2022 zijn voorbereidingskosten gemaakt voor de plannen van De Stelp en woonstudio's / flexwoningen. Voor de hier genoemde posten zijn kredieten beschikbaar gesteld van respectievelijk € 1.155.000 en € 50.000. Bij de uitvoering van deze projecten worden de voorbereidingskosten onderdeel van de investering en vervolgens geactiveerd (rendabel deel investering), dan wel als eenmalige kosten (onrendabel deel) ten laste van de exploitatie gebracht in het jaar van realisatie. Wanneer vast staat dat een project niet wordt uitgevoerd, worden de kosten eveneens ten laste van de exploitatie gebracht in het betreffende jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in drie verschillende categorieën:

- Investeringen met economisch nut;
- Investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven;
- Investeringen met een maatschappelijk nut.

De onderstaande tabel geeft het overzicht van de materiële vaste activa:

Materiële vaste activa	2021	2022
Met economisch nut	25.387.894	28.759.838
Met economisch nut; waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	4.312.504	4.032.262
Met maatschappelijk nut	9.043.622	8.623.253
	38.744.022	**41.415.353**

Hierna zijn de verschillende categorieën nader gespecificeerd.

Investeringen met economisch nut

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Materiële vaste activa met economisch nut	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Afschrijvingen	Boekwaarde 31 december
Gronden en terreinen	2.510.236	81.756	0	2.591.992
(Bedrijfs-)gebouwen	6.134.548	-591.828	-320.394	5.222.326
Woonruimten	11.308.194	4.082.611	-112.206	15.278.599
Grond-, weg en waterbouw	3.116.300	133.979	-182.239	3.068.040
Materieel/materiaal	796.508	71.579	-196.399	671.688
Machines, apparaten en installaties	842.586	561.410	-126.861	1.277.135
Overige materiele vaste activa	679.522	63.861	-93.328	650.055
Boekwaarde per 31 december	**25.387.894**	**4.403.368**	**-1.031.426**	**28.759.840**

De in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Een gedetailleerd overzicht van de activastaat is opgenomen in de bijlagen bij deze jaarrekening.

Investeringen economisch nut	Krediet	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk totaal
Gronden en terreinen Katteplas	30.000	0	28.656	28.656
Gronden en terreinen Kronkel	185.000	149.395	53.100	202.494
Bouwkosten fase 2 woningbouw	5.700.000	1.200.344	2.383.167	3.583.511
Idem, overdacht aan GWA		0	-3.583.511	-3.583.511
Woningbedrijf, huurwoningen 2e fase bouw		0	4.082.611	4.082.611
Herinrichting jachthaven	1.625.000	1.449.437	113.770	1.563.207
Inventaris sporthallen	105.000	91.848	9.073	100.921
Installaties gemeentehuis	570.000	40.649	529.682	570.331
Nissan	47.628	0	47.628	47.628
Aanhangwagen Titan	10.000	0	9.582	9.582
Elektrische transporter vliegveld	14.369	0	14.369	14.369
Weegcellen weegbrug	7.750	0	5.973	5.973
Slangenwagen sportvelden	10.000	0	9.075	9.075
Verduurzaming ambtswoning	575.000	0	532.547	532.547
Renovatie kapschuur	65.000	0	8.219	8.219
Vervanging zoutloods	78.000	0	72.804	72.804
Vervanging hekken tennisbaan	15.000	0	20.209	20.209
Top-air beluchter	14.500	0	16.680	16.680
Verkoop voormalige schuur SW			-5.054	-5.054
Investeringen OPO			32.249	32.249
Investeringen BWS			22.539	22.539
			4.403.368	

- Gronden en terreinen Katteplas betreft de aankoop en bijkomende kosten.
- Na aankoop van de Kronkel zijn vervolgkosten gemaakt, zoals sloop, terreinaanpassing en bodemsanering. Omdat van Wetterskip Fryslan nog een bijdrage wordt ontvangen in de saneringskosten, wordt dit project in 2023 binnen het krediet afgerond.
- De tweede fase woningbouw is in 2022 afgerond. De totaal gemaakte kosten zijn administratief overgeboekt naar het Woningbedrijf, respectievelijk ten laste gebracht van de Reserves nieuwbouw GWA en projecten (onrendabel deel).

- De herinrichting van de jachthaven is afgerond in 2022.
- De investering in de inventaris in de sporthallen is in 2022 afgerond.
- In 2022 is geïnvesteerd in installaties voor het verduurzamen van het gemeentehuis.
- De verduurzaming van de ambtswoning is gestart in 2022; afronding vindt plaats in 2023.
- De zoutloods in de Ballumerbocht is vervangen in 2022.
- Er is een start gemaakt met de renovatie van de kapschuur in de Ballumerbocht.
- In de categorie materiaal/materieel heeft een aantal investeringen plaatsgevonden.
- De desinvestering betreft het afboeken van de boekwaarde van de voormalige loods van de sociale werkvoorziening aan de Achterdijken in verband met verkoop.
- Zowel binnen openbaar primair onderwijs als in het voortgezet onderwijs zijn enkele investeringen gedaan in 2022 (rekenmateriaal, laptops, iPads, meubilair).

Investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is als volgt:

Materiële vast activa met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Afschrijvingen	Boekwaarde 31 december
Grond-, weg en waterbouw	3.370.739	0	0	3.370.739
Overige materiele vaste activa	941.764	22.147	-302.389	661.522
Boekwaarde per 31 december	**4.312.503**	**22.147**	**-302.389**	**4.032.261**

De in het boekjaar gedane investering staat in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Een gedetailleerd overzicht van de activastaat is opgenomen in de bijlagen bij deze jaarrekening.

Investeringen economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	Krediet	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk totaal
Ondergrondse containers vakantieonderkomens	1.037.830	809.984	22.147	832.131
			22.147	

- Het geïnvesteerde bedrag heeft betrekking op de overname van ondergrondse containers van Qurios.

Investeringen met een maatschappelijk nut

De specificatie en het verloop van de investeringen met maatschappelijk nut is als volgt:

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Afschrijvingen	Boekwaarde 31 december
Grond-, weg en waterbouw	7.231.725	70.496	-442.685	6.859.536
Bijdrage activa van derden	1.560.549	0	-57.798	1.502.751
Overige materiele vaste activa	251.348	54.860	-45.241	260.967
Boekwaarde per 31 december	**9.043.622**	**125.356**	**-545.724**	**8.623.254**

De in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Een gedetailleerd overzicht van de activastaat is opgenomen in de bijlagen bij deze jaarrekening.

Investeringen maatschappelijk nut	Krediet	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk totaal
Fietspad Hagedoornveld	432.500	412.222	5.749	417.971
Parkeerterrein Westerlaan Hollum	150.000	7.705	64.747	72.452
MAX mobielen (2)			25.260	25.260
Walbeschoeiing (hokje met steiger) zuidplas De Vleijen	29.600		29.600	29.600
			125.355	

- De investering Hagendoornveld betreft rijstroken voor de wildroosters (t.b.v. toegankelijkheid rolstoelen e.d.) en kosten voor zandaanvulling randen.
- In 2022 heeft een reconstructie van de toegangsweg naar het parkeerterrein aan de Westerlaan in Hollum plaatsgevonden.
- Er zijn in 2022 twee MAX mobielen aangeschaft (vervanging van gehuurde variant).
- In recreatiegebied De Vleijen is de walbeschoeiing vernieuwd.

Financiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa:

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Boekwaarde 31 december
Deelneming(en)	578.507	0	578.507
Hypothecaire geldleningen	406.382	-52.729	353.653
Totaal	**984.889**	**-52.729**	**932.160**

- Deelnemingen betreffen aandelen in bijvoorbeeld Zonnepark Ameland BV, werkkapitaal Volkskredietbank, BNG, Afvalsturing Friesland, Fryslân Miljeu en Stedin.
- De post Hypothecaire geldleningen betreft leningen aan personeel, waar op grond van de huidige regelgeving alleen nog op kan worden afgelost. In 2022 hebben enkele extra aflossingen plaatsgevonden.

Vlottende activa

Voorraden

Het onderstaande overzicht geeft de voorraden weer per balansdatum:

Voorraden en onderhanden werk	2021	2022
Bouwgronden in exploitatie	1.153.833	377.234
Voorraad brandstof vliegveld	36.362	31.744
Wagenborg kaarten voor overtochten	1.237	1.744
Boekwaarde per 31 december	**1.191.432**	**410.722**

De onderstaande tabel geeft de specificatie en het verloop van de bouwgronden in exploitatie weer:

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 1 januari	Kosten en aankopen	Opbrengsten en verkopen	Boekwaarde 31 december
Binnendieken, Nes	73.074	3.881	0	76.955
Foppedunenweg, Buren	0	134.324	0	134.324
Kwekerij, Nes	15.989	888	0	16.877
Miedenweg, Nes	37.840	115.624	153.464	0
Paasduinweg, Buren	262.457	94.562	357.019	0
Smitteweg, Ballum	160.170	223.466	234.558	149.078
Trapweg, Hollum	604.302	718.704	1.323.006	0
Totaal	**1.153.832**	**1.291.449**	**2.068.047**	**377.235**

De kosten en aankopen bestaan uit kosten bouwrijp maken en dergelijke, rentetoerekening, verwerking van de voorziene bedragen voor toekomstige verliezen en verwerking van in 2022 gerealiseerde winsten of verliezen. De opbrengsten en verkopen betreffen verkoop aan derden, dan wel overdracht aan het Gemeentelijk Woningbedrijf in verband met de bouw van sociale huurwoningen.

Omdat de verwerking van voorziene verliezen heeft plaatsgevonden, is er voor de complexen Miedenweg in Nes, Paasduinweg in Buren en Trapweg in Hollum sprake van een negatieve boekwaarde. Deze waarden worden in komende jaren gecompenseerd met nog te realiseren opbrengsten. Omdat op grond van verslaggevingsvoorschriften geen negatieve waarde voor bouwgrond in exploitatie mag worden gepresenteerd, zijn deze complexen weer ‘opgewaardeerd’ naar nul. Tegenover deze opwaardering is in de balans een voorziening opgenomen van € 412.514 (Voorziening verliezen grondexploitaties).

Een gedetailleerd overzicht van het verloop van grondexploitaties is opgenomen in paragraaf 2.2.4: *Grondbeleid*.

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Het onderstaande overzicht geeft de specificatie van de uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar weer.

Uitzettingen met looptijd korter dan een jaar	2021	2022
Vorderingen op openbare lichamen	1.153.823	1.367.671
Overige vorderingen	407.550	679.736
Voorziening oninbaarheid overige vorderingen	-40.310	-40.310
Boekwaarde per 31 december	**1.521.063**	**2.007.097**

- De vorderingen op openbare lichamen betreft volledig de nog te ontvangen compensabele btw over 2022.

- De overige vorderingen betreffen openstaande debiteuren. Naar verwachtingen wordt het merendeel van deze vorderingen begin 2023 afgewikkeld.
- De voorziening voor oninbaarheid vorderingen is ten opzichte van vorig jaar onveranderd gebleven. Een diepgaande analyse van mogelijke oninbaarheid ligt hier overigens niet aan ten grondslag.

Overlopende activa

Het onderstaande overzicht geeft de overlopende activa weer.

Overlopende activa	2021	2022
Nog te ontvangen van of vooruitbetaald aan overheidslichamen	246.484	54.518
Overige nog te ontvangen bedragen	4.192.393	4.527.382
Overige vooruitbetaalde bedragen	20.300	48.643
Boekwaarde per 31 december	**4.459.177**	**4.630.543**

De nog te ontvangen bedragen per 2022 zijn in onderstaande tabel gespecificeerd.

Specificatie overlopende activa	Overheids-lichaam	Overige	Totaal
Toeristen- en forensenbelasting		4.062.001	4.062.001
Onroerende zaakbelasting		115.013	115.013
Afvalstoffenheffing		9.435	9.435
Rioolheffing		57.977	57.977
Overige nog te ontvangen	54.518	282.955	337.473
Vooruitbetaalde bedragen		48.643	48.643
Boekwaarde per 31 december	**54.518**	**4.576.024**	**4.630.542**

Liquide middelen

Het onderstaande overzicht geeft de liquide middelen weer per balansdatum.

Liquide middelen	2021	2022
Rabobank	229.395	1.615.926
Postbank	3.007	0
Bank Nederlandse Gemeente	-395.871	-254.915
Liquide middelen SVn	430.000	820.000
Boekwaarde per 31 december	**266.531**	**2.181.011**

Gemeente Ameland heeft in 2022 aan Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) een aanvullend bedrag van € 390.000 beschikbaar gesteld voor het verstrekken van startersleningen.

Passiva

Vaste passiva

Reserves

Het onderstaande overzicht geeft de specificatie en het verloop van de reserves weer.

Reserves	Saldo 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31 december
Algemene reserve	2.500.000	0	0	2.500.000
ABR Woningbedrijf	766.268	0	508.281	257.987
Politieke ambtsdragers	1.586.235	224.000	152.436	1.657.799
Onderhoudsfonds wegen	31.742	354.873	386.616	0
Onderhoudsfonds gebouwen	1.636.309	270.000	93.798	1.812.511
Bestemmingsreserve OPO	357.621	158.701	0	516.322
Bestemmingsreserve BWS	1.006.060	271.735	0	1.277.795
Reserve nieuwbouw De Stelp	3.664.369	0	0	3.664.369
Reserve nieuwbouw GWA	390.426	0	390.426	0
Reserve projecten Waddeneilanden		1.800.000		1.800.000
Reserve projecten	8.729.465		2.540.415	6.189.050
Totaal	**20.668.496**	**3.079.309**	**4.071.972**	**19.675.833**

- De reserves bestaan uit een algemene reserve en bestemmingsreserves.
- De Algemene reserve bedraagt op grond van de Nota reserves en voorzieningen €2.500.000.
- De bestemmingsreserves worden gevormd conform door de raad genomen besluiten, of op grond van geldende regelgeving. Ook de onttrekkingen aan reserves vinden plaats binnen deze context.
- Voor overige toelichting op reserves wordt verwezen naar paragraaf 3.3.1, *Grondslagen waardering en resultaatbepaling*.

Voorzieningen

Het onderstaande overzicht geeft de specificatie en het verloop van de voorzieningen weer.

Voorzieningen	Saldo 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31 december
Voorziening onderhoud riolering	87.753	124.735	212.488	0
Egalisatievoorziening riolering	1.371.682	198.000	0	1.569.682
Voorziening verliezen grondexploitaties	0	412.514	0	412.514
Totaal	**1.459.435**	**735.248**	**212.488**	**1.982.195**

- De ‘Egalisatievoorziening Riolering’ is bedoeld om jaarlijkse baten en lasten te egaliseren. Omdat de ‘Voorziening onderhoud riolering’ eveneens bedoeld is ter egalisatie van kosten (alleen voor onderhoud) heeft deze voorziening geen toegevoegde waarde meer en komt deze per 2022 te vervallen.

- De ‘Voorziening verliezen grondexploitaties’ is (verplicht) opgenomen ter compensatie van de negatieve boekwaarde van een drietal grondexploitaties.

Vaste Schulden

Het onderstaande overzicht geeft de specificatie en het verloop van de vaste schulden weer.

Vaste schulden	Saldo 1 januari	Nieuwe leningen	Aflossingen	Saldo 31 december
Onderhandse leningen banken	21.822.333	5.000.000	1.441.333	25.381.000
Totaal	**21.822.333**	**5.000.000**	**1.441.333**	**25.381.000**

De oorspronkelijke hoofdsom van deze leningen bedraagt € 39.950.000.
De aflossingsverplichting voor 2023 van deze leningen is € 1.541.333.

Vlottende passiva

Schulden met looptijd korter dan een jaar

Het onderstaande overzicht geeft de schulden met een looptijd korter dan een jaar weer.

Schulden met een looptijd korter dan een jaar	2021	2022
Crediteuren	1.667.892	1.604.483
Belastingen en premies	767.427	636.074
Totaal	**2.435.319**	**2.240.557**

- Het merendeel van de crediteuren, belastingschulden en te betalen premies wordt begin 2023 afgewikkeld.

Overlopende passiva

Het onderstaande overzicht geeft de overlopende passiva weer.

Overlopende passiva	2021	2022
Nog te betalen aan of vooruit ontvangen van openbare lichamen	963.687	933.411
Overige vooruit ontvangen	1.865	4.865
Overige nog te betalen	465.068	466.825
Totaal	**1.430.620**	**1.405.101**

- De overlopende passiva betreffen nog te besteden subsidies, diverse verrekeningen TOZO met Bureau Zelfstandigen Friesland en het Rijk, nog te betalen rente, vooruit ontvangen bedragen of nog te betalen bedragen. Afwikkeling vindt naar verwachting grotendeels plaats in 2023.

3.3.3 Toelichting programmarekening

De jaarrekening over 2022 sluit af met positief saldo van **€ 1.849.223** (2021 € 2.199.504).
In vergelijking met een begroot saldo van € 592.844 na de laatste begrotingswijziging van 2022, is er sprake van een voordelig verschil van € 1.256.379.

Saldo begroting en jaarrekening	
Begroting 2022	592.844
Jaarrekening 2022	1.849.223
verschil	**1.256.379**

Dit voordelige verschil wordt veroorzaakt door de volgende incidentele, dan wel structurele verschillen tussen begroting en jaarrekening:

Oorzaken verschillen	
Incidentele verschillen	-76.800
Combinatie structurele en incidentele verschillen	222.600
Structurele verschillen	834.100
Overige, niet geanalyseerde verschillen	276.479
totaal verschil	**1.256.379**

Hierna worden per programma de grotere verschillen aangegeven die ten grondslag liggen aan dit voordelige resultaat. Bovendien wordt (waar mogelijk) aangegeven in hoeverre er sprake is van structurele, dan wel incidentele verschillen. Ook wordt een korte toelichting gegeven op de oorzaken van de verschillen.

Activiteitengroep Bestuur				
	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijz.	Jaarrekening 2022	Verschil
Lasten	1.871.636	1.510.797	1.544.371	-33.574
Baten	64.400	214.400	246.658	32.258
Saldo	**-1.807.236**	**-1.296.397**	**-1.297.713**	**-1.316**

Het voordelige verschil van € 1.316 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel 32.200
Door iets minder toegerekende uren aan deze activiteteitengroep is er sprake van een voordelig verschil. **incidenteel/ structureel**

Kosten communicatiemiddelen raad — Voordeel 24.900
Omdat communicatiemiddelen als iPads, laptops en dergelijke niet meer worden gekocht, maar gehuurd, komen deze kosten nauwelijks meer voor. De kosten van huur worden verantwoord als kosten ICT (die via Leeuwarden in rekening worden gebracht). **structureel**

Afschrijvingen ambtswoning — Voordeel 30.300
In de begroting is uitgegaan van een grootschalige renovatie van de ambtswoning, voor een bedrag van € 575.000. Omdat deze renovatie in 2022 niet is afgerond, wordt er nog niet afgeschreven op deze investering. **incidenteel**

Voormalig politieke ambtsdragers — Nadeel -18.300
Onder meer door indexering van bedragen, zijn de uitkeringen voor pensioenen en wachtgelden aan voormalige ambtsdragers hoger uitgekomen dan begroot. **structureel**

Bijdrage GR De Waddeneilanden — Voordeel 36.300
Tengevolge van vooral een (voordelige) verrekening van compensabele BTW, blijkt de afrekening met GR de Waddeneilanden lager uit te komen dan begroot. **structureel**

Eenmalige bijdrage GR De Waddeneilanden — Nadeel -30.000
Voor aanloopkosten van de GR ten behoeve van Programma De Wadden is een bedrag van € 70.000 geraamd. De werkelijke bijdrage blijkt € 100.000 te zijn. **incidenteel**

Externe deskundigen van De Waddeneilanden — Nadeel -19.300
Op grond van afgesproken dienstverleningsovereenkomsten brengen eilanden voor uitgevoerde werkzaamheden kosten bij elkaar in rekening. Deze kosten zijn structureel hoger dan tot nu toe begroot. **structureel**

Bijdragen derden in gemaakte kosten De hogere opbrengst is een gevolg van diensten die gemeente Ameland levert aan andere waddeneilanden of aan GR de Waddeneilanden als geheel. Op het gebied van ICT wordt al enige jaren structureel formatie ingezet en daarnaast worden diensten verricht op het gebied van onder meer juridische zaken en onderwijs.	Voordeel **structureel**	27.900
Salariskosten (inter)nationale samenwerking Aanvankelijk werd er van uitgegaan dat het project "Coördinatie werelderfgoed" in het jaar 2021 zou zijn afgelopen. Uiteindelijk is de betreffende medewerker het gehele jaar ingezet, met als gevolg een niet begrote toerekening van salariskosten.	Nadeel **incidenteel**	-103.500

Activiteitengroep Algemene voorzieningen				
	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijz.	Jaarrekening 2022	Verschil
Lasten	4.682.051	1.520.350	1.561.695	-41.345
Baten	79.100	96.600	251.129	154.529
Saldo	**-4.602.951**	**-1.423.750**	**-1.310.566**	**113.184**

Het voordelige verschil van € 113.184 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — nadeel -57.000 — **incidenteel/ structureel**

Door meer toegerekende uren aan Algemene voorzieningen is er sprake van een nadelig verschil.

Subsidies Peuterspeelzaalwerk — Voordeel 25.900 — **incidenteel/ structureel**

Op basis van de vastgestelde subsidieregeling Peuteropvang Ameland wordt jaarlijks een bijdrage verstrekt aan Stichting SCW en Wantij. De werkelijk betaalde bedragen blijken aanmerkelijk lager te zijn uitgekomen dan begroot.

Huren noodopvang vluchtelingen — Nadeel -38.200 — **incidenteel**

In 2022 is ruim € 38.200 betaald voor de huur van opvanglocaties vluchtelingen (Oekraïners). Hiervoor was geen bedrag begroot.

Rijksvergoeding noodopvang vluchtelingen — Voordeel 110.300 — **incidenteel**

Ter dekking van de kosten in 2022 is een rijksbijdrage ontvangen van € 110.300. Deze bijdrage is bedoeld om de gemaakte kosten (huren noodopvang, salariskosten, etc.) te dekken.

Dagelijks onderhoud accomodaties sport — Nadeel -35.700 — **incidenteel**

Ten opzichte van de begroting , maar ook voorgaande jaren is er sprake van fors meer kosten. Een groot deel van deze kosten heeft een sterk eenmalig karakter, zoals controle brandmeldinstallaties plus vervangen accu's, controle noodarmaturen en brandblussers plus vervangen accu's, het opstellen van een beheersplan legionella en kosten verlichting sporthal Hollum. Daarnaast en in algemene zin geldt dat dit soort kosten jaarlijks redelijk kunnen fluctueren door toevallige omstandigheden.

Gasverbruik accommodaties sport — Voordeel 63.000 **incidenteel**

Ten gevolge van de gestegen energieprijzen zijn via een begrotingswijziging diverse ramingen in de begroting voor energiekosten verhoogd. Het effect van de prijsstijgingen is nog niet zichtbaar, maar blijkt mogelijk uit afrekeningen in volgende jaren.

Dagelijks onderhoud accomodaties SCW — Nadeel -15.300 **incidenteel**

Onder meer door de kosten van het aanbrengen van led-verlichting in De Toel (ruim € 10.000), is er sprake van een overschrijding van de begrote kosten.

Baten en lasten 'Jeugdbeleid' — Voordeel 40.000 **structureel**

Door een herschikking van begrotingsposten in het sociaal domein, vervallen hier baten en lasten. Vanaf volgende begrotingsjaren wordt de begroting hiervoor aangepast.

Eenmalige baten bibliotheekvoorziening — Voordeel 15.000 **incidenteel**

Betreft een tweetal subsidies, voor laaggeletterdheid en 'vliegwielbudget'. Voor beide onderdelen zijn kosten gemaakt in 2022, ter besteding van deze subsidies.

Externe deskundigen sociaal domein — Voordeel 22.300 **incidenteel**

Voor toekomstbestendig welzijnswerk (onderzoek, planvorming en opzet) is een bedrag van € 40.000 begroot. De werkelijke kosten in 2022 betreffen alleen de begeleidingkosten van Haute Equipe (€ 18.800).

Activiteitengroep Maatschappelijke ondersteuning				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	1.032.892	954.892	964.432	-9.540
Baten	15.000	15.000	50.721	35.721
Saldo	**-1.017.892**	**-939.892**	**-913.711**	**26.181**

Het voordelige verschil van € 26.181 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — nadeel -18.200 **incidenteel/ structureel**

Door meer toegerekende uren aan Maatschappelijke ondersteuning is er sprake van een nadelig verschil.

Kosten jeugdgezondheidszorg — Nadeel -19.800 **structureel**

Kosten die voorheen als 'Jeugdbeleid' of 'Openbare gezondheidszorg' werden geclassificeerd, zijn nu (meer juist) op deze post opgenomen. Als gevolg hiervan ontstaat hier een nadeel, met compenserende voordelen op de andere twee activiteiten.

Pgb Wmo — Nadeel **structureel** -13.100

Deze kostencategorie blijkt vrij fors gestegen ten opzichte van vorige jaren en het begrote bedrag.

Wmo kosten vervoer — Voordeel **structureel** 16.000

Jaarlijks blijken deze kosten lager uit te komen dan begroot, dus dat is aanleiding voor een mogelijke bijstelling van deze raming.

Eenmalige baten huishoudelijke hulp — Voordeel **incidenteel** 28.000

Een betalingsverplichting uit 2020 aan zorgaanbieders blijkt achteraf niet juist, waardoor deze schuld kan vrijvallen.

Kosten opvang en beschermd wonen — Voordeel **incidenteel** 24.400

Afrekeningen over voorgaande jaren in het kader van onder meer beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang via centrumgemeente Leeuwarden leiden in 2022 tot een bate van zo'n € 64.400, waar via een wijziging van de begroting (al) rekening was gehouden met € 40.000.

Kosten openbare gezondheidszorg — Voordeel **structureel** 17.400

Zie de toelichting bij 'jeugdgezondheidszorg'.

Activiteitengroep Jeugdhulp				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	494.066	544.066	546.707	-2.641
Baten	0	0	0	0
Saldo	**-494.066**	**-544.066**	**-546.707**	**-2.641**

Het nadelige verschil van € 2.641 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Individuele voorzieningen jeugd — Nadeel **incidenteel/ structureel** -4.000

De kosten van gecertificeerde instellingen (via Leeuwarden als centrumgemeente), dyslexiebegeleiding, maar ook de inzet van bureau To Solve als voorliggende voorziening, blijken € 43.000 hoger te zijn uitgekomen dan begroot.
De kosten van individuele voorzieningen (maatwerk via zorginstelling) zijn € 39.000 lager dan begroot, dus een voorzichtige conclusie is dat het effect van 'zorg aan de voorkant' leidt tot minder gespecialiseerde zorg voor individuele cliënten.

Activiteitengroep Participatie				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	681.901	900.797	875.291	25.507
Baten	180.000	225.100	232.688	7.588
Saldo	**-501.901**	**-675.697**	**-642.603**	**33.095**

Het voordelige verschil van € 33.095 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel **incidenteel/ structureel** 12.700

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

Kosten verstrekte energiebijdragen — Nadeel **incidenteel** -30.100

Hoewel een bedrag van € 200.000 was begroot voor de uitvoering van deze regeling, blijken de werkelijke kosten toch hoger uit te zijn gekomen.

Gemeentelijk minimabeleid — Voordeel **structureel** 13.600

De bijdragen aan de ziektekostenverzekeraar in het kader van gemeentelijk minimabeleid blijken structureel veel lager uit te komen dan begroot.

Salariskosten sociale werkvoorziening — Voordeel **structureel** 20.800

De salariskosten blijken wat lager te zijn uitgekomen dan begroot. Een laatste begrotingswijziging om de salarissen opwaarts bij te stellen, is blijkbaar iets te hoog ingeschat.

Activiteitengroep Openbaar primair en voortgezet onderwijs				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	3.009.824	3.009.824	3.694.569	-684.744
Baten	2.950.972	2.950.972	3.637.934	686.962
Saldo	**-58.852**	**-58.852**	**-56.634**	**2.218**

Dit betreft de exploitatie van openbaar primair onderwijs en voortgezet onderwijs. Tegenover de extra lasten staan ook extra baten (rijksbijdragen). Verder gelden hier geen bijzonderheden.

Activiteitengroep Lokaal onderwijsbeleid				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	507.428	524.378	523.423	955
Baten	56.700	61.700	93.424	31.724
Saldo	**-450.728**	**-462.678**	**-429.999**	**32.679**

Het voordelige verschil van € 32.679 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Nadeel -19.300 **incidenteel/ structureel**

Door meer toegerekende uren is er sprake van een nadelig verschil.

Rijksbijdrage — Voordeel 30.100 **incidenteel**

Van het rijk is een specifieke uitkering ontvangen om de nadelige gevolgen van corona te kunnen aanpakken. Deze zogenaamde NPO-gelden zijn in 2022 als bate verantwoord, omdat hiervoor in de jaren 2021 en 2022 ook de nodige kosten zijn gemaakt (zoals voor plus-klassen, extra kosten dyslexiebegeleiding en preventieve jeugdzorg).

Activiteitengroep Infrastructuur				
	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijz.	Jaarrekening 2022	Verschil
Lasten	3.849.321	3.997.353	3.780.595	216.758
Baten	88.100	88.100	133.658	45.558
Saldo	**-3.761.221**	**-3.909.253**	**-3.646.937**	**262.316**

Het voordelige verschil van € 262.316 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten buitendienst — Nadeel -14.200
Door iets meer toegerekende uren is er sprake van een nadelig verschil. **incidenteel/ structureel**

Externe deskundigen wegen, straten en pleinen — Voordeel 16.400
Voor het opstellen van een wegenbeheersplan is € 30.000 geraamd. De werkelijke kosten van inspectie en dergelijke in 2022 zijn € 13.600. **incidenteel**

Eenmalige lasten wegen, straten en pleinen — Voordeel 127.500
Voor het project 'Herinrichting Baron Rengersweg' is in 2022 een bedrag van € 127.500 geraamd; uitvoering van dit project heeft in 2022 niet plaatsgevonden. **incidenteel**

Externe deskundigen verkeer en vervoer — Nadeel -23.300
Aan een extern bureau is z'n € 24.100 betaald voor het opstellen van een vervoersvisie. Deze kosten waren hier niet begroot. **incidenteel**

Eenmalige lasten vliegveld — Nadeel -12.900
Voor het onderzoek naar een kwaliteitsimpuls voor het vliegveld is bij Kadernota 2021 een krediet beschikbaar gesteld van € 85.000, waarvan de helft voor 2022. De gemaakte kosten in 2022 voor dit onderzoek en de planvorming zijn ongeveer € 55.400, met als gevolg dit nadelig verschil. **incidenteel**

Afschrijvingen veerdam — Voordeel 27.000
Bij de begroting voor 2022 is abusievelijk uitgegaan van een onjuist bedrag voor afschrijvingen, met als gevolg dit verschil. **incidenteel**

Externe deskundigen veerdam — Nadeel -14.800
Dit betreft de kosten van de lobbyist veerverbindingen; omdat deze kosten hier niet waren geraamd, ontstaat een nadelig verschil. **incidenteel**

Eenmalige lasten exploitatie landerijen/gronden — Voordeel 88.800 — **incidenteel**

Dit betreft het eenmalige nadeel op de bouwkosten van de tweede fase woningbouw. Aanvankelijk werd dit tekort begroot op € 1,22 miljoen. Na realisatie van de woningen, blijkt het tekort uit te komen op ongeveer € 1,13 miljoen. Omdat dit bedrag ten laste wordt gebracht van een tweetal reserves, is het effect op de exploitatie van 2022 neutraal.

Eenmalige lasten exploitatie landerijen/gronden — Voordeel 56.500 — **incidenteel**

Dit betreft de 'onrendabele top' op de bouwkosten van flexwoningen. Omdat dit project nog in de planfase zit, is deze boeking nog niet noodzakelijk geweest.

Toevoeging egalisatievoorziening riolering — Nadeel -15.900 — **incidenteel**

Vooral door wat lagere kosten voor de activiteit riolering, is de toevoeging aan de egalisatievoorziening riolering (saldo baten en lasten) € 15.900 hoger dan begroot.

Activiteitengroep Openbare ruimte				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	1.628.966	1.643.884	1.495.420	148.464
Baten	100	100	136	36
Saldo	**-1.628.866**	**-1.643.784**	**-1.495.284**	**148.500**

Het voordelige verschil van € 148.500 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel 24.400 — **incidenteel/ structureel**

Door iets minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

Toegerekende salariskosten buitendienst — Voordeel 26.500 — **incidenteel/ structureel**

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

Afvoerkosten groen afval — Nadeel -28.400 — **incidenteel**

Dit betreft de kosten van de afvoer van takken en snoeihout naar een loonbedrijf. De beleidslijn om deze afvalstroom te verminderen (tarief op milieustraat voor brengen van dit afval), blijkt nog niet succesvol, gelet op deze overschrijding.

Dagelijks onderhoud openbare ruimte — Nadeel -15.200 — **structureel**

Gezien de bedragen in voorgaande jaren, lijkt er sprake te zijn van structureel hogere kosten dan begroot. Voor toekomstige begrotingen is het dan ook noodzakelijk om deze post bij te stellen.

Externe deskundigen openbare ruimte — Voordeel 13.100 **incidenteel**

Voor het opstellen van een integraal plan De Vleijen is in de begroting een bedrag van € 30.000 opgenomen. Op grond van de in 2022 uitgevoerde werkzaamheden is ongeveer 60% van de begrote kosten in rekenng gebracht; afronding zal plaatsvinden in 2023.

Eenmalige lasten openbare ruimte — Voordeel 81.600 **incidenteel**

Voor de aanpak van parkeren in bermen en op opritten en "Telraam" zijn bedragen begroot van respectievelijk € 75.000 en € 15.000. De werkelijke kosten bedragen ongeveer € 8.400 en betreffen de kosten van bewonersbijeenkomsten en de eerste helft van "Telraam".

Dagelijks onderhoud strandrecreatie — Nadeel -12.100 **incidenteel**

Gelet op de bedragen in voorgaande jaren, lijkt er sprake te zijn van incidenteel hogere kosten dan begroot. Onder meer de werkzaamheden van loonbedrijven aan strandovergangen hebben tot deze begrotingsoverschrijding geleid.

Activiteitengroep Natuur en milieu				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	1.666.020	1.703.188	1.632.814	70.374
Baten	133.000	230.000	224.471	-5.529
Saldo	**-1.533.020**	**-1.473.188**	**-1.408.343**	**64.845**

Het voordelige verschil van € 64.845 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel 19.800 **incidenteel/ structureel**

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

Toegerekende salariskosten buitendienst — Voordeel 33.800 **incidenteel/ structureel**

Door minder toegerekende uren, onder meer aan afvalinzameling, is er sprake van een voordelig verschil.

Kosten afvalverwijdering algemeen — Voordeel 58.000 **incidenteel/ structureel**

Voor de dorpen is er ten opzichte van vorig jaar sprake van z'n 220 ton minder afval (rest, gft en grof huisvuil). Voor de groep bedrijven is er sprake van een stijging met 70 ton. Per saldo is hierdoor sprake van een daling met 150 ton, met als gevolg lagere kosten voor de verwerking van deze afvalstromen. Daarnaast zijn de kosten van nascheiding (kunststofverpakkingen, etc.) vanaf dit jaar afzonderlijk geregistreerd, met eveneens als gevolg minder kosten ten laste van deze post afvalverwijdering algemeen.

Kosten nascheiding afval — Nadeel **structureel** -15.100

Vanaf 2022 zijn deze kosten afzonderlijk begroot, op € 25.000. De werkelijke kosten blijken ruim hoger te zijn uitgekomen, namelijk op € 40.100. Voor deze nascheiding is overigens in 2022 een vergoeding van het Afvalstoffenfonds ontvangen van ruim € 32.500.

Dagelijks onderhoud afvalinzameling — Nadeel **incidenteel/ structureel** -39.800

Voor dagelijks onderhoud wordt jaarlijks € 40.000 geraamd. De werkelijke kosten blijken jaarlijks hoger uit te komen, waarbij bovendien een stijgende lijn zichtbaar is. In 2022 bedragen de werkelijke kosten met € 79.800 bijna het dubbele van het geraamde bedrag, waarbij vooral de eenmalige kosten van vervanging goot milieustraat (€ 24.700) een belangrijke oorzaak vormen van dit verschil.

Onderhoudskosten ten laste van fonds — Nadeel **incidenteel** -19.800

Betreft de niet in de begroting opgenomen kosten van herstel dakbedekking overkapping milieustraat.

Bijdragen derden in gemaakte kosten — Nadeel **incidenteel** -17.600

Dit betreft hoofdzakelijk bijdragen van het Afvalfonds verpakkingen voor het nascheiden van diverse soorten afval. Omdat over 2022 nog niet alle kwartaalafrekeningen hebben plaatsgevonden, is er sprake van een eenmalig nadeel.

Activiteitengroep Bouwen en Wonen				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	733.368	1.618.256	3.367.976	-1.749.720
Baten	5.000	11.000	1.857.857	1.846.857
Saldo	**-728.368**	**-1.607.256**	**-1.510.119**	**97.137**

Het voordelige verschil van € 97.137 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel **incidenteel/ structureel** 57.600

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

Grondexploitaties — Nadeel **incidenteel** -19.000

De voorgeschreven administratieve verwerking van baten en lasten van grondexploitaties, leidt in 2022 tot een negatief saldo op deze exploitaties. Dit bedrag is het totaal van gerealiseerde (en dus te verantwoorden) verliezen en winsten op de diverse exploitaties. Een uitgebreide inhoudelijke toelichting hierop is opgenomen in de *Paragraaf Grondbeleid* .

Subsidies stads- en dorpsvernieuwing — Voordeel 19.100 — **incidenteel**

Het beschikbare budget voor 2022 van € 25.000 is maar voor een deel gebruikt.

Externe deskundigen Basisregistratie Adressen en Gebouwen — Voordeel 22.000 — **incidenteel**

Voor mutatiesignalering BAG/BGT is via de slotwijziging een bedrag van € 22.000 beschikbaar gesteld. Besteding van dit krediet heeft in 2022 niet plaatsgevonden.

Activiteitengroep Openbare orde en veiligheid				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	845.928	859.328	811.463	47.865
Baten	48.000	51.000	51.234	234
Saldo	**-797.928**	**-808.328**	**-760.230**	**48.099**

Het voordelige verschil van € 48.099 wordt onder meer door de volgende post veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel 13.500 — **incidenteel/ structureel**

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

Gasverbruik brandweerkazerne — Voordeel 13.000 — **incidenteel**

De begrotingsbijstelling van € 6.000 naar € 18.000 blijkt aanmerkelijk te hoog te zijn geweest, gelet op de werkelijke kosten van ruim € 5.000. In hoeverre de gestegen energieprijzen in volgende jaren zichtbaar worden in afrekeningen, is nog niet bekend.

Bijdrage Veiligheidsregio in kader brandpreventie — Voordeel 20.200 — **incidenteel**

Vooral door een afrekening over 2021 (ontvangst € 16.000) is er sprake van een voordelig verschil.

Activiteitengroep Promotionele activiteiten				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	391.797	431.797	391.138	40.659
Baten	12.000	22.000	25.495	3.495
Saldo	**-379.797**	**-409.797**	**-365.643**	**44.154**

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel 18.400

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil. **incidenteel/ structureel**

Subsidies — Voordeel 19.100

In het kader van projecten plattelandsvernieuwing was het budget € 45.000; de werkelijk verstrekte subsidies bedragen € 27.100. Voor subsidies aan jeugdgroepen was (na slotwijziging 2022) een budget opgenomen van € 60.000; de werkelijke uitgaven in 2022 bedragen € 58.900. **incidenteel/ structureel**

Activiteitengroep Sport				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	14.000	14.000	11.855	2.145
Baten	0	0	0	0
Saldo	**-14.000**	**-14.000**	**-11.855**	**2.145**

Deze activiteitengroep betreft de subsidiëring van sportevenementen, als Summer beach volleybal, Rondje Ameland en dergelijke. Er gelden geen bijzonderheden.

Activiteitengroep Musea en culturele voorzieningen				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	426.499	463.584	426.333	37.251
Baten	0	500	8.325	7.825
Saldo	**-426.499**	**-463.084**	**-418.008**	**45.076**

Het voordelige verschil van € 45.076 wordt door onder meer de volgende post veroorzaakt:

Subsidie musea — Voordeel 30.000

Abusievelijk is via een begrotingswijziging een bedrag van € 30.000 bijgeraamd, als zijnde compensatie corona. Omdat deze compensatie al in 2021 is uitbetaald leidt dit tot een eenmalig voordeel in 2022.

incidenteel

Activiteitengroep Duurzame energiebronnen				
	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijz.	Jaarrekening 2022	Verschil
Lasten	290.805	295.805	470.700	-174.895
Baten	5.000	45.000	263.426	218.426
Saldo	**-285.805**	**-250.805**	**-207.274**	**43.531**

Het voordelige verschil van € 43.531 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel 18.100 — **incidenteel/ structureel**

Door minder toegerekende uren aan de diverse activiteiten op het gebied van duurzaamheid, is er sprake van een voordelig verschil.

Externe deskundigen en kosten diverse projecten — Nadeel -193.000 — **incidenteel**

De diverse projecten onder de noemer duurzaamheid (als SAVE, IANOS en H2Watt) vragen in de begeleiding de nodige externe expertise. Daarnaast worden kosten gemaakt voor de uitvoering, zoals brochures en subsidies voor concrete duurzaamheidsmaatregelen. Ten opzichte van de begroting is er sprake van een grote overschrijding, maar omdat hiervoor bijdragen en subsidies zijn ontvangen, zijn deze uitgaven alleszins verdedigbaar.

Ontvangen subsidies EU en andere bijdragen — Voordeel 218.400 — **incidenteel**

Tegenover de kosten die worden gemaakt in het kader van de diverse projecten staan bijdragen van het rijk of de Europese Unie. Zoveel als mogelijk is, worden deze bijdragen 'gerelateerd aan' de gemaakte kosten.

Activiteitengroep Ondernemerschap, kennis en innovatie				
	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijz.	Jaarrekening 2022	Verschil
Lasten	70.925	65.925	38.139	27.786
Baten	0	0	0	0
Saldo	**-70.925**	**-65.925**	**-38.139**	**27.786**

Het voordelige verschil van € 27.786 wordt onder meer door de volgende post veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel 28.600 — **incidenteel/ structureel**

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

Activiteitengroep Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	2.771.571	2.563.798	2.409.643	154.155
Baten	1.891.456	1.855.720	2.062.955	207.234
Saldo	**-880.115**	**-708.077**	**-346.688**	**361.389**

Het voordelige verschil van € 361.389 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel **incidenteel** 18.600
Door minder toegerekende uren aan GWA, onder meer in verband met verlof, is er sprake van een voordelig verschil.

Toegerekende salariskosten buitendienst — Voordeel **incidenteel/ structureel** 17.800
Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

Belastingen GWA — Nadeel **incidenteel** -42.100
Vooruitlopend op de afschaffing van de verhuurdersheffing, is de berekening van deze heffing in 2022 al aangepast. In een begrotingswijziging is hiervoor de raming verlaagd, maar achteraf blijken deze calculaties niet helemaal juist te zijn geweest; de werkelijke heffing is € 33.300 hoger uitgekomen dan begroot.

Eenmalige lasten — Voordeel **incidenteel** 164.800
Deze post betreft diverse verschillen in verband met uitgevoerde kwaliteitsmaatregelen (plattegrondsaanpassing) en het afboeken van het onrendabele deel nieuwbouw tweede fase huurwoningen. Omdat onder meer de begrote uitgave voor HR++ glas in monumentale panden in 2022 nog niet heeft plaatsgevonden, is er sprake van een financieel voordeel.

Huren — Voordeel **structureel** 203.300
In de begrote huren waren de nieuwbouwplannen redelijk 'voorzichtig' doorgerekend; de werkelijke huren blijken ruim € 172.000 hoger te zijn uitgekomen dan begroot. Omdat ook de financiële effecten van leegstand veel kleiner zijn dan begroot (begroot € 37.500, werkelijk € 6.400), is er sprake van een groot voordeel op deze begrotingspost.

Overhead

Overhead				
	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijz.	Jaarrekening 2022	Verschil
Lasten	3.939.965	4.140.435	4.199.237	-58.802
Baten	9.300	22.300	47.401	25.101
Saldo	**-3.930.665**	**-4.118.135**	**-4.151.836**	**-33.701**

Het nadelige verschil van € 33.701 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Nadeel -158.600
Er zijn in 2022 meer uren toegeschreven aan Bestuursondersteuning dan begroot. **incidenteel/ structureel**

Toegerekende salariskosten buitendienst — Voordeel 14.800
Er zijn in 2022 minder uren toegeschreven aan Bestuursondersteuning dan begroot. **incidenteel/ structureel**

Personeel van derden — Nadeel -67.400
Samenhangend met openstaande vacatures is het soms noodzakelijk om tijdelijk personeel in te huren. Op voorhand is niet altijd goed in te schatten in hoeverre inhuur noodzakelijk is. **incidenteel**

Reis- en verblijfkosten — Nadeel -26.800
Waar in voorgaande jaren sprake was van een onderschrijding van dit budget, is er in 2022 sprake van een overschrijding; het effect van corona lijkt daarmee enigszins uitgewerkt. **incidenteel/ structureel**

Externe deskundigen — Voordeel 50.600
Voor diverse activiteiten wordt de inhuur van externe deskundigen geraamd (juridisch en fiscaal advies, participatie, personeelszaken, etc.). Ten opzichte van de totaal geraamde kosten in 2022 van € 231.000 blijkt de werkelijke besteding een stuk lager te zijn uitgekomen. **incidenteel**

Kosten vacatures — Voordeel 12.800
Deze post is structureel hoog opgenomen in de begroting. Slechts incidenteel is er sprake van hoge kosten in verband met vacatures. **structureel**

Bijscholing en cursussen Jaarlijks fluctueren deze kosten enigszins, afhankelijk van specifieke cursussen en opleidingen die worden aangeboden en ook daadwerkelijk worden gevolgd. De overbesteding stemt tot tevredenheid, omdat hieruit blijkt dat mensen streven naar ontwikkeling en vergroten van kennis en vaardigheden.	Nadeel **incidenteel**	-15.400
Onderhoud De begrote kosten voor dagelijks en planmatig onderhoud zijn een gemiddelde, vanuit het meerjarenonderhoudsplan. De werkelijke kosten wijken logischerwijze altijd af. Omdat tegenover de gemaakte kosten voor groot (planmatig) onderhoud een onttrekking staat uit het onderhoudsfonds, is het effect van die verschillen op de exploitatie neutraal.	Voordeel **incidenteel/ structureel**	35.100
Gasverbruik binnendienst en buitendienst De bijstelling van deze begrotingspost in verband met de stijgende energieprijzen, blijkt in 2022 veel te hoog te zijn geweest.	Voordeel **incidenteel**	70.000
Opbrengst werken voor derden Onder meer om fiscaal-technisceh redenen, worden deze opbrengsten hier verantwoord, waar dat in vorige jaren op allerlei plekken in de begroting plaatsvond. Omdat deze baten niet waren geraamd, is er sprake van een voordeel.	Voordeel **structureel**	13.400
Eenmalige lasten communicatie Het verschil is veroorzaakt door de kosten van de campagne "Liefde voor Ameland" (€ 37.800), waar in de begroting op deze post een bedrag van € 25.000 was opgenomen.	Nadeel **incidenteel**	-13.300

Dekkingsmiddelen

Activiteitengroep Algemene uitkering				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	0	0	0	0
Baten	8.545.539	9.259.841	9.450.314	190.473
Saldo	**8.545.539**	**9.259.841**	**9.450.314**	**190.473**

Het voordelige verschil van € 190.473 wordt veroorzaakt de volgende posten:

Algemene uitkering 2022 — Voordeel 259.800 **incidenteel**

Voor het lopende begrotingsjaar is er sprake van een hogere uitkering dan begroot (voordeel € 259.800). Onder meer in verband met onjuist doorgerekende (voorlopige) WOZ-waarden, is het de verwachting dat hiervoor in volgende jaren wordt gecorrigeerd.

Algemene uitkering voorgaande jaren — Nadeel -69.400 **incidenteel**

Afrekeningen over voorgaande jaren leiden tot een nadelig effect. Deze afrekeningen zijn niet te voorspellen.

Activiteitengroep Belastingen				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	202.229	212.229	178.516	33.713
Baten	6.070.415	6.133.415	6.598.190	464.775
Saldo	**5.868.186**	**5.921.186**	**6.419.674**	**498.488**

Het voordelige verschil van € 498.488 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel 22.100 **incidenteel/ structureel**

Er zijn in 2022 minder uren besteed aan de heffing van gemeentelijke belastingen dan begroot.

Toeristenbelasting — Voordeel 229.800 **structureel**

Voor de groep hotels en pensions is er sprake van een lagere opbrengst dan begroot (€ 18.100). Voor de overige categorieën is in alle gevallen sprake van hogere opbrengsten dan geraamd.
Ten opzichte van 2021 zijn de opbrengsten 2,4% hoger uitgekomen.

Forensenbelasting — Voordeel 245.500 **structureel**

De per 2022 aangepaste tarievenstructuur heeft als gevolg dat voor de duurdere woningen (WOZ-waarde) hogere bedragen voor forensenbelasting zijn verschuldigd. Per saldo leidt dit tot 15% hogere belastingopbrengsten dan in 2021.

Activiteitengroep Retributies				
	Begroting 2022	**Begroting 2022 na wijz.**	**Jaarrekening 2022**	**Verschil**
Lasten	20.000	22.500	21.613	887
Baten	2.435.101	2.522.094	2.596.985	74.891
Saldo	**2.415.101**	**2.499.594**	**2.575.372**	**75.778**

Het voordelige verschil van € 75.778 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Afvalstoffenheffing en reingingsrechten — Voordeel 33.200 **structureel**

De tariefstijging van bedrijfsafval (restafval van € 0,23 naar € 0,27) heeft tot gevolg dat de opbrengsten hoger zijn uitgekomen dan (voorzichtig) begroot.

Begraafplaatsrechten — Voordeel 12.500 **incidenteel/ structureel**

Evenals voorgaande jaren is er sprake van een voordeel op deze begrotingspost. Enige bijstelling van de raming is voor volgende jaren wellicht mogelijk.

Leges omgevingsvergunningen — Voordeel 12.600 **incidenteel/ structureel**

Hoewel deze begrotingspost al eens omhoog is bijgesteld met € 40.000, blijken de opbrengsten toch nog hoger dan begroot.

Activiteitengroep Huren en pachten				
	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijz.	Jaarrekening 2022	Verschil
Lasten	0	1	583	-583
Baten	321.263	947.821	982.075	34.254
Saldo	**321.263**	**947.821**	**981.492**	**33.672**

Het voordelige verschil van € 33.672 wordt onder meer door de volgende post veroorzaakt:

Huren accommodaties sport — Voordeel 21.200 **incidenteel**

Anders dan in de vorige jaren is de huuropbrengst van sportaccommodaties (sporthallen) een stuk hoger dan begroot. Dit heeft er waarschijnlijk mee te maken dat de effecten van corona min of meer zijn verdwenen.

Activiteitengroep Overige inkomsten en uitgaven				
	Begroting 2022	Begroting 2022 na wijz.	Jaarrekening 2022	Verschil
Lasten	637.430	606.446	2.650.765	-2.044.319
Baten	6.861.115	3.443.814	4.631.426	1.187.612
Saldo	**6.223.685**	**2.837.368**	**1.980.661**	**-856.707**

Het nadelige verschil van € 856.707 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Rentekosten langlopende geldleningen — Voordeel 26.400 **incidenteel**

In de begroting is uitgegaan van een per 1 juli 2022 aan te trekken geldlening van € 9,3 miljoen, met een rentepercentage van 2,0%. In werkelijkheid is per 5 december een lening aangetrokken van € 5 miljoen, tegen een rentepercentage van 2,59%.

Rentekosten kortlopende geldleningen — Voordeel 22.100 **incidenteel**

In plaats van begrote rentebetalingen, is gedurende een groot deel van 2022 nog een rentevergoeding ontvangen op aangetrokken kasgeldleningen.

Onvoorziene baten en lasten — Nadeel -34.500 **incidenteel**

Dit betreft onder meer de niet begrote effecten van fiscale afrekeningen (BTW en Werkkostenregeling, nadeel € 38.300), een verlies op de bouw van 10 koopwoningen (€ 20.700), boekwinst op inruil auto's of machines (voordeel € 6.400) en baten uit opgelegde dwangsommen (€ 14.500).

Saldi van kostenplaatsen — Nadeel -3.200

Het verschil op 'saldi kostenplaatsen' is het effect van meer of minder doorberekende kosten dan begroot aan activiteiten zoals in de begroting benoemd. Doorbelaste kosten betreffen salariskosten, via een uurtarief, en kosten van materiaal/materieel. Door afwijkingen in allerlei kosten, en door meer en minder doorbelasting van uren ontstaan diverse verschillen. Per saldo is er in 2022 sprake van een klein nadeel op kostenplaatsen; op de totale begroting van gemeente Ameland is dit bedrag zeer acceptabel.

incidenteel

Mutatie reserves — Nadeel -855.400

Voor de reserve politieke ambtsdragers was de begrote toevoeging in 2022 € 23.000. Een herziene berekening van verplichtingen voor wachtgeld en pensioenen leidt tot een werkelijke toevoeging van € 224.000, oftewel een nadeel van € 201.000.

incidenteel

Voor de reserve projecten waren onttrekkingen begroot voor het tekort 2e fase bouw huurwoningen (€ 830.000), herinrichting Baron Rengersweg (€ 127.500) en de onrendabele top van de bouw van flexwoningen (€ 56.520). Omdat alleen de 2e fase bouw huurwoningen is gerealiseerd, heeft alleen daarvoor een onttrekking aan deze reserve plaatsgevonden van € 740.400. Een per saldo lagere onttrekking aan deze reserve leidt administratief tot een lagere bate van € 273.000.

Voor GWA was een tekort begroot van € 870.000. Het werkelijk tekort blijkt uit te zijn gekomen op € 508.000. Omdat dit tekort wordt onttrokken aan de ABR van GWA (waarmee GWA neutraal is opgenomen in de exploitatierekening) leidt ook dit effect tot een lagere bate, dus een nadeel van € 361.000.

3.4. Overige toelichtingen

3.4.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Inzichten, van belang voor de financiële positie van de gemeente Ameland, dienen te worden verwerkt in de jaarrekening, ook als deze inzichten zijn verkregen na 31 december 2022. Specifieke feiten of gebeurtenissen die hier benoemd dienen te worden zijn echter niet bekend.

3.4.2. Recapitulatie per taakveld

Recapitulatie per taakveld 2022			
	Lasten	**Baten**	**Saldo**
Hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning			
Taakveld 0.1 Bestuur	1.410.737	246.658	1.164.079
Taakveld 0.2 Burgerzaken	120.321	53.077	67.243
Taakveld 0.4 Overhead	4.199.237	47.401	4.151.836
Taakveld 0.5 Treasury	-185.114	20.781	-205.895
Taakveld 0.61 OZB woningen	121.903	1.014.095	-892.192
Taakveld 0.62 OZB niet-woningen	16.260	490.870	-474.610
Taakveld 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	9.450.314	-9.450.314
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	195.656	387.146	-191.491
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-8.649	0	-8.649
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	2.648.873	4.071.972	-1.423.099
Saldo Bestuur en ondersteuning	8.519.223	15.782.314	-7.263.091
Hoofdstuk 1 Veiligheid			
Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	738.896	51.234	687.662
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	72.568	29.581	42.987
Saldo Veiligheid	811.463	80.815	730.649
Hoofdstuk 2 Verkeer, vervoer en waterstaat			
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer	1.553.098	160.634	1.392.464
Taakveld 2.2 Parkeren	8.268	0	8.268
Taakveld 2.3 Recreatieve havens	218.621	81.357	137.264
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	136.218	36.232	99.986
Saldo Verkeer, vervoer en waterstaat	1.916.205	278.223	1.637.982
Hoofdstuk 3 Economie			
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling	38.139	0	38.139
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	1.197.528	740.674	456.854
Taakveld 3.4 Economische promotie	431.491	5.118.720	-4.687.230
Saldo Economie	1.667.158	5.859.394	-4.192.237
Hoofdstuk 4 Onderwijs			
Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs	1.170.628	1.126.669	43.959
Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting	311.245	38.514	272.732
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.822.648	2.634.128	188.520
Saldo Onderwijs	4.304.522	3.799.311	505.210
Hoofdstuk 5 Sport, cultuur en recreatie			
Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering	136.820	53.291	83.529
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties	418.717	111.914	306.802
Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	68.912	0	68.912
Taakveld 5.4 Musea	372.125	70.029	302.096
Taakveld 5.6 Media	148.690	15.000	133.690
Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.440.165	0	1.440.165
Saldo Sport, cultuur en recreatie	2.585.429	250.233	2.335.196

Hoofdstuk 6 Sociaal domein			
Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	681.369	114.721	566.648
Taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	212.912	0	212.912
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	479.942	232.688	247.254
Taakveld 6.4 WSW en beschut werk	339.210	126.589	212.622
Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie	37.194	0	37.194
Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	172.211	22.761	149.450
Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	570.209	27.960	542.248
Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	507.957	0	507.957
Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-54.493	0	-54.493
Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18-	38.750	0	38.750
Saldo Sociaal domein	2.985.262	524.719	2.460.543
Hoofdstuk 7 Volksgezondheid en milieu			
Taakveld 7.1 Volksgezondheid	184.293	0	184.293
Taakveld 7.2 Riolering	686.166	870.613	-184.446
Taakveld 7.3 Afval	1.311.738	1.470.547	-158.809
Taakveld 7.4 Milieubeheer	781.110	265.543	515.567
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	55.255	57.585	-2.330
Saldo Volksgezondheid en milieu	3.018.563	2.664.288	354.274
Hoofdstuk 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving	263.944	10.629	253.315
Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.682.936	1.847.145	835.791
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	2.842.574	2.349.429	493.144
Saldo Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.789.454	4.207.203	1.582.251
Saldo	**31.597.277**	**33.446.500**	**-1.849.223**

3.4.3 Overzicht structurele en incidentele baten en lasten

Algemeen

Op grond van artikel 28 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening ten minste een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma.

Door de baten en de lasten in de jaarrekening te filteren (corrigeren) voor incidentele posten, kan er worden vastgesteld of er sprake is van structureel en reëel evenwicht bij de jaarrekening.
Van structureel evenwicht is sprake als de structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

Onderstaand is een samenvattende tabel opgenomen waarin de het structurele saldo van 2022 wordt weergegeven:

Structurele en incidentele baten en lasten	2022
Saldo van baten en lasten vòòr mutatie reserves	426.124
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.423.099
Rekeningsaldo	**1.849.223**
- waarvan incidentele mutaties reserves	1.423.099
- waarvan incidentele baten en lasten	-1.889.577
Structureel saldo 2022	**2.315.701**

De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden alle beschouwd als incidenteel van aard. Een overzicht van structurele mutaties aan de reserves, zoals aangegeven in artikel 28 BBV, is dan ook niet opgenomen. Hiervoor wordt verwezen naar de staat van Reserves en voorzieningen, zoals opgenomen in de bijlagen van deze jaarstukken.

In algemene zin zijn incidentele baten en lasten (begrotings)posten die eenmalig of gedurende enkele jaren voorkomen. Administratief worden deze vastgelegd via specifiek hiervoor geldende grootboekrekeningen. De incidentele baten en lasten worden per programma gespecificeerd in de tabel op de volgende pagina.

Specificatie incidentele baten en lasten 2022	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1	**0**	**140.248**	**-140.248**
Kosten campagne "Liefde voor Ameland"	0	38.260	-38.260
Bijdrage Programma Waddeneilanden	0	100.000	-100.000
Overige	0	1.988	-1.988
Programma 2	**50.754**	**239.468**	**-188.714**
"Vliegwielbudget" bibliotheek	10.000	8.264	1.736
Subsidie laaggeletterdheid	5.000	0	5.000
Kosten energietoeslag	0	230.100	-230.100
Kosten en bijdragen Tozo	7.719	969	6.750
Vrijval 'moetpost' Wmo 2020	27.960	0	27.960
Overige	75	135	-60
Programma 4	**0**	**1.210.075**	**-1.210.075**
Kosten project "Doortrappen"	0	4.048	-4.048
Voorbereidingskosten toekomstplan vliegveld	0	55.356	-55.356
Afboeken boekwaarde loods wsw en notariskosten	0	7.595	-7.595
Opruimen mosdiertjes	0	1.906	-1.906
Onrendabel deel bouwkosten huurwoningen fase 2	0	1.131.217	-1.131.217
Kosten "Telraam"	0	8.409	-8.409
Overige	0	1.545	-1.545
Programma 5	**10.000**	**0**	**10.000**
Bijdrage St. Innovatiepact Friesland	10.000	0	10.000
Programma 6	**0**	**49.282**	**-49.282**
Kosten project "SAVE"	0	27.698	-27.698
Verstrekte subsidies energiebesparende maatregelen	0	21.584	-21.584
Programma 7	**0**	**963.694**	**-963.694**
Vergoeding huurders Heringhiem	0	3.575	-3.575
Levensloopbestendig maken Westakkers 10 en 32	0	60.622	-60.622
Onrendabel deel 2e fase bouw huurwoningen via GWA	0	895.444	-895.444
Herstel tuin D. Klipweg 6	0	4.053	-4.053
Dekkingsmiddelen	**753.960**	**101.523**	**652.437**
Verkoop Achterdijken 72 (loods wsw)	345.053	0	345.053
Verrekening rijksbijdrage wsw	17.636	0	17.636
Verlies project bouw 10 koopwoningen	0	20.726	-20.726
Afrekeningen BTW en WKR	0	67.669	-67.669
Dwangsommen	14.500	0	14.500
Inruil materiaal / materieel	6.435	0	6.435
Slotuitkering faillissement Pasana	354.527	0	354.527
Overige	15.809	13.129	2.681
Totaal	**814.714**	**2.704.291**	**-1.889.577**

Ter toelichting op een aantal grotere posten in de tabel van incidentele baten en lasten geldt het volgende.

Programma 1

Kosten campagne "Liefde voor Ameland"

Betreft eenmalige kosten, gericht op informeren en voorlichten gasten op Ameland.

Bijdrage Programma Waddeneilanden

Bijdrage aan GR De Waddeneilanden in de opzet van de administratieve organisatie in verband met het sluiten van de Regiodeal met het Rijk.

Programma 2

Kosten energietoeslag

Vergoeding aan huishoudens op basis van rijksbeleid. Ameland heeft er voor gekozen om twee inkomensgrenzen te stellen, op basis waarvan in eerste instantie een toeslag van € 800, respectievelijk € 400 is uitgekeerd. Eind 2022 zijn op dezelfde wijze bedragen uitgekeerd van respectievelijk € 500 en € 250.

Vrijval 'moetpost' Wmo

Een in 2020 opgenomen schuld aan zorgaanbieders in het kader van de Wmo blijkt achteraf niet nodig te zijn geweest.

Programma 4

Voorbereidingskosten toekomstplan vliegveld

Betreft kosten externe deskundigen voor planvorming, schetsontwerp, etc. van de toekomstige inrichting en organisatie van Vliegveld Ballum.

Onrendabel deel bouwkosten huurwoningen fase 2

Het verschil tussen de werkelijke bouwkosten van de tweede fase woningbouw (26 woningen) en het bedrag waarvoor de woningen door het Gemeentelijk Woningbedrijf in exploitatie zijn genomen is als eenmalige kosten in 2022 verantwoord.

Programma 5

Bijdrage Stichting Innovatiepact Friesland

Betreft eenmalige subsidie voor het opstellen en verder uitwerken in beleidsdocumenten van de "Toeristische visie".

Programma 6

Kosten project "SAVE"

Betreft eenmalige kosten in kader duurzaamheidsproject.

Verstrekte subsidies energiebesparende maatregelen

Dit betreft uitgekeerde subsidies op grond van de "Uitvoeringsregeling energiebesparende maatregelen woningen 2021-2022".

Programma 7

Levensloopbestendig maken Westakkers 10 en 32

Betreft kosten plattegrondaanpassing, isolerende maatregelen en dergelijke van een tweetal huurwoningen. In toekomstige begrotingen zal worden nagegaan in hoeverre dit eenmalige dan wel structurele kosten zijn.

Onrendabel deel 2e fase bouw huurwoningen via GWA

In 2022 zijn de 26 nieuwe huurwoningen in exploitatie genomen. Het rendabele deel van deze investering (o.g.v. bedrijfswaardeberekening) is geactiveerd, een onrendabele top is ineens ten laste van de exploitatie verantwoord.

Dekkingsmiddelen

Verkoop Achterdijken 72

Bedrag is de eenmalige opbrengst uit de verkoop van de voormalige loods van de sociale werkvoorziening. De afboeking van de nog resterende boekwaarde (zo'n € 5.000) is als eenmalige last onder Programma 4 verantwoord.

Verrekening rijksbijdrage wsw

Ten gevolge van de overschrijving van een medewerker wsw naar gemeente Ameland, is de bijbehorende rijksbijdrage ontvangen van de vroegere gemeente.

Verlies project bouw 10 koopwoningen

Voor dit project bleek de noodzaak om funderingszand aan te schaffen. Omdat deze kosten niet in de aanneemovereenkomst waren voorzien, ontstaat een eenmalig verlies.

Afrekening BTW en WKR

Onder meer naar aanleiding van intern uitgevoerde controles op de toepassing van BTW regels, zijn correcties noodzakelijk gebleken, met als gevolg betalingsverplichtingen aan de fiscus. De te betalen heffing op grond van de werkkostenregeling (WKR) blijkt jaarlijks na afloop van het jaar uit de analyse van de salarisbetalingen over het voorbije jaar.

Dwangsommen

In verband met een geïntensiveerde handhaving zijn in de loop van het jaar diverse dwangsommen opgelegd. Naar verwachting zijn dit opbrengsten die gedurende enkele jaren zullen voorkomen.

Slotuitkering faillissement Pasana

Naar aanleiding van de afwikkeling van dit faillissement, heeft gemeente Ameland een laatste bedrag ontvangen.

3.4.4. EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie. Daarmee heeft het EMU-saldo een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht.

Toelichting
Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau, is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo te volgen. Om de gemeente een beeld te geven van hun aandeel in het gezamenlijke EMU-tekort worden jaarlijks individuele referentiewaarden gepubliceerd door het Ministerie van BZK.

Wanneer het berekende EMU-saldo onder de referentiewaarde valt is de bijdrage van de gemeente aan het totale EMU-saldo geen aandachtspunt, mits de andere overheden zich aan hun referentiewaarden houden. Als het berekende EMU-saldo boven de referentiewaarde uitstijgt, is de bijdrage van de gemeente aan het landelijke EMU-saldo een aandachtspunt. Een of meer andere overheden moeten onder hun referentiewaarde blijven, om ervoor te zorgen dat de Nederlandse overheid als geheel onder de EMU-norm van 3% blijft.

Het EMU-saldo van één jaar zegt relatief weinig, Een structureel negatief EMU-saldo is echter wel reden tot zorg; dit geeft aan dat de gemeente jaar-op-jaar meer geld uitgeeft dan de gemeente ontvangt. Andersom kan het ook onwenselijk zijn dat het EMU-saldo enkele jaren op rij een flink positief saldo vertoont. Dit geeft immers aan dat de gemeente mogelijk onnodig geld oppot, terwijl het geld besteed kan worden aan voorzieningen in de gemeente.

Berekening EMU-saldo
In de tabel op de volgende pagina is de berekening van het EMU-saldo voor gemeente Ameland opgenomen:

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)		Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
	Periode	**T-1**	**T**	**T**
A.	Exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	776	-6.019	426
B.	Mutatie (im)materiële vaste activa	3.054	6.112	2.979
C.	Mutatie voorzieningen	245	168	523
D.	Mutatie voorraden	-1.681	-376	-781
E.	Boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materële vaste activa	-	-	-
F.	**Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)**	**-352**	**-11.587**	**-1.250**
G.	EMU-saldo referentiewaarde (conform septembercirculaire 2021)	-795	-919	-919
H.	**Verschil EMU-saldo en referentiewaarde (F-G)**	**443**	**-10.668**	**-331**

Het EMU-saldo van de gemeente Ameland is in boekjaar 2022 € 1.250.000 negatief. Dit betekent dat in EMU-termen de uitgaven hoger zijn dan de inkomsten. Omdat gemeente Ameland een tekort mag hebben van € 919.000 (referentiewaarde), wordt de referentiewaarde met een bedrag van € 331.000 overschreden.

Gemeente Ameland draagt hiermee negatief bij aan het EMU-saldo van Nederland. Omdat ook de referentiewaarde wordt overschreden, is de bijdrage van Ameland aan het landelijke EMU-saldo een aandachtspunt. Een of meer andere overheden moeten onder hun referentiewaarde blijven, om ervoor te zorgen dat de Nederlandse overheid als geheel onder de EMU-norm van 3% blijft. Omdat volgens de meerjarenbegroting 2023 – 2026 weer positieve saldi worden verwacht, lijkt dit op langere termijn weer goed te komen.

3.4.5 WNT-Verantwoording

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) van kracht. De WNT verplicht tot openbaarmaking van de bezoldiging van de zogenaamde “topfunctionarissen”. Topfunctionarissen zijn diegenen die leidinggeven aan de gehele organisatie en in de WNT als zodanig zijn aangemerkt. In het geval van gemeenten zijn de gemeentesecretaris en de griffier aangemerkt als topfunctionaris.

Conform de richtlijnen van het BBV worden in de onderstaande tabellen de feitelijke bezoldiging van functionarissen over 2022 en 2021 vergeleken met de geldende norm. Uit de vergelijking blijkt dat er geen sprake is van overschrijding van de geldende normen.

2022		
	Griffier	**Gemeente-secretaris**
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband	1,00	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	88.946	106.634
Beloningen betaalbaar op termijn	15.473	18.677
subtotaal	104.418	125.311
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	**104.418**	**125.311**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de verdering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er ook geen overige functionarissen die in 2022 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2022 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

2021		
	Griffier	**Gemeente-secretaris**
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband	1,00	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	85.573	100.504
Beloningen betaalbaar op termijn	15.561	18.775
subtotaal	101.134	119.280
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	**101.134**	**119.280**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de verdering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

4. Overige Gegevens

4.1. Bestemming rekeningsaldo

Baten van het boekjaar 2022	€ 33.446.500
Lasten van het boekjaar 2022	€ 31.597.277
Saldo Rekening 2022	€ 1.849.223 (voordelig)

Voorgesteld wordt om het voordelige rekeningsaldo als volgt te bestemmen:

Toevoeging aan de Bestemmingsreserve Projecten	€ 1.849.223

4.2. Controleverklaring

VOLGT

5.0. Bijlagen

5.1. Staat van activa

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
											1,500		
IMMAT, VASTE ACTIVA													
ONTWIKKELING, PLANKOSTEN E.D.													
VOORBEREIDINGSKREDIET DE STELP	-		249.207	290.565				625.793		916.357			
Voorbereidingskosten woonstudio's / flexwoningen			25.000	17.368				23.294		40.662			
TOTAAL ONTWIKKELING, PLANKOSTEN E.D.		0	274.207	307.933	0	0	0	649.087	0	957.020	0	0	0
TOTAAL IMMAT. VASTE ACTIVA		**0**	**274.207**	**307.933**	**0**	**0**	**0**	**649.087**	**0**	**957.020**	**0**	**0**	**0**

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK- WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK- WAARDE PER 31-12-2022	RENTE- PERC 2022	RENTE- BEDRAG 2022	KAPITAAL- LASTEN 2022
											1,500		
MAT. VASTE ACTIVA													
GRONDEN EN TERREINEN													
AMBTSWONING: AANKOOP GROND	-	15.296	0	0	0	15.296	-	15.296	0	15.296	1,500	229	229
GROND FIETSPAD NES-BUREN 1997	-	22.479	0	0	0	22.479	-	22.479	0	22.479	1,500	337	337
GROND BOSRAND BUREN T.B.V. FIETS- VOETPAD	-	1.683	0	0	0	1.683	-	1.683	0	1.683	1,500	25	25
GROND VERBINDINGSWEG NES-BUREN 1998	-	18.774	0	0	0	18.774	-	18.774	0	18.774	1,500	282	282
GROND VERBINDINGSWEG BALLUM	-	1.243	0	0	0	1.243	-	1.243	0	1.243	1,500	19	19
GROND KRUISPUNT ORANJEWEG/FENNEWEG	-	787	0	0	0	787	-	787	0	787	1,500	12	12
TELLING WEGEN/FIETSPADEN		44.966	0	0	0	44.966		44.966	0	44.966		674	674
VLIEGVELD: AANKOOP	-	112.531	0	0	0	112.531	-	112.531	0	112.531	1,500	1.688	1.688
GRONDEN: AANK KRONKEL, REEWEG BALLUM 2020	-	149.395	26.000	53.100	0	202.495	-	149.395	0	202.495	1,500	2.241	2.241
GROND PARKEERTERREIN KOOIPLAATS BUREN	-	982	0	0	0	982	-	982	0	982	1,500	15	15
GROND A. DE BRUINSTRAAT HOLLUM	-	533	0	0	0	533	-	533	0	533	1,500	8	8
EIGEND.: AANK. GROND HOLLUM	-	1.835	0	0	0	1.835	-	1.835	0	1.835	1,500	28	28
EIGEND.: AANK. GROND BALLUMERMIEDE	-	45.111	0	0	0	45.111	-	45.111	0	45.111	1,500	677	677
EIGEND.: AANK. GROND TENNISBAAN NES	-	11.114	0	0	0	11.114	-	11.114	0	11.114	1,500	167	167
EIGEND.: AANK. GRONDEN B.B.L. 1999	-	70.751	0	0	0	70.751	-	70.751	0	70.751	1,500	1.061	1.061
EIGEND.: AANK. GROND SMITTEWEG 2001	-	0	0	0	0	0	-	0	0	0	1,500	0	0
GRONDEN: AANK. GROND WESTERGRIEWEG	-	97.365	0	0	0	97.365	-	97.365	0	97.365	1,500	1.460	1.460
GRONDEN: AANK. RUILGROND 2004	-	214.344	0	0	0	214.344	-	214.344	0	214.344	1,500	3.215	3.215
GRONDEN: AANK. GROND MOLENWEG 2009	-	36.912	0	0	0	36.912	-	36.912	0	36.912	1,500	554	554
GRONDEN: AANK. GROND MOLENWEG 2010	-	11.150	0	0	0	11.150	-	11.150	0	11.150	1,500	167	167
EIGEND.: AANK. GROND BINNENDIEKEN	-	0	0	0	0	0	-	0	0	0	1,500	0	0
GRONDEN: AANK. GROND VERDEKSPAD 2012	-	60.887	0	0	0	60.887	-	60.887	0	60.887	1,500	913	913
GRONDEN: AANK HOGE EGGENWEG, NES 2020		760.013				760.013	-	760.013	0	760.013	1,500	11.400	11.400
GRONDEN: AANK KLAAS GOUMAWEG, NES 2020		9.800				9.800	-	9.800	0	9.800	1,500	147	147
TELLING LANDERIJEN/GRONDEN		1.470.192	26.000	53.100	0	1.523.292		1.470.192	0	1.523.292		22.053	22.053

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
											1,500		
GRONDAANKOPEN DE VLEIJEN	-	182.675	0	0	0	182.675	-	182.675	0	182.675	1,500	2.740	2.740
GRONDAANKOPEN DE AANLEG	-	463.615	0	0	0	463.615	-	463.615	0	463.615	1,500	6.954	6.954
Katteplas 2022	-	0	28.656	28.656	0	28.656	-	0	0	28.656	1,500	0	0
TELLING OPENBARE RUIMTE		646.290	28.656	28.656	0	674.946		646.290	0	674.946		9.694	9.694
REIN.: GROND BIJ VUILSTORTPLAATS	-	34.425	0	0	0	34.425	-	34.425	0	34.425	1,500	516	516
GROND T.B.V. KAPSCHUUR	-	9.036	0	0	0	9.036	-	9.036	0	9.036	1,500	136	136
TERREIN RWS BALLUMERBOCHT 2006	-	177.500	0	0	0	177.500	-	177.500	0	177.500	1,500	2.663	2.663
TOTAAL GRONDEN EN TERREINEN		2.510.236	54.656	81.756	0	2.591.992		2.510.236	0	2.591.992		37.654	37.654

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK- WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK- WAARDE PER 31-12-2022	RENTE- PERC 2022 1,500	RENTE- BEDRAG 2022	KAPITAAL- LASTEN 2022
(BEDRIJFS)GEBOUWEN													
EIGENDOMMEN: AANKOOP VM VVV GEBOUW	25	183.368	0	0	0	183.368	7	51.342	7.335	44.008	1,500	770	8.105
EIGENDOMMEN: AANKOOP KNRM GEBOUW NES 2022	20	0	37.000	0	0	0	19	0	0	0	1,500	0	0
TELLING EIGENDOMMEN		183.368	37.000	0	0	183.368		51.342	7.335	44.008		770	8.105
OBS HOLLUM: SCHOOL (ONDERB.) 1984	40	137.884	0	0	0	137.884	2	9.009	4.505	4.505	1,500	135	4.640
OBS HOLLUM: SCHOOL (BOVENB.) 1984	40	321.729	0	0	0	321.729	2	16.087	8.043	8.043	1,500	241	8.285
OBS HOLLUM: UITBREIDING 2002	25	185.123	0	0	0	185.123	5	38.568	7.714	30.854	1,500	579	8.292
TELLING OPENB. BASISONDERWIJS HOLLUM		644.736	0	0	0	644.736		63.663	20.261	43.402		955	21.216
OBS BALLUM: SCHOOL 1984	40	272.826	0	0	0	272.826	2	13.659	6.830	6.830	1,500	205	7.034
OBS BALLUM: UITBREIDING 2009	40	251.589	0	0	0	251.589	29	182.401	6.290	176.112	1,500	2.736	9.026
TELLING OPENB. BASISONDERWIJS BALLUM		524.415	0	0	0	524.415		196.060	13.119	182.941		2.941	16.060
BBS HOLLUM: VERBOUW/UITBREIDING 1987	40	97.928	0	0	0	97.928	5	12.241	2.448	9.793	1,500	184	2.632
BBS HOLLUM: BOUW/INR. 3E LOKAAL 1994	40	133.020	0	0	0	133.020	12	43.551	3.629	39.922	1,500	653	4.283
BBS HOLLUM: DIV.AANPASS. 3E LOKAAL 1994	40	7.896	0	0	0	7.896	12	2.589	216	2.373	1,500	39	255
BBS HOLLUM: UITBREIDING 2006	25	61.341	0	0	0	61.341	10	24.485	2.449	22.037	1,500	367	2.816
TELLING BIJZ. BASISONDERWIJS HOLLUM		300.185	0	0	0	300.185		82.866	8.742	74.124		1.243	9.985
BBS NES: SCHOOL NA BRAND 1998	30	907.560	0	0	0	907.560	7	123.005	17.572	105.433	1,500	1.845	19.417
BBS NES: UITBR./AANPASSING SCHOOL 1999	30	70.608	0	0	0	70.608	8	18.180	2.273	15.908	1,500	273	2.545
BBS NES: UITBREIDING SCHOOL 2003/2004	25	238.967	0	0	0	238.967	8	76.469	9.559	66.910	1,500	1.147	10.706
TELLING BIJZ. BASISONDERWIJS NES		1.217.135	0	0	0	1.217.135		217.653	29.403	188.250		3.265	32.668
B.W.S.: UITBREIDING GEBOUW 1990	40	67.843	0	0	0	67.843	8	7.639	955	6.684	1,500	115	1.069
B.W.S.: AANPASSING/UITBREIDING 2000	25	122.937	0	0	0	122.937	4	19.669	4.917	14.752	1,500	295	5.212
B.W.S.: VERNIEUWEN GEBOUW 2011-2013	40	2.848.398	0	0	0	2.848.398	31	2.207.509	71.210	2.136.299	1,500	33.113	104.323
TELLING B.W.S.		3.039.178	0	0	0	3.039.178		2.234.817	77.082	2.157.735		33.522	110.604

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022 1,500	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
ACCOMM.: BOUW SPORTHAL HOLLUM 1986	40	699.728	0	0	0	699.728	4	65.889	16.472	49.417	1,500	988	17.461
ACCOMM.: VERBOUW KANTINE GEEL-WIT 1997	25	41.931	0	0	0	41.931	0	0	0	0	1,500	0	0
ACCOMM.: VERBOUW KANTINE GEEL-WIT 2001	25	176.009	0	0	0	176.009	4	28.290	7.073	21.218	1,500	424	7.497
ACCOMM.: BESTUURSKAMER SPORTHAL HOLLUM	25	49.828	0	0	0	49.828	4	7.965	1.991	5.974	1,500	119	2.111
ACCOMM.: ENERGIENEUTR.VERB. HAL NES 2012-2013	40	29.887	0	0	0	29.887	31	23.163	747	22.415	1,500	347	1.095
ACCOMM.: ENERGIENEUTRALE INSTALLATIES 2012 / 2013	20	50.745	0	0	0	50.745	11	27.910	2.537	25.373	1,500	419	2.956
ACCOMM.: Energiemaatregelen sporthallen Nes en Hollum, 2014	20	41.030	0	0	0	41.030	12	24.618	2.052	22.567	1,500	369	2.421
TELLING SPORT		1.089.158	0	0	0	1.089.158		177.835	30.872	146.963		2.668	33.540
MUSEA: AANKOOP MOLEN HOLLUM 2003	25	13.002	0	0	0	13.002	6	3.121	520	2.601	1,500	47	567
MUSEA: MOSTERDMOLEN HOLLUM	25	9.746	0	0	0	9.746	9	3.508	390	3.119	1,500	53	442
TELLING MOLENS		22.748	0	0	0	22.748		6.629	910	5.719		99	1.009
MUSEA:: VUURTOREN 2004	50	500.000	0	0	0	500.000	33	330.000	10.000	320.000	1,500	4.950	14.950
BUURT- EN CLUBHUIZEN: UITBREIDING DE TOEL 2001	25	4.068	0	0	0	4.068	4	649	162	487	1,500	10	172
TELLING BUURT- EN CLUBHUIZEN		4.068	0	0	0	4.068		649	162	487		10	172
SOC.WERKV.: KAPSCHUUR OOSTERGO 2007	25	13.595	-5.054	0	5.054	8.542	10	5.615	562	0,00	1,500	84	646
TELLING SOC. WERKVOORZIENING		13.595	-5.054	0	5.054	8.542		5.615	562	0		84	646
BEGRAAFPL.: VOORZ. AULA HOLLUM 2002	25	38.181	0	0	0	38.181	5	7.954	1.591	6.363	1,500	119	1.710
BEGRAAFPL.: VOORZ. AULA NES 2002	25	2.717	0	0	0	2.717	5	567	113	453	1,500	8	122
BEGRAAFPL.: VOORZ. AULA NES 2004/2005	25	388.083	0	0	0	388.083	8	124.280	15.535	108.745	1,500	1.864	17.399
TELLING BEGRAAFPLAATSEN		428.981	0	0	0	428.981		132.801	17.239	115.562		1.992	19.231
BRANDWEER: GARAGE NES 2000	40	497.061	0	0	0	497.061	19	236.104	12.427	223.677	1,500	3.542	15.968
BRANDWEER: AMBULANCESTALLING 2003	25	98.342	0	0	0	98.342	6	23.601	3.934	19.668	1,500	354	4.288
TELLING BRANDWEER		595.403	0	0	0	595.403		259.705	16.360	243.345		3.896	20.256

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022 1,500	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
REIN.: MILIEUSTRAAT / BEHEERDERSLOGE 2015	20	268.374	0	0	0	268.374	13	174.443	13.419	161.024	1,500	2.617	16.035
TELLING AFVALINZAMELING ALGEMEEN		268.374	0	0	0	268.374		174.443	13.419	161.024		2.617	16.035
AMBTSWONING RENOVATIE 2022	20	0	575.000	532.547	0	532.547	20	0	0	532.547	1,500	0	0
TELLING AMBTSWONING		0	575.000	532.547	0	532.547		0	0	532.547		0	0
HUISVSTNG: UITBREIDING 1998	40	1.244.078	0	0	0	1.244.078	16	496.381	31.024	465.357	1,500	7.446	38.470
HUISVSTNG: AANPASSINGEN 2009	20	32.606	0	0	0	32.606	7	11.412	1.630	9.782	1,500	171	1.802
TELLING HUISVESTING		1.276.684	0	0	0	1.276.684		507.793	32.654	475.139		7.617	40.271
HUISVSTNG BUITNDNST: UITBR. 1996	40	435.606	0	0	0	435.606	14	156.956	11.211	145.745	1,500	2.354	13.565
HUISVSTNG BUITNDNST: VM SOC. WERKPL. 1990	40	145.870	0	0	0	145.870	8	33.787	4.223	29.564	1,500	507	4.730
HUISVSTNG BUITNDNST: KAPSCHUUR 2000 / 2022	20	82.119	65.000	8.219	0	90.338	20	0	0	8.219	1,500	0	0
Opslagloods Buitendienst incl sleufsilo's 2020	15	347.986	0	0	0	347.986	13	301.588	23.199	278.389	1,500	4.524	27.723
ZOUTLOODS VERVANGING 2022	20	0	78.000	72.804	0	72.804	20	0	3.640	69.164	1,500	0	3.640
HERINRICHTING BUITENDIENSTTERREIN 2022	20		42.500	0	0	0	20	0	0	0	1,500	0	0
TELLING HUISVESTING BUITENDIENST		1.011.581	185.500	81.024	0	1.092.605		492.331	42.274	531.081		7.385	49.659
OPENBAARTOILET BALLUMERBOCHT 2022	20	0	100.000	0	0	0	20	0	0	0	1,500	0	0
TELLING OPENBARE RUIMTE		0	100.000	0	0	0		0	0	0		0	0
BOUWKOSTEN FASE 2 WONINGBOUW 2022		1.200.344	-1.200.344	2.383.167	3.583.511	0		1.200.344	0	0,00		0	0
TOTAAL (BEDRIJFS)GEBOUWEN		12.319.954	-307.898	2.996.737	3.588.565	11.728.126		6.134.548	320.394	5.222.327		74.013	394.407

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
											1,500		
WONINGBOUW													
WONINGBEDRIJF: MAT.VASTE ACTIVA	-	12.742.726	4.082.611	4.082.611	0	16.825.337	-	11.308.194	112.206	15.278.599	1,500	169.623	281.829
TOTAAL WONINGBOUW		12.742.726	4.082.611	4.082.611	0	16.825.337		11.308.194	112.206	15.278.599		169.623	281.829

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022 1,500	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
GROND-, WEG- EN WATERBOUWKUNDIGE WERKEN													
VERBINDINGSWEG 1990 (PROV.) 1994	25	261.818	0	0	0	261.818	0	0	0	0	1,500	0	0
VERBETEREN SMITTEWEG 1994	25	206.935	0	0	0	206.935	0	0	0	0	1,500	0	0
VERBETEREN RIDDERWEG 1994	25	179.260	0	0	0	179.260	0	0	0	0	1,500	0	0
VERBETEREN SMITTEWEG 2002	25	413.332	0	0	0	413.332	5	85.983	17.197	68.786	1,500	1.290	18.486
RECONSTRUCTIE BRAMERDUINENPAD ENZ. 2004	25	213.242	0	0	0	213.242	7	59.707	8.530	51.178	1,500	896	9.425
RECONSTRUCTIE DORPSKERN BUREN 2005	20	475.850	0	0	0	475.850	4	95.170	23.793	71.378	1,500	1.428	25.220
RECONSTRUCTIE KOOIWEG 2013 / 2014 (afronding 2014)	20	568.068	0	0	0	568.068	12	340.841	28.403	312.437	1,500	5.113	33.516
VERBINDINGSWEG 2015 en 2016	20	1.921.912	0	0	0	1.921.912	14	1.345.339	96.096	1.249.243	1,500	20.180	116.276
Betonnen fietspaden 2017//2019	30	1.115.563	0	0	0	1.115.563	27	1.004.007	37.185	966.821	1,500	15.060	52.246
Reconstructie dorpskern Nes 2017/2020	20	3.245.180	0	0	0	3.245.180	18	2.921.111	162.284	2.758.827	1,500	43.817	206.101
Fietspad Hagedoornveld 2020 (deel 2021)	30	412.222	28.278	5.749	0	417.970	28	385.035	13.957	376.828	1,500	5.776	19.732
VERNIEUWING FIETSPAD NOORDWAL 2021	30	200.000	0	0	0	200.000	29	193.333	6.667	186.667	1,500	2.900	9.567
TELLING WEGEN (maatschappelijk nut)		9.213.382	28.278	5.749	0	9.219.131		6.430.526	394.110	6.042.165		96.458	490.568
OV-POOL 2001-2005	15	42.372	0	0	0	42.372	0	0	0	0	1,500	0	0
VERLICHTING STRANDOVERGANG HOLLUM 2009	10	13.344	0	0	0	13.344	0	0	0	0	1,500	0	0
Duurzame openbare verlichting 2017 / 2018 / 2019	20	819.177	0	0	0	819.177	17	696.197	40.953	655.244	1,500	10.443	51.396
TELLING OPENBARE VERLICHTING (maatschappelijk nut)		874.893	0	0	0	874.893		696.197	40.953	655.244		10.443	51.396
OOSTERLAAN HOLLUM 1995	25	50.796	0	0	0	50.796	0	0	0	0	1,500	0	0
PARKEERTERREIN WESTERLAAN HOLLUM 2022	20	7.705	142.295	64.747	0	72.452	20	7.705	0	72.452	1,500	116	116
VERDEKSPAD INCL. BUSLUS 2007	20	79.355	0	0	0	79.355	6	23.688	3.948	19.740	1,500	355	4.303
PARKEERTERREIN ROOSDUNEN 2017	30	83.989	0	0	0	83.989	25	69.991	2.800	67.191	1,500	1.050	3.849
PARKEERTERREIN OMGEVING VEERDAM 2023	20												
TELLING PARKEERTERREINEN (maatschappelijk)		221.845	142.295	64.747	0	286.592		101.384	6.748	159.383		1.521	8.268
VLIEGVELD: VERHARDEN PAD TANKPLAATS 2013	20	47.260	0	0	0	47.260	11	25.993	2.363	23.630	1,500	390	2.753
VLIEGVELD: VERHARDEN PAD LIER 2013	20	7.550	0	0	0	7.550	11	4.153	378	3.775	1,500	62	440
VLIEGVELD: DRAINAGE STARTBAAN 2013	25	10.762	0	0	0	10.762	16	6.888	431	6.458	1,500	103	534
VLIEGVELD: Helikopter platform 2018	15	31.023	0	0	0	31.023	11	22.751	2.068	20.682	1,500	341	2.409
TELLING VLIEGVELD (economisch nut)		96.595	0	0	0	96.595		59.784	5.239	54.545		897	6.136

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022 1,500	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
VEERDIENSTEN: VEERDAM 2004	30	93.000	0	0	0	93.000	13	40.300	3.100	37.200	1,500	605	3.705
Veerdam, bestrating e.d. 2017 / 2019	20	1.432.144	0	-79.619	0	1.352.525	17	1.220.074	67.086	1.073.369	1,500	18.301	85.387
TELLING VEERDIENSTEN (economisch nut)		1.525.144	0	-79.619	0	1.445.525		1.260.374	70.186	1.110.569		18.906	89.091
GR.VELDEN: TERREIN NES/BUREN EN HOLLUM	40	117.081	0	0	0	117.081	0	0	0	0	1,500	0	0
KUNSTGRASVELD NES/BUREN, onderbouw 2016	30	163.378	0	0	0	163.378	24	129.547	5.398	124.149	1,500	1.943	7.341
HEKKEN TENNISBAAN NES 2022 (vervanging)	25	0	15.000	20.209	0	20.209	25	0	808	19.401	1,500	0	808
KUNSTGRASVELD NES/BUREN, mat 2016	15	225.000	0	0	0	225.000	9	90.000	10.000	80.000	1,500	1.350	11.350
TELLING GROENE VELDEN EN TERRREINEN (economisch nut)		505.459	15.000	20.209	0	525.669		219.547	16.206	223.550		3.293	19.499
DE VLEIJEN: AANLEG FASE I	40	1.713	0	0	0	1.713	3	176	59	118	1,500	3	61
DE VLEIJEN: AANLEG FASE II	40	19.068	0	0	0	19.068	4	2.529	632	1.897	1,500	38	670
DE VLEIJEN: AANLEG FASE III (TERR.)	40	5.732	0	0	0	5.732	5	913	183	730	1,500	14	196
TELLING DE VLEIJEN (maatschappelijk nut)		26.513	0	0	0	26.513		3.618	874	2.745		54	928
PASSANTENHAVEN: INRICHTING 1997	25	49.646	0	0	0	49.646	0	0	0	0	1,500	0	0
PASSANTENHAVEN: AANKOOP 2004	30	193.000	0	0	0	193.000	13	85.365	6.567	78.799	1,500	1.280	7.847
PASSANTENHAVEN: DRIJVENDE STEIGER 2014 (Vervanging)	30	56.991	0	0	0	56.991	22	41.793	1.900	39.893	1,500	627	2.527
Herinrichting jachthaven 2021 / 2022	20	1.449.437	173.185	193.389	0	1.642.825	20	1.449.437	82.141	1.560.684	1,500	21.742	103.883
TELLING PASSANTENHAVEN (ecnonomisch nut)		1.749.073	173.185	193.389	0	1.942.462		1.576.595	90.608	1.679.376		23.649	114.256
REIN.: CIVTECHN.WERK MILIEUSTRAAT 2015 (Nieuw)	30	659.720	0	0	0	659.720	23	505.785	21.991	483.794	1,500	7.587	29.577
Vetafscheider 2022	10		7.500	0	0	0	10	0	0	0	1,500	0	0
TELLING AFVALINZAMELING ALGEMEEN (economisch nut met heff.)		659.720	7.500	0	0	659.720		505.785	21.991	483.794		7.587	29.577

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK- WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK- WAARDE PER 31-12-2022	RENTE- PERC 2022	RENTE- BEDRAG 2022	KAPITAAL- LASTEN 2022
											1,500		
RIOLERING: AANSLUITINGEN 1976 - 1984	50	7.364.819	0	0	0	7.364.819	9	810.269	90.030	720.240	1,500	12.154	102.184
RIOLERING: OVERSTORT POLDERWEG 1997	50	224.988	0	0	0	224.988	26	117.608	4.523	113.085	1,500	1.764	6.288
RIOLERING: AANSLUITEN 16 PERCELEN 1998	50	95.245	0	0	0	95.245	26	49.541	1.905	47.635	1,500	743	2.649
RIOLERING: UITBREIDING ACHTERDIJKENWEG 1998	50	12.543	0	0	0	12.543	26	6.521	251	6.271	1,500	98	349
RIOLERING: OVERSTORT VERDEKSPAD 2000/2007	50	392.483	0	0	0	392.483	36	283.333	7.870	275.463	1,500	4.250	12.120
RIOLERING: OVERSTORT SMITTEWEG 2003	50	38.165	0	0	0	38.165	31	23.663	763	22.900	1,500	355	1.118
RIOLERING: SLOOT REEWEG BUREN 2003	50	3.355	0	0	0	3.355	31	2.081	67	2.014	1,500	31	98
RIOLERING: JAN ROEPESPAD 2003	25	230.738	0	0	0	230.738	6	55.377	9.230	46.148	1,500	831	10.060
RIOLERING: KLEIN VAARWATERWEG 2003	25	145.985	0	0	0	145.985	6	35.037	5.840	29.198	1,500	526	6.365
RIOLERING: RIOLERINGSWERKEN 2004	50	84.297	0	0	0	84.297	32	53.950	1.686	52.264	1,500	809	2.495
RIOLERING: RIOLERINGSWERKEN 2005	50	19.514	0	0	0	19.514	33	12.880	390	12.490	1,500	193	584
RIOLERING: RIOLERINGSWERKEN 2012	50	44.994	0	0	0	44.994	40	35.996	900	35.096	1,500	540	1.440
RIOLERING: Reconstructie NES 2018/2020	50	1.202.821	0	0	0	1.202.821	48	1.154.708	24.056	1.130.652	1,500	17.321	41.377
RIOLERING: Regenwatersysteem Hollum 2019/2020	50	233.322	0	0	0	233.322	48	223.989	4.666	219.322	1,500	3.360	8.026
TELLING RIOLERING (economisch nut met heffing)		10.093.269	0	0	0	10.093.269	398	2.864.954	152.178	2.712.776		42.974	195.153
TOTAAL GROND-, WEG- EN WATERBOUWKUNDIGE WERKEN		24.965.893	366.258	204.475	0	25.170.368		13.718.765	799.092	13.124.147		205.781	1.004.873

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
											1,500		
MATERIAAL / MATERIEEL													
VOERTUIG MET AANHANGER BRANDWEER VLIEGVELD 2015	8	8.000	0	0	0	8.000	1	3.584	3.584	0	1,500	54	3.638
Electrische transporter (voor gaten) Vliegveld 2022	8		14.369	14.369	0	14.369	8	0	1.796	12.573	1,500	0	1.796
TELLING VLIEGVELD		8.000	14.369	14.369	0	22.369	5	3.584	5.380	12.573		54	5.434
HOOGWATERSIGNALERING MATRIXBORD 2022	5		25.000	0		0	5	0	0	0	1,500	0	0
TELLING VEERDAM		0	25.000	0	0	0		0	0	0	2	0	0
WSW: AANHANGWAGEN 2014 (Hapert)	10	5.739	0	0	0	5.739	2	1.148	574	574	1,500	17	591
WSW: John Deere Gator HPX815E 2019	10	17.028	0	0	0	17.028	7	11.920	1.703	10.217	1,500	179	1.882
TELLING SOCIALE WERKVOORZIENING		22.767	0	0	0	22.767		13.067	2.277	10.791		196	2.473
HUISVSTNG BUITNDNST: TANKPLAATS 2009	15	24.032	0	0	0	24.032	2	3.096	1.548	1.548	1,500	46	1.594
REIN.: CHASSIS ZIJLADER 2011	8	224.300	0	0	0	224.300	0	0	0	0	1,500	0	0
BUITNDNST: ZOUTSTROOIER 2012 (grote)	15	29.400	0	0	0	29.400	5	10.453	2.091	8.363	1,500	157	2.247
BUITNDNST: TOYOTA PICK UP 2013 (2 stuks)	8	56.470	0	0	0	56.470	0	0	0	0	1,500	0	0
BUITNDNST: HEFBRUG 2014	20	12.580	0	0	0	12.580	13	8.177	629	7.548	1,500	123	752
BUITNDNST: HAAK voor kraanhaakarmauto 2014	10	9.070	0	0	0	9.070	2	1.789	894	894	1,500	27	921
RIOLERING: Aanpassing bestaande KOLKENZUIGER 2015	8	33.698	0	0	0	33.698	1	4.212	4.212	0	1,500	63	4.275
Shovel 2016	10	121.796	0	0	0	121.796	4	48.719	12.180	36.539	1,500	731	12.910
Minikraantje plus aanhanger 2016	10	25.064	0	0	0	25.064	4	8.355	2.089	6.266	1,500	125	2.214
Trekker kunstgrasveld 2016	10	12.151	0	0	0	12.151	4	4.861	1.215	3.645	1,500	73	1.288
Kraan-haakarm 2017	8	220.701	0	0	0	220.701	3	82.763	27.588	55.175	1,500	1.241	28.829
Bebakeningswagen 2017	8	10.100	0	0	0	10.100	3	3.788	1.263	2.525	1,500	57	1.319
Container kadaverkoeling 2017	8	6.425	0	0	0	6.425	3	2.409	803	1.606	1,500	36	839
Lage laadbak met afsluitbare klep (haakarmauto) 2018	10	12.570	0	0	0	12.570	6	7.542	1.257	6.285	1,500	113	1.370
Maai-unit sport (aanbouw trekker) 2018	8	11.439	0	0	0	11.439	4	5.720	1.430	4.290	1,500	86	1.516
Iveaco Daily 54-BKK-8 Monteur 2018	8	70.124	0	0	0	70.124	4	35.062	8.765	26.296	1,500	526	9.291
Vetvangcontainer 2018	8	7.976	0	0	0	7.976	4	3.988	997	2.991	1,500	60	1.057
Iveco Daily 35C14A8 Hovenier 2018	8	40.773	0	0	0	40.773	4	20.386	5.097	15.290	1,500	306	5.402
Iveco Daily 35C14AB Straatwerk 2018	8	40.060	0	0	0	40.060	4	20.030	5.007	15.022	1,500	300	5.308

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK- WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK- WAARDE PER 31-12-2022	RENTE- PERC 2022	RENTE- BEDRAG 2022	KAPITAAL- LASTEN 2022
											1,500		
BUITNDNST: FORD IVECO MAAIPLOEG 2018	8	32.654	0	0	0	32.654	4	16.327	4.082	12.245	1,500	245	4.327
BUITNDNST: FORD IVECO TIMMERMAN 2018	8	34.578	0	0	0	34.578	4	17.289	4.322	12.967	1,500	259	4.582
Ransomes HR300 maaimachine bermen 2019	5	49.095	0	0	0	49.095	2	19.638	9.819	9.819	1,500	295	10.114
John Deere 5100R: Trekker strand 2019 + frontaftakas	5	74.255	0	0	0	74.255	2	29.702	14.851	14.851	1,500	446	15.297
Fiat Ducato V-381-ZR	8	28.368	0	0	0	28.368	5	17.730	3.546	14.184	1,500	266	3.812
Fiat Ducato VDK76F	8	22.941	0	0	0	22.941	5	14.338	2.868	11.471	1,500	215	3.083
Ducker USM 21 Klepelmaaier bermen 2019	5	15.000	0	0	0	15.000	2	4.858	2.429	2.429	1,500	73	2.502
Chassis + opbouw zijlader 2020	8	230.531	0	0	0	230.531	6	172.898	28.816	144.082	1,500	2.593	31.410
Zjilader, w eeginstallatie 2020	8	36.595	0	0	0	36.595	6	27.446	4.574	22.872	1,500	412	4.986
Achterlader 2020	10	142.715	0	0	0	142.715	6	107.037	17.839	89.197	1,500	1.606	19.445
Trilplaat / zuignap / hefunit 2021	10	7.929	0	0	0	7.929	9	7.136	793	6.343	1,500	107	900
Toyota Hi-Lux (opzichter) 2021	8	34.664	0	0	0	34.664	7	31.197	4.457	26.741	1,500	468	4.925
Nissan (elektrisch) 2022	8	0	47.628	47.628	0	47.628	8	0	5.954	41.675	1,500	0	5.954
Toyota Hi-Lux 2022 (ongedierte)	8	0	45.000	0	0	0	8	0	0	0	1,500	0	0
Werktuigdrager knippen hagen 2021	8	49.041	0	0	0	49.041	7	42.911	6.130	36.781	1,500	644	6.774
Aanhangw agen Titan (w erktuigdrager) 2022	8	0	0	9.582	0	9.582	8	0	1.198	8.384	1,500	0	1.198
TELLING MATERIAAL / MATERIEEL BUITENDIENST		1.727.096	92.628	57.210	0	1.784.306		779.857	188.742	648.325		11.698	200.440
TOTAAL MATERIAAL / MATERIEEL		1.757.863	131.997	71.579	0	1.829.442		796.508	196.399	671.688		11.948	208.347

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022 1,500	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
OVERIGE MACHINES, APPARATEN, INSTALLATIES													
VLIEGVELD: ONDERGR.TANKINSTALLATIE 2011	20	127.650	0	0	0	127.650	10	65.633	6.563	59.070	1,500	984	7.548
BEREGENINGSINSTALLATIE VLIEGVELD BALLUM 2022	10		30.000	0	0	0	10	0	0	0	1,500	0	0
TELLING VLIEGVELD		127.650	30.000	0	0	127.650		65.633	6.563	59.070		984	7.548
B.W.S.: INSTALLATIES 2012 / 2013	20	884.690	0	0	0	884.690	11	486.579	44.234	442.345	1,500	7.299	51.533
B.W.S.: ENERGIENEUTRALE INSTALLATIES 2012 / 2013	20	279.951	0	0	0	279.951	11	153.973	13.998	139.976	1,500	2.310	16.307
TELLING B.W.S.		1.164.641	0	0	0	1.164.641		640.553	58.232	582.321		9.608	67.840
GR.VELDEN: Slangenw agen (beregeningsinstallatioe) 2022	8		5.000	9.075	0	9.075	8	0	1.134	7.941	1,500	0	1.134
GR.VELDEN: Top-air beluchter, 2022	10			16.680	0	16.680	10	0	1.668	15.012	1,500	0	1.668
TELLING GROENE VELDEN EN TERREINEN		0	5.000	25.755	0	25.755		0	2.802	22.952		0	2.802
REIN.: WEEGBRUG + APP. Milieustraat 2015 (aanpassing)	10	42.524	0	0	0	42.524	3	12.757	4.252	8.505	1,500	191	4.444
Weegcellen w eegbrug 2022	10	0	5.973	5.973	0	5.973	10	0	597	5.376	1,500	0	597
TELLING AFVALINZAMELING ALGEMEEN		42.524	5.973	5.973	0	48.497		12.757	4.850	13.881		191	5.041
GPS Ontvanger 2019	4	12.617	0	0	0	12.617	1	3.154	3.154	0	1,500	47	3.202
TELLING OMGEVINGSVERGUNNINGEN		12.617	0	0	0	12.617		3.154	3.154	0		47	3.202
MEETNET LEEFBAARHEID 2022	5		15.000	0		0	5	0	0	0	1,500	0	0
TELLING OPENBARE RUIMTE			15.000	0	0	0		0	0	0		0	0

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022 1,500	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
HUISVSTNG: TELEFOON/ALARMINST. 2012	10	20.505	0	0	0	20.505	0	0	0	0	1,500	0	0
HUISVSTNG: LUCHTBEH.INSTALLATIE 2009	20	12.691	0	0	0	12.691	7	4.442	635	3.807	1,500	67	701
HUISVSTNG: DIVERSE INSTALLATIES 2009	15	13.369	0	0	0	13.369	2	1.783	891	891	1,500	27	918
HUISVSTNG: SCHROBMACHINE 2012	10	5.499	0	0	0	5.499	0	0	0	0	1,500	0	0
HUISVSTNG: AIRCO RAADSZAAL 2014	15	12.450	0	0	0	12.450	7	5.810	830	4.980	1,500	87	917
HUISVSTNG: Luchtbehandeling archiefruimte	15	11.052	0	0	0	11.052	8	6.062	758	5.304	1,500	91	849
HUISVSTNG: CV - INST./LUCHTBEH. 2016 (vervanging)	15	8.302	0	0	0	8.302	10	5.535	553	4.981	1,500	83	636
HUISVSTNG: GELUIDSAPPARATUUR 2019	8	37.333	0	0	0	37.333	5	23.333	4.667	18.666	1,500	350	5.017
HUISVSTNG: CAMERASYSTEEM 2021	8	40.671	0	0	0	40.671	7	35.587	5.084	30.503	1,500	534	5.618
Vervanging installaties gemeentehuis 2021 / 2022	15	40.649	529.351	529.682	0	570.331	15	37.939	37.841	529.780	1,500	569	38.410
HUISVSTNG: SCHROBMACHINE 2022	10		12.450	0		0	10	0	0	0	1,500	0	0
TELLING HUISVESTING		202.521	541.801	529.682	0	732.203		120.490	51.259	598.913		1.807	53.066
TOTAAL OVERIGE MACHINES, APPARATEN, INSTALLATIES		1.549.953	597.774	561.410	0	2.111.363		842.586	126.861	1.277.136		12.639	139.499

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022 1,500	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
OVERIGE ACTIVA													
INVENTARIS SPORTHALLEN 2021	15	91.848	0	9.073	0	100.921	14	85.725	6.771	88.027	1,500	1.286	8.057
TELLING ACCOMMODATIES SPORT		91.848	0	9.073	0	100.921		85.725	6.771	88.027		1.286	8.057
DE VLEIJEN: HERBOUW TOILETGEBOUW 2002	20	44.203	0	0	0	44.203	0	0	0	0	1,500	0	0
DE VLEIJEN: SPEELVOORZIENINGEN 2004	10	0	0	0	0	0	-	0	0	0	1,500	0	0
DE VLEIJEN: SPEELTOESTEL 2012	10	11.756	0	0	0	11.756	0	0	0	0	1,500	0	0
DE VLEIJEN: TOREN zuidplas 2016	10	14.353	0	0	0	14.353	6	6.889	1.148	5.741	1,500	103	1.252
DE VLEIJEN: KABELBAAN zuidplas 2016	10	5.840	0	0	0	5.840	4	2.596	649	1.947	1,500	39	688
DE VLEIJEN: JUNGLEBRUG (3 ELEMENTEN) zuidplas 2018	10	8.053	0	0	0	8.053	6	4.832	805	4.027	1,500	72	878
DE VLEIJEN: VLOT + STEIGERS 2017 zuidplas 2019	10	6.788	0	0	0	6.788	7	4.752	679	4.073	1,500	71	750
DE VLEIJEN: KNUPPELBRUG noordplas 2019	10	9.099	0	0	0	9.099	7	6.369	910	5.459	1,500	96	1.005
DE VLEIJEN: Walbeschoeiing (hokje met steiger) zuidplas 2022	10	0	29.600	29.600	0	29.600	10	0	2.960	26.640	1,500	0	2.960
DE VLEIJEN: JUNGLEBRUG 3 noordplas 2023	10	0	0	0	0	0	10	0	0	0	1,500	0	0
DE VLEIJEN: BIRD-HOPPER SCHOMMEL zuidplas 2023	10	0	0	0	0	0	10	0	0	0	1,500	0	0
DE VLEIJEN: JUNGLEPLAY klim richting kabelbaan 2023	10	0	0	0	0	0	10	0	0	0	1,500	0	0
STRAATMEUBILAIR AUTOLUW MAKEN NES 2009	10	6.547	0	0	0	6.547	1	655	655	0	1,500	10	664
OPENL.REC: RUITER- EN MENROUTES 2005	20	33.049	0	0	0	33.049	4	6.613	1.653	4.960	1,500	99	1.752
OPENL.REC: Schip Abraham Fock Stay Okay 2017	10	11.261	0	0	0	11.261	4	5.005	1.251	3.754	1,500	75	1.326
OPENL.REC: Buren Combi-speeltoestel) Farbrieksw eg 2018	10	9.464	0	0	0	9.464	6	5.678	946	4.732	1,500	85	1.032
OPENL.REC: Hollum Speelbos Verdw enen dorp 2018	10	8.875	0	0	0	8.875	6	5.325	887	4.437	1,500	80	967
OPENL.REC: Hollum Speelbos Speelroute 2019	10	21.679	0	0	0	21.679	7	15.175	2.168	13.007	1,500	228	2.396
Ondergr. container strandovergang Hollum, overname KV 2021	8	4.027				4.027	7	3.523	503	3.020	1,500	53	556
TELLING OPENB. RUIMTE EN (OPENLUCHT) RECREATIE		194.993	29.600	29.600	0	224.593		67.411	15.215	81.796		1.011	16.226
STRANDREC.: UNIT NES 2020	10	107.400	0	0	0	107.400	8	85.920	10.740	75.180	1,500	1.289	12.029
STRANDREC.: UNIT BUREN 2020	10	107.400	0	0	0	107.400	8	85.920	10.740	75.180	1,500	1.289	12.029
STRANDREC.: UNIT BALLUM 2022	10	0	88.000	0	0	0	10	0	0	0	1,500	0	0
TELLING STRANDRECREATIE		214.800	88.000	0	0	214.800		171.840	21.480	150.360		2.578	24.058

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK- WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK- WAARDE PER 31-12-2022	RENTE- PERC 2022	RENTE- BEDRAG 2022	KAPITAAL- LASTEN 2022
											1,500		
OVERIGE ACTIVA													
ELEKTRISCHE STRANDROLSTOELEN 2020	3	6.103	0	0	0	6.103	1	2.034	2.034	0	1,500	31	2.065
ELEKTRISCHE STRANDROLSTOELEN (tw ee) 2021	4	13.416	0	0	0	13.416	3	10.062	3.354	6.708	1,500	151	3.505
MAX mobielen (tw ee) 2022	8	0	0	25.260	0	25.260	8	0	3.158	22.103	1,500	0	3.158
TELLING SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE		19.519	0	25.260	0	44.779		12.097	8.546	28.811		181	8.727
REIN: Ondergrondse containers, voorraad (2021)		22.603	0	0	0	22.603	-	22.603	0	22.603	1,500	339	339
TELLING AFVALINZAMELING ALGEMEEN		22.603	0	0	0	22.603		22.603	0	22.603		339	339
REIN.: MINICONTAINERS 2014 (vervanging)	15	217.474	0	0	0	217.474	7	101.488	14.498	86.990	1,500	1.522	16.021
REIN.: VERZAMELCONTAINERS 2014 (vervanging)	7	15.794	0	0	0	15.794	0	0	0	0	1,500	0	0
REIN: 3 Persontainers 2018	10	107.983	0	0	0	107.983	6	64.790	10.798	53.992	1,500	972	11.770
Ondergrondsecontainers, nieuw vakantieonderkomens 2020	15	38.461	0	0	0	38.461	13	32.916	2.532	30.384	1,500	494	3.026
Ondergrondsecontainers overname OMRIN, 2021 (2e hands) dorpen	8	65.702	0	0	0	65.702	7	57.489	8.213	49.277	1,500	862	9.075
Ondergrondsecontainers overname OMRIN, 2021 (2e hands) vak. ond.	8	529.373	0	0	0	529.373	7	463.201	66.172	397.030	1,500	6.948	73.120
Ondergrondse containers Qurios, overname 2022 (2e hands)	10	0	31.500	22.147	0	22.147	10	0	2.215	19.932	1,500	0	2.215
Ondergrondsecontainers, nieuw (extra) campings, 2020	15	146.153	0	0	0	146.153	13	126.606	9.739	116.867	1,500	1.899	11.638
TELLING AFVALINZAMELING HUISHOUDELIJK AFVAL		1.120.940	31.500	22.147	0	1.143.087		846.491	114.167	754.471		12.697	126.864
REIN.:OPEN CONTAINERS OUD PAPIER 2008	10	12.314	0	0	0	12.314	0	0	0	0	1,500	0	0
REIN.: BEDRIJFSCONTAINERS (vervanging) 2014	7	108.978	0	0	0	108.978	0	0	0	0	1,500	0	0
REIN: Bedrijfscontainers (aanvullend papier en gft) 2015	10	81.802	0	0	0	81.802	3	24.541	8.180	16.360	1,500	368	8.548
REIN: Glascontainers bedrijven (verzamelplekken) 2015	15	24.295	0	0	0	24.295	8	12.957	1.620	11.338	1,500	194	1.814
REIN: Glascontainers 2016	15	13.555	0	0	0	13.555	9	8.133	904	7.229	1,500	122	1.026
Ondergrondsecontainers veerdam (5) overname KV 2021	8	22.698	0	0	0	22.698	7	19.861	2.837	17.024	1,500	298	3.135
Ondergrondse containers, nieuw Klein Vaarw aterw eg 2020	15	7.692	0	0	0	7.692	14	7.179	513	6.667	1,500	108	621
TELLING AFVALINZAMELING BEDRIJVEN		271.335	0	0	0	271.335		72.671	14.054	58.618		1.090	15.144

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
											1,500		
OVERIGE ACTIVA													
HUISVSTNG: BUREAUSTOELEN 2009	15	3.282	0	0	0	3.282	2	437	219	219	1,500	7	225
HUISVSTNG: FIETSOVERKAPPING 2009	15	10.333	0	0	0	10.333	2	1.378	689	689	1,500	21	709
HUISVSTNG: FIETS- en motorstalling 2015	10	11.403	0	0	0	11.403	3	3.421	1.140	2.281	1,500	51	1.192
HUISVSTNG: VERBOUW KCC, etc. 2015	15	118.247	0	0	0	118.247	8	63.065	7.883	55.182	1,500	946	8.829
HUISVSTNG: INRICHTING KANTOREN (diversen) 2016	15	6.813	0	0	0	6.813	9	4.088	454	3.634	1,500	61	516
HUISVSTNG: tapijt 2015	10	21.252	0	0	0	21.252	3	6.375	2.125	4.250	1,500	96	2.221
HUISVSTNG: Vervanging keuken 2019	15	14.629	0	0	0	14.629	12	11.703	975	10.728	1,500	176	1.151
HUISVESTING: Bureaustoelen 2021	15	20.938	0	0	0	20.938	14	19.543	1.396	18.147	1,500	293	1.689
TELLING HUISVESTING		206.897	0	0	0	206.897		110.010	14.881	95.129		1.650	16.532
BIJDRAGE STAM NIEUWBOUW MUSEA	40	2.131.832	0	0	0	2.131.832	27	1.443.098	53.448	1.389.650	1,500	21.646	75.095
BIJDRAGE STAM ACT.UREN NIEUWBOUW MUSEA	40	173.504	0	0	0	173.504	27	117.450	4.350	113.100	1,500	1.762	6.112
TOTAAL BIJDRAGE ACTIVA EIGENDOM DERDEN		2.305.336	0	0	0	2.305.336		1.560.548	57.798	1.502.750		23.408	81.206
ACTIVA OBO	-	386.151	0	32.249	0	418.400	div.	98.975	14.581	116.643	div.	0	14.581
ACTIVA BWS	-	860.701	0	22.539	0	883.240	div.	384.812	57.094	350.257	div.	0	57.094
TOTAAL OVERIGE ACTIVA		5.695.124	149.100	140.868	0	5.835.992		3.433.184	324.587	3.249.465		44.241	368.828
TOTAAL MAT. VASTE ACTIVA		**61.541.748**	**5.074.498**	**8.139.436**	**3.588.565**	**66.092.619**		**38.744.020**	**1.879.539**	**41.415.353**		**555.898**	**2.435.437**

OMSCHRIJVING	AANTAL JAREN AFSCHR.	AANSCH. WAARDE PER 1-1-2022	MUTATIES BEGROOT IN 2022	MUTATIES PLUS IN 2022	MUTATIES MIN IN 2022	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2022	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2022	AFSCHR. IN 2022	BOEK-WAARDE PER 31-12-2022	RENTE-PERC 2022	RENTE-BEDRAG 2022	KAPITAAL-LASTEN 2022
											1,500		
FINANCIELE VASTE ACTIVA													
DEELNEMINGEN													
VOLKSKREDIETBANK: WERKKAPITAAL	-	2.269	0	0	0	2.269	-	2.269	0	2.269	1,500	34	34
DEELNAME AFVALSTURING	-	20.420	0	0	0	20.420	-	20.420	0	20.420	1,500	306	306
AANDELEN BANK NED. GEMEENTEN	-	7.800	0	0	0	7.800	-	7.800	0	7.800	1,500	117	117
AANDELEN KABEL NOORD	-	p.m.	0	0	0	p.m.	-	p.m.	0	p.m.	1,500	0	0
AANDELEN FRYSLAN MILJEU	-	34.051	0	0	0	34.051	-	34.051	0	34.051	1,500	511	511
AANDELEN Zonnepark BV 2015	20	314.000	0	0	0	314.000	-	314.000	0	314.000	1,500	4.710	4.710
Aandelen zonnepark Ballumerbocht		0	100.000	0	0	0	-	0	0	0	1,500	0	0
AANDELLEN STEDIN PREFERENT 2021		199.967				199.967		199.967	0	199.967	1,500	3.000	3.000
AANDELEN STEDIN (BESTAAND, afsplitsing ENECO)		p.m.	0	0	0	p.m.	-	p.m.	0	p.m.	1,500	0	0
TOTAAL DEELNEMINGEN		578.507	100.000	0	0	578.507	0	578.507	0	578.507	14	8.678	8.678
HYPOTHECAIRE GELDLENINGEN													
HYPOTHECAIRE GELDLENINGEN AMBTENAREN	-	737.591	-12.445	0	52.729	737.591	-	406.383	0	353.654	1,500	6.096	6.096
TOTAAL HYPOTHECAIRE GELDLENINGEN		737.591	-12.445	0	52.729	737.591	0	406.383	0	353.654	1,500	6.096	6.096
TOTAAL FINANCIELE VASTE ACTIVA		**1.316.098**	**87.555**	**0**	**52.729**	**1.316.098**		**984.890**	**0**	**932.161**		**14.773**	**14.773**

5.2. Staat van reserves en voorzieningen

5 RESERVES EN VOORZIENINGEN Rekening 2022

Omschrijving	Saldo per 31-12-2021	Toevoeging rekeningsaldo 2021	Toevoeging in 2022	Onttrekking in 2022	Saldo per 31-12-2022
ALGEMENE RESERVE	2.500.000,00		0,00	0,00	2.500.000,00
BESTEMMINGSRESERVES					
ABR WONINGBEDRIJF	766.267,00		0,00	508.280,71	257.986,29
POLITIEKE AMBTSDRAGERS	1.586.235,20		224.000,00	152.436,02	1.657.799,18
ONDERHOUDSFONDS WEGEN	31.742,73		354.873,00	386.615,73	0,00
ONDERHOUDSFONDS GEBOUWEN	1.636.309,28		270.000,00	93.798,26	1.812.511,02
BESTEMMINGSRESERVE OPO	357.621,05		158.701,00	0,00	516.322,05
BESTEMMINGSRESERVE BWS	1.006.060,52		271.735,00	0,00	1.277.795,52
RESERVE NIEUWBOUW DE STELP	3.664.368,66		0,00	0,00	3.664.368,66
RESERVE NIEUWBOUW GWA	390.426,09		0,00	390.426,09	0,00
RESERVE PROJECTEN WADDENEILANDEN	0,00		1.800.000,00	0,00	1.800.000,00
RESERVE PROJECTEN	6.529.961,80	2.199.504,00	0,00	2.540.414,83	6.189.050,97
TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	**15.968.992,33**	**2.199.504,00**	**3.079.309,00**	**4.071.971,64**	**17.175.833,69**
VOORZIENINGEN					
VOORZIENING ONDERHOUD DIVERSEN RIOLERING	87.753,06		124.734,69	212.487,75	0,00
EGALISATIEVOORZIENING RIOLERING	1.371.682,00		198.000,00	0,00	1.569.682,00
TOTAAL VOORZIENINGEN	**1.459.435,06**		**322.734,69**	**212.487,75**	**1.569.682,00**
TOTAAL - GENERAAL	**19.928.427,39**		**3.402.043,69**	**4.284.459,39**	**21.245.515,69**

Toelichting reserves 2022	
Algemene reserve	
Saldo 31 december	**2.500.000**
mutaties	0
Saldo 31 december	**2.500.000**
ABR Woningbedrijf	
Saldo 1 januari	**766.267**
toegerekende overhead	-161.593
exploitatiesaldo via functie 980	-346.688
Saldo 31 december	**257.987**
Politieke ambtsdragers	
Saldo 1 januari	**1.586.235**
begrote dotatie	224.000
uitkeringen voormalige wethouders (product 600.110)	-152.436
Saldo 31 december	**1.657.799**
Onderhoudsfonds wegen	
Saldo 1 januari	**31.743**
toevoeging volgens begroting	354.873
onderhoudskosten derden (product 621.000)	-386.616
Saldo 31 december	**0**
Onderhoudsfonds gebouwen	
Saldo 1 januari	**1.636.309**
toevoeging	270.000
lasten groot onderhoud gebouwen	-93.798
Saldo 31 december	**1.812.511**
Bestemmingsreserve OPO	
Saldo 1 januari	**357.621**
mutatie	158.701
Saldo 31 december	**516.322**
Bestemmingsreserve BWS	
Saldo 1 januari	**1.006.061**
mutatie	271.735
Saldo 31 december	**1.277.796**
Bestemmingsreserve nieuwbouw De Stelp	
Saldo 1 januari	**3.664.369**
mutatie	0
Saldo 31 december	**3.664.369**
Bestemmingsreserve nieuwbouw GWA	
Saldo 1 januari	**390.426**
mutatie	-390.426
Saldo 31 december	**0**

Toelichting reserves 2022	
Bestemmingsreserve projecten Waddeneilanden	
Saldo 1 januari	**0**
mutatie	1.800.000
Saldo 31 december	**1.800.000**

Toelichting reserves 2022	
Bestemmingsreserve projecten	
Saldo 31 december 2021 (vóór bestemming resultaat)	**6.529.962**
Bestemming rekeningsaldo voorgaand jaar	2.199.504
Saldo 1 januari 2022 (ná bestemming resultaat vorig jaar)	**8.729.466**
Mutatie i.v.m. tweede fase woningbouw	**-740.415**
Mutatie i.v.m. nieuwe Reserve projecten Waddeneilanden	**-1.800.000**
Saldo 31 december 2022 (vóór bestemming resultaat)	**6.189.051**

Toelichting voorzieningen 2022	
Voorziening onderhoud diversen riolering	
Saldo 1 januari	**87.753**
toevoeging van functie 980, om per eind jaar op nul uit te komen	124.735
onderhoudskosten riolering t.l.v. fonds (product 672.200)	-212.488
Saldo 31 december	**0**
EGALISATIEVOORZIENING RIOLERING	
Saldo 1 januari	**1.371.682**
toevoeging	198.000
Saldo 31 december	**1.569.682**

5.3. Staat van langlopende geldleningen

STAAT VAN LANGLOPENDE GELDLENINGEN 2022

OMSCHRIJVING	JAAR LENING	OORSPR. BEDRAG LENING	RENTE-PERC.	DATUM AFLOSS.	JAAR LAATSTE AFLOSS.	RESTANT LENING PER 1-1-2022	OPGENOMEN IN 2022	AFLOSSING IN 2022	RESTANT LENING PER 31-12-2022	RENTE-BEDRAG 2022	TOTAAL RENTE + AFLOSSING 2022	REST. LOOP-TIJD
NWB	2004	1.450.000	5,320	29-mrt	2029	464.000	0	58.000	406.000	22.371	80.371	7
BNG NR. 40.0095844	2004	2.000.000	5,280	1-apr	2024	300.000	0	100.000	200.000	11.880	111.880	2
BNG NR. 40.0098989	2004	4.000.000	4,290	1-apr	2024	600.000	0	200.000	400.000	19.305	219.305	2
BNG NR. 40.102845	2007	2.000.000	4,980	15/6;15/12	2027	550.000	0	100.000	450.000	24.693	124.693	5
BNG NR. 40.103455	2008	3.000.000	4,520	21/2; 21/8	2028	975.000	0	150.000	825.000	38.420	188.420	6
BNG NR. 40.108426	2013	5.000.000	2,830	1-jul	2033	3.000.000	0	250.000	2.750.000	81.363	331.363	11
BNG NR. 40.110765	2016	5.000.000	1,104	1-nov	2046	4.166.667	**0**	166.667	4.000.000	45.693	212.360	24
BNG NR. 40. 111422	2017	2.500.000	1,665	2 okt.	2047	2.166.667	**0**	83.333	2.083.333	35.728	119.061	25
BNG NR. 40. 112301	2018	4.000.000	1,525	2 nov.	2048	3.600.000	**0**	133.333	3.466.667	54.561	187.894	26
BNG NR. 40. 115176	2021	6.000.000	0,678	25 okt.	2051	6.000.000	0	200.000	5.800.000	40.454	240.454	29
BNG lening 2022	2022	5.000.000	**2,590**	5/6; 5/12	**2072**	0	**5.000.000**	0	5.000.000	10.792	10.792	50
TOTAAL GELDLENINGEN		**39.950.000**				**21.822.333**	**5.000.000**	**1.441.333**	**25.381.000**	**385.259**	**1.826.592**	*187*

5.4. Staat van salariskosten

PERSONEELSSTERKTE EN SALARISKOSTEN						
Betreft	**Primitieve begroting**		**Begroting na wijziging**		**Jaarrekening 2022**	
	*FTE **	*Lasten*	*FTE **	*Lasten*	*FTE **	*Lasten*
Personeel gemeente:						
Binnendienst	***58,45***	4.377.946	***58,45***	4.445.425	***58,45***	4.500.170
Buitendienst	***25,20***	1.328.244	***25,20***	1.405.377	***25,20***	1.422.284
	83,65	5.706.190	***83,65***	5.850.802	***83,65***	5.922.454
Bestuur:						
Raad		167.475		166.980		164.005
Burgemeester		136.971		143.585		145.938
Wethouders		164.481		169.149		177.042
Griffier		108.830		110.787		113.972
		577.757		590.501		600.957
Overige:						
Ambtenaren burgerlijke stand		15.000		15.000		8.460
Sigma-team (crisisbeheersing)				0		3.403
Bestuurscommissie onderwijs		11.700		11.700		10.634
WSW		312.002		349.898		329.144
		338.702		376.598		351.641
Totaal salariskosten		**6.622.649**		**6.817.901**		**6.875.052**
Inhuur personeel derden:						
Binnendienst personeel van derden		186.000		228.200		295.601
Buitendienst personeel van derden		0		0		0
Totaal salariskosten		**186.000**		**228.200**		**295.601**
* bereft de formatie, inclusief eventuele vacatureruimte						

5.5. SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A13**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A13/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A13/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 *Aard controle R* *Indicator: A13/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 0	Ja	€ 0	€ 0	Ja	
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 371.600	€ 57.519	-€ 361.544	€ 0	€ 0	€ 0
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 0	€ 67.575	€ 67.575	Nee	

FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			1	6	0	0	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 380	€ 2.280	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 12.000	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 12.000	

BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 0	Nee				

OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 80.441	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.953	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1						
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 48.394	€ 0	€ 0	€ 0	€ 5.298	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1						
		2						
		10						

IenW	E84	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*	
		1					
		2					
		50					

SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 23.286	€ 0	€ 24.574	€ 136	€ 9.523	€ 1
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 16.154	€ 0	€ 0	€ 125.845	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 2.077	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.670	€ 31.150	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.024	€ 220	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 13.226	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 969	€ 0	€ 0	€ 318	€ 0
		6	Totaal	€ 969	€ 0	€ 19.920	€ 31.688	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
		6	Totaal	0	0			
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

			Kopie regeling Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
		6	Totaal	0	0	0	
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja

VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 30.389	€ 35.421				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Beheer en exploitatie van onroerende zaken	€ 16.623	€ 16.623			
		2	Extra lasten door wijzigen mengpercentage	€ 17.210			€ 17.210	
		100	Investering beregeningsinstallatie	€ 1.588		€ 1.588		
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1034647	€ 42.571	€ 0	€ 35.667	€ 0	€ 40.864
		2	1042419	€ 18.858	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3						
		4						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1034647	Ja				
		2	1042419	Nee				
		3						
		4						
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
			€ 0	Ja	Nee			